COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.12.2025
COM(2025) 783 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

referitor la aplicarea Regulamentului privind mecanismul de ajustare a carbonului la frontieră

Lista abrevierilor

CBAM	Mecanismul de ajustare a carbonului la frontieră (*Carbon Border Adjustment Mechanism*)
PCC	Platforma centrală comună
Cod NC	Cod din Nomenclatura combinată
echivalent CO_2	Echivalent dioxid de carbon
COP	Conferința părților (la CCONUSC)
SEE	Spațiul Economic European
FE	Factor de emisie
EU ETS	Schema UE de comercializare a certificatelor de emisii (*EU Emissions Trading System*)
GES	Gaz cu efect de seră
CCI	Compensarea costurilor indirecte
IFCMA	Forumul incluziv privind abordările de atenuare a emisiilor de dioxid de carbon (inițiativă emblematică a OCDE)
TCPD	Țări cel mai puțin dezvoltate
MRV	Monitorizare, raportare și verificare
ANC	Autoritate națională competentă
CAEE	Contract de achiziție de energie electrică
EIS	Emisii încorporate specifice
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
CCONUSC	Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice
OMC	Organizația Mondială a Comerțului

Cuprins

Lista abrevierilor 1
Rezumat 3
1. Introducere 6
2. Situația actuală: CBAM la sfârșitul perioadei de tranziție 8
2.1. CBAM, tarifarea carbonului și forumurile 8
2.2. Perioada de tranziție a CBAM 14
3. Colaborarea cu partenerii noștri 25
3.1 Colaborarea cu țările terțe 25
3.2 Impactul CBAM asupra țărilor din afara UE 29
3.3. Facilitarea punerii în aplicare a CBAM pentru producătorii din țări terțe 44
3.4. Aplicarea CBAM în Spațiul Economic European (SEE) 44
4. Creșterea eficacității și a eficienței CBAM 44
4.1 Introducere 44
4.2. Mărfurile din aval 45
4.3 Evitarea CBAM: practici de eludare și de alt tip pentru reducerea nejustificată a răspunderii CBAM 46
4.4 Energia electrică 48
4.4.1 Importurile de energie electrică din țările din Balcanii de Vest și din Ucraina 48
4.4.2 Importurile de energie electrică din Regatul Unit 49
4.5 Relocarea emisiilor de dioxid de carbon 50
4.6 Prețurile implicite ale carbonului 51
4.7 Metodologia de calcul al emisiilor indirecte încorporate 51
4.8 Ajustarea alocării cu titlu gratuit 53
4.9 Raționalizarea proceselor administrative 53
5 Perspectivă: Extinderea și completarea CBAM: etapa a 2-a 53
5.1 Emisiile indirecte 54
5.2 Emisiile asociate transportului 57
5.3 Extinderea domeniului de aplicare al CBAM la alte sectoare 58
5.3.1 Mărfurile precursoare 59
5.3.2 Mărfuri suplimentare 60
5.3.3 Mărfurile din aval 64
6 Concluzii, etape următoare 65

Rezumat

În prezentul raport se trece în revistă aplicarea mecanismului UE de ajustare a carbonului la frontieră (CBAM) în perioada de tranziție cuprinsă între 1 octombrie 2023 și sfârșitul anului 2025. Se evaluează contribuția CBAM la combaterea relocării emisiilor de dioxid de carbon și la promovarea tarifării carbonului la nivel mondial și se examinează guvernanța și administrarea mecanismului, asigurarea respectării acestuia și dimensiunea sa internațională. De asemenea, raportul stabilește foaia de parcurs a punerii în aplicare și măsurile de însoțire necesare pentru a asigura un regim eficient și eficace pentru aplicarea definitivă a CBAM începând din 2026.

În cursul perioadei de tranziție cuprinse între anii 2023 și 2025, CBAM a promovat monitorizarea și raportarea emisiilor încorporate în mărfurile importate din întreaga lume.

Perspectiva perioadei definitive a CBAM, cu începere de la 1 ianuarie 2026, impulsionează deja scăderea emisiilor încorporate importate în UE. De asemenea, mecanismul reprezintă un catalizator pentru tarifarea carbonului ca urmare a modului în care este conceput, întrucât include deducerea prețului carbonului plătit efectiv din ajustarea financiară CBAM. A fost promovată astfel o tendință, din ce în ce mai puternică la nivel mondial, de introducere a unor scheme consolidate de comercializare a certificatelor de emisii și a unor taxe pe carbon. Totodată, CBAM a oferit o oportunitate unică la nivel mondial de intensificare a dezbaterilor politice pe tema acțiunilor climatice.

În această perioadă de tranziție, Comisia s-a implicat activ în realizarea unor acțiuni coordonate privind măsurile de reglementare a emisiilor de carbon la frontieră în cadrul forurilor multilaterale relevante, participând la cluburi ale carbonului și la coaliții de actori care împărtășesc aceeași viziune. De asemenea, a colaborat cu partenerii noștri comerciali și cu organizațiile internaționale (inclusiv cu OMC) și a avut un rol activ în cadrul forurilor internaționale pentru a prezenta și a explica obiectivele CBAM, modul în care este conceput mecanismul și caracteristicile punerii sale în aplicare.

În prezent există aproximativ 80 de instrumente de tarifare a carbonului, implementate în 95 de jurisdicții și care acopereau aproximativ 28 % din gazele cu efect de seră emise la nivel mondial în 2025[1]. Pentru a ține seama de prețul carbonului plătit efectiv în sectoarele CBAM în baza acestor instrumente de tarifare a carbonului, Comisia va solicita părților interesate feedback cu privire la actul de punere în aplicare prin care se stabilesc normele pentru deducerea unui preț al carbonului în T1 2026, înainte de adoptarea acestuia.

La nivel mondial se elaborează din ce în ce mai multe sisteme voluntare de tarifare a carbonului, ceea ce transmite atât sectorului privat, cât și sectorului public un semnal pozitiv puternic cu privire la beneficiile tarifării carbonului pentru atingerea obiectivelor climatice. De asemenea, UE își înăsprește politicile în domeniul climei. În iulie 2025, Comisia a propus modificarea Legii europene a climei cu scopul de a stabili, pentru 2040, un obiectiv climatic european de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră (GES) ale UE cu 90 % față de

[1] Grupul Băncii Mondiale: *State and Trends of Carbon Pricing Dashboard* (Tablou de bord privind situația și tendințele tarifării carbonului), consultat la 3.11.2025. https://carbonpricingdashboard.worldbank.org/compliance/instrument-detail.

1990 până în anul 2040, astfel cum se prevede în Orientările politice ale Comisiei pentru perioada 2024-2029. În noiembrie 2025, statele membre au convenit, în cadrul Consiliului Mediu, asupra unei abordări generale constând într-un obiectiv principal de 90 % pentru 2040, obligatoriu din punct de vedere juridic, cu un obiectiv intern de 85 % și până la 5 % credite de carbon internaționale. În decembrie 2025, președinția Consiliului și reprezentanții Parlamentului European au ajuns la un acord provizoriu cu privire la aceste obiective. Deși punerea în aplicare a unui nou instrument este un proces complex, UE a reușit să instituie un cadru de guvernanță funcțional pentru CBAM într-o perioadă excepțional de scurtă. Statele membre, Comisia și părțile interesate s-au folosit de perioada de tranziție pentru a culege date și a acumula experiență, a trage concluzii rapid și a institui un mecanism care să fie nu numai operațional, ci și îmbunătățit în permanență. Regulamentul privind simplificarea CBAM – Regulamentul (UE) 2025/2083 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 octombrie 2025 de modificare a Regulamentului (UE) 2023/956 – a consolidat guvernanța actuală și a conferit Comisiei un rol mai important în supravegherea punerii în aplicare a CBAM prin intermediul registrului CBAM centralizat.

UE colaborează în mod regulat cu partenerii internaționali și cu părțile interesate care au un interes în funcționarea CBAM al UE sau care și-au exprimat îngrijorarea cu privire la modul în care este conceput acesta sau la aspectele practice ale punerii sale în aplicare. De asemenea, promovează și finanțează în mod activ proiecte de decarbonizare în țările terțe. Impulsionată de lecțiile învățate în cursul perioadei de tranziție a CBAM, Comisia va continua să ofere sprijin țărilor care depun eforturi pentru decarbonizare, inclusiv în ceea ce privește punerea în aplicare a CBAM, astfel cum se subliniază în viziunea globală a UE privind clima și energia, precum și în propunerea privind Europa globală. Rezultatele modelării prezentate în raportul de față arată că impactul CBAM asupra țărilor cel mai puțin dezvoltate, a țărilor în curs de dezvoltare și a țărilor vizate de politica de vecinătate este relativ minor. Concret, modelarea arată că PIB-ul țărilor cel mai puțin dezvoltate, la nivel agregat, s-ar modifica (în raport cu un scenariu fără CBAM) cu mai puțin de 0,01 % până în 2035. În același timp, se preconizează că introducerea CBAM va contribui la reducerea emisiilor globale de gaze cu efect de seră.

CBAM va fi introdus treptat de-a lungul unei perioade de 8 ani, din 2026 până în 2034, în paralel cu eliminarea treptată a certificatelor gratuite în cadrul EU ETS. Astfel, producătorii de mărfuri CBAM din interiorul și din afara UE vor avea timp să își continue decarbonizarea, iar țările terțe – să implementeze sisteme de tarifare a carbonului.

De asemenea, pe baza lecțiilor învățate în cursul perioadei de tranziție și a feedbackului primit de la părțile interesate, Comisia a decis să utilizeze o abordare în două etape pentru consolidarea și extinderea CBAM în următorii ani.

Etapa 1 se va derula în perioada 2026-2027, cu propuneri la sfârșitul anului 2025 privind extinderea în aval, consolidarea CBAM prin norme împotriva eludării, modificarea regulilor de calcul al emisiilor încorporate în energia electrică și un mecanism temporar de sprijin pentru decarbonizarea sectoarelor care prezintă un risc rezidual major de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, iar în 2026 un act de punere în aplicare în vederea stabilirii de norme pentru deducerea unui preț al carbonului plătit efectiv în țările terțe. Acest pachet urmărește să sporească eficacitatea CBAM prin atenuarea riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon

în aval, prin consolidarea aplicării mecanismului, prin descurajarea practicilor de evitare și prin stimularea decarbonizării rețelelor de energie electrică din țările terțe.

Etapa a 2-a prevede un raport de monitorizare **(în 2027**) în care vor fi evaluate modalități de extindere suplimentară a domeniului de aplicare (i) la emisiile indirecte generate de alte mărfuri CBAM (fontă, fier și oțel, aluminiu și hidrogen) și (ii) la alte sectoare.

1. Introducere

Contextul și scopul prezentului raport

Analiza inclusă în prezentul raport trece în revistă rezultatele obținute în perioada de tranziție, evaluează contribuția CBAM la combaterea relocării emisiilor de dioxid de carbon și la promovarea tarifării carbonului la nivel mondial și examinează guvernanța și administrarea mecanismului, asigurarea respectării acestuia și dimensiunea sa internațională. De asemenea, raportul stabilește foaia de parcurs a punerii în aplicare și măsurile de însoțire necesare pentru a asigura un regim definitiv eficient și eficace pentru aplicarea CBAM începând din 2026.

Prin urmare, raportul răspunde inclusiv cerințelor prevăzute la articolul 30 alineatul (2) din Regulamentul CBAM[2] referitoare la evaluarea unor aspecte relevante legate de regulament, cum ar fi:

- extinderea domeniului de aplicare al regulamentului la (i) emisiile indirecte încorporate ale altor mărfuri CBAM (a se vedea capitolul 5.1), (ii) emisiile încorporate în transportul mărfurilor CBAM și serviciile de transport (a se vedea capitolul 5.2), (iii) mărfuri suplimentare (a se vedea capitolul 5.3.2) și (iv) alte materii prime (precursori) pentru mărfurile CBAM (a se vedea capitolul 5.3.1);
- criteriile relevante care trebuie aplicate în contextul domeniului de aplicare extins;
- cerințele tehnice pentru calcularea emisiilor încorporate pentru alte potențiale mărfuri CBAM;
- discuțiile internaționale privind acțiunile climatice (a se vedea capitolele 2.1 și 3.1) și impactul CBAM asupra țărilor în curs de dezvoltare, în special asupra țărilor cel mai puțin dezvoltate (a se vedea capitolul 3.2);
- guvernanța CBAM (a se vedea capitolul 2);
- metodologia de calcul al emisiilor indirecte (a se vedea capitolul 4.6).

În cursul perioadei de tranziție, importatorii au avut obligația să raporteze trimestrial emisiile de gaze cu efect de seră încorporate în mărfurile CBAM introduse pe piața UE, fără nicio obligație financiară. Obiectivul a fost de a genera date fiabile, de a perfecționa metodologiile, de a consolida capacitatea administrativă și de a pregăti sistemul definitiv al CBAM.

Pe baza datelor CBAM colectate în registrul tranzitoriu, am identificat o creștere substanțială a conformității cu normele de raportare CBAM. 95 % dintre importatorii care importă anual peste 50 de tone de mărfuri CBAM au raportat în T3 2025 emisiile reale încorporate în locul valorilor implicite.

Aceasta reprezintă o creștere uriașă față de T3 2023, când au intrat în vigoare normele tranzitorii ale CBAM și când doar 11 % dintre importatori au raportat emisii reale. Chiar și în cazul importurilor de cantități mai mici care au fost până în prezent scutite (în urma legislației

[2] Regulamentul (UE) 2023/956 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 privind instituirea unui mecanism de ajustare a carbonului la frontieră; *JO L 130, 16.5.2023, p. 52,* ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj.

omnibus adoptate de Parlamentul European și de Consiliul European), peste 50 % dintre importatori au raportat emisiile reale încorporate.

Acum este momentul să trecem la etapa a doua pentru a verifica aceste emisii în mod corespunzător.

CBAM a contribuit la actuala tendință de a adopta sisteme de tarifare a carbonului și de monitorizare a emisiilor în întreaga lume. De la intrarea în vigoare a CBAM la 1 octombrie 2023, numărul instrumentelor de tarifare a carbonului aflate în uz la nivel mondial a crescut la 80 de instrumente, implementate în 95 de jurisdicții și care acopereau aproximativ 28 % din gazele cu efect de seră emise la nivel mondial în 2025[3]. Acest lucru demonstrează totodată că țările iau mai în serios lupta împotriva schimbărilor climatice.

În plus, un număr tot mai mare de țări recunosc că relocarea emisiilor de dioxid de carbon reprezintă un risc pentru toate industriile energointensive, iar o serie de jurisdicții explorează sau pun în aplicare măsuri de reglementare a emisiilor de carbon la frontieră. Acestea variază de la economii dezvoltate (cum ar fi Australia, Canada, Taiwan și Regatul Unit) la țări cu venituri medii și țări în curs de dezvoltare, cum ar fi Brazilia și Turcia.

Există și o serie de inițiative multilaterale axate pe această chestiune. Cea mai recentă este Coaliția deschisă pentru conformitatea piețelor carbonului, propusă de Brazilia în cadrul Clubului COP30, care urmează Clubului G7 pentru climă și Forumului incluziv al OCDE privind abordările de atenuare a emisiilor de dioxid de carbon (IFCMA).

Potențialul CBAM de a impulsiona reducerea emisiilor în cazul produselor introduse pe piața UE va fi realizat pe deplin abia începând din 2026, odată cu aplicarea definitivă a mecanismului. Totuși, există deja multe semne că, în perioada de după introducerea CBAM, firmele cu o producție mai curată și-au menținut sau și-au îmbunătățit poziția pe piață chiar înainte de intrarea sa în vigoare, în timp ce producătorii cu emisii mai ridicate de dioxid de carbon se confruntă cu presiuni pentru a se adapta[4]. Aceste rezultate ilustrează faptul că CBAM contribuie la stimularea decarbonizării industriale și la obținerea unor avantaje competitive de către operatorii mai ecologici.

[3] Grupul Băncii Mondiale: *State and Trends of Carbon Pricing Dashboard* (Tablou de bord privind situația și tendințele tarifării carbonului), consultat la 3.11.2025. https://carbonpricingdashboard.worldbank.org/compliance/instrument-detail.

[4] Rezultatele unui studiu recent privind industria siderurgică din India, una dintre primele analize „*ex post*” ale impactului CBAM și care integrează date privind exporturile la nivel de întreprindere din India cu estimări fiabile ale emisiilor și producției, făcând distincție între firmele cu emisii ridicate și cele cu emisii scăzute, „sugerează că firmele cu intensități ale emisiilor mai apropiate de mediile UE sau mai mici și-au menținut cantitățile comercializate, crescând în același timp prețurile cu aproximativ 2-3 %, în concordanță cu îmbunătățirea competitivității relative în cadrul CBAM. În schimb, firmele cu emisii ridicate au înregistrat o scădere netă a prețurilor de aproximativ 9 %. Împreună, aceste rezultate indică o diferențiere timpurie a rezultatelor de pe piață în cadrul CBAM, exportatorii mai eficienți din punctul de vedere al emisiilor aflându-se într-o poziție mai solidă din care să își mențină prețurile, în timp ce firmele cu emisii mai ridicate se confruntă cu semne timpurii de presiune comercială”. Sursa: „*Early signs the EU Carbon Border Adjustment Mechanism is reshaping EU-India steel trade*” (Primele semne ale mecanismului UE de ajustare a carbonului la frontieră restructurează comerțul cu oțel dintre UE și India), Gian Luca Vriz, Theodor Cojoianu, Carolyn Fischer, Luca Taschini.

Pe baza lecțiilor învățate în perioada de tranziție, UE a adoptat în 2025 un pachet de simplificări punctuale cu scopul de a raționaliza guvernanța CBAM și a reduce sarcina administrativă, menținând în același timp integritatea de mediu. Principalele sale elemente sunt următoarele:

- un prag *de minimis* de 50 de tone care scutește aproximativ 90 % dintre importatori, dar menține acoperirea a 99 % din emisiile încorporate;
- modalități mai simple de asigurare a conformității în primul an (cum ar fi cerințe ajustate privind deținerea certificatelor);
- clarificarea autorizării și a reprezentării și
- consolidarea integrării dintre datele vamale și datele CBAM.

Luate împreună, aceste măsuri ar trebui să reducă puternic sarcina administrativă asociată CBAM și să simplifice aplicarea mecanismului.

Începând din 2026, obligațiile financiare prevăzute de CBAM vor fi introduse treptat, în paralel și proporțional cu eliminarea treptată a alocării cu titlu gratuit din cadrul EU ETS. Se va asigura astfel o tranziție previzibilă și echilibrată pentru operatori și administrații. În continuare, în conformitate cu Regulamentul CBAM, Comisia intenționează să parcurgă **două etape**:

Etapa 1 în perioada 2026-2027, **cu propuneri la sfârșitul anului 2025** referitoare la următoarele aspecte: extindere în aval, norme împotriva eludării și reguli de calcul al emisiilor încorporate în energia electrică, precum și o soluție temporară de sprijin pentru sectoarele expuse relocării emisiilor de dioxid de carbon, iar în 2026 un act de punere în aplicare în vederea stabilirii de norme pentru deducerea unui preț al carbonului plătit efectiv în țările terțe

Etapa a 2-a: în 2027, Comisia va analiza posibilitatea de a prevedea extinderi suplimentare la alte produse din aval și la alte sectoare ETS, cum ar fi cel al produselor chimice și al emisiilor indirecte.

2. Situația actuală: CBAM la sfârșitul perioadei de tranziție

Secțiunea de față evidențiază modul în care orientarea oferită de CBAM, discuțiile pe tema mecanismului și ecoul acestuia au creat o dinamică de învățare reciprocă, în paralel cu adoptarea tarifării carbonului la nivel mondial și cu o măsurare mai precisă a emisiilor încorporate. Tot în această secțiune sunt documentate cooperarea mai strânsă cu țările terțe, conștientizarea pe o scară mai largă a riscurilor de relocare a emisiilor de dioxid de carbon și apariția în mai multe jurisdicții a unor planuri de elaborare a propriilor măsuri de reglementare a emisiilor de carbon la frontieră.

2.1. CBAM, tarifarea carbonului și forumurile

CBAM a promovat și a facilitat monitorizarea și raportarea în întreaga lume a emisiilor încorporate în mărfuri și a început să stimuleze o scădere a emisiilor încorporate importate în UE prin numeroase canale.

În primul rând, pentru a facilita respectarea normelor de raportare, CBAM înlocuiește sistemul de contabilizare a emisiilor în funcție de instalație (astfel cum este utilizat în schema UE de comercializare a certificatelor de emisii – EU ETS) cu o metodologie la nivel de produs.

În cadrul EU ETS, emisiile sunt monitorizate și verificate la nivelul unei instalații – de regulă, o centrală sau un loc de producție –, accentul punându-se pe emisiile directe totale generate în limitele sale. Această abordare este adecvată pentru operatorii interni care fac obiectul legislației UE, dar nu a putut fi aplicată direct importurilor, în cazul cărora UE nu are jurisdicție asupra instalațiilor industriale în ansamblu.

Prin urmare, pentru CBAM a fost nevoie de o metodologie diferită, care să poată atribui anumitor mărfuri introduse pe piața UE (cum ar fi o tonă de oțel, de aluminiu sau de ciment) o cantitate de emisii încorporate. Comisia a elaborat un cadru de contabilizare a emisiilor bazat pe produse, care reflectă practici internaționale precum metodologiile de stabilire a amprentei de carbon a produselor și de evaluare a ciclului lor de viață, însă le adaptează astfel încât să asigure echivalența cu variantele tehnologice și acoperirea emisiilor din cadrul EU ETS. În loc să calculeze impactul aferent întregului ciclu de viață (de la extracția materiilor prime la eliminare), metoda CBAM pune accentul pe emisiile produsului generate de consumul de energie și de procesele industriale până în momentul în care produsul iese din unitatea de producție.

Pentru ca acest principiu să poată fi pus în practică, metodologia CBAM (i) definește limite clare de sistem pentru fiecare produs vizat, pe baza variantei tehnologice utilizate (de exemplu oțelului de furnal, raportul clincher/ciment), (ii) stabilește factori de emisie impliciți, (iii) permite utilizarea datelor reale măsurate în cazul în care monitorizarea este riguroasă (oferind în același timp posibilitatea de a utiliza valori implicite) și (iv) impune verificarea de către un terț, cu o aliniere progresivă la standardele EU ETS de monitorizare, raportare și verificare (MRV) de-a lungul timpului. Pe scurt, această metodă de raportare CBAM face posibilă calcularea unui indicator comparabil al emisiilor de dioxid de carbon, în funcție de produs. Se realizează astfel egalitatea de tratament între producătorii de mărfuri CBAM din UE și din străinătate, se asigură trasabilitatea emisiilor încorporate și se pun bazele unei viitoare convergențe globale în ceea ce privește regulile de contabilizare a carbonului.

În plus, pentru a sprijini părțile interesate relevante în eforturile de respectare a CBAM, Comisia a derulat campanii de sensibilizare și de comunicare începând din 2023 (a se vedea mai jos).

Aceste eforturi au generat rezultate conforme cu CBAM, determinând o creștere a raportării emisiilor reale.

La începutul perioadei de tranziție (T4 2023-T2 2024), aproape toți importatorii raportau valori implicite. Doar aproximativ 8-11 % dintre importatori raportau valorile reale ale emisiilor, iar restul de 89-92 % raportau „altele” – adică valorile implicite (sau faptul că „nu sunt disponibile valori reale”)[5].

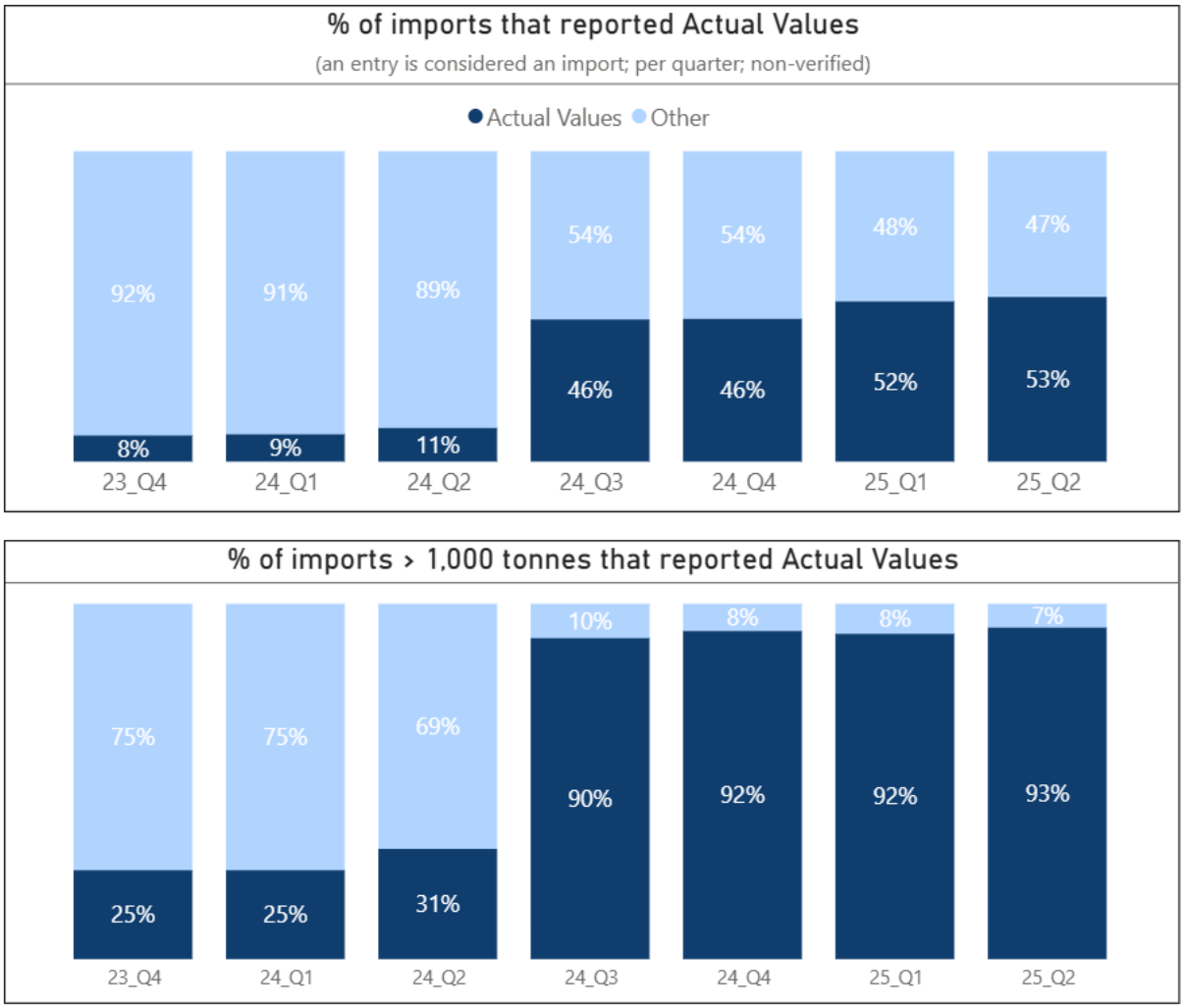
[5] Utilizarea valorilor implicite a fost permisă numai în primele trei trimestre ale perioadei de tranziție. Ulterior trebuiau utilizate valorile reale. În cazurile în care au demonstrat că au depus (fără succes) eforturi pentru a obține valorile reale corespunzătoare mărfurilor lor, declaranții au putut selecta opțiunea „nu sunt disponibile valori reale”, o funcționalitate introdusă în registrul tranzitoriu CBAM cu scopul de a facilita acest proces specific.

Apoi, în T3 2024 s-a observat o schimbare. Ponderea importurilor pentru care s-au raportat valori reale a crescut la 46 %. Procentul a rămas la 46 % în T4 2024, apoi a crescut la 52 % în T1 2025 și la 53 % în T2 2025. Cu alte cuvinte, în mai puțin de un an, sistemul a trecut de la valori implicite în majoritatea cazurilor la cifre reale, la nivel de produs, pentru aproximativ jumătate din totalul intrărilor declarate.

Efectul este și mai clar atunci când se analizează loturi mari (> 1 000 de tone). Acestea aparțin unor comercianți și grupuri care pot să obțină mai ușor date de la furnizorii lor. În cazul lor, raportarea valorilor reale a început de la un nivel scăzut, de 25-31 % între T4 2023 și T2 2024. Ulterior, începând cu T3 2024, procentul a crescut la 90-93 %. Prin urmare, cu cât importul este mai voluminos, cu atât este mai mare conformitatea cu valorile reale, în deplină concordanță cu obiectivele CBAM.

Cu alte cuvinte, tonele care contează cel mai mult pentru emisii sunt cele pentru care se raportează valori reale. A se vedea figura 1 pentru mai multe detalii privind schimbarea raportării în registrul tranzitoriu CBAM:

Figura 1: procentul importurilor pentru care s-au raportat valori reale și alte valori (valori implicite) în perioada de tranziție a CBAM, pe trimestru.

Analiza preliminară sugerează că, din punct de vedere statistic, valorile aberante ar putea înregistra o scădere procentuală cu mai mult de jumătate între T4 2023 și T2 2025. Îmbunătățirea calității datelor în timp poate fi explicată, printre altele, de următoarele motive:

1. Producătorul din afara UE furnizează date privind instalația măsurate în conformitate cu normele de aplicare a CBAM (aliniate la MRV în stilul EU ETS: date privind activitatea + factori de emisie/emisii de proces).
2. Producătorul poate aloca emisii produsului CBAM (de exemplu unui anumit produs din oțel, ciment sau aluminiu) utilizând metodologia CBAM la nivel de produs și limitele sistemului.
3. Este disponibilă documentație (date privind producția, consumul de combustibil/energie, emisiile de proces, fișe de calcul), așadar importatorul o poate încărca în registrul CBAM.

Prin urmare, CBAM a încurajat și a facilitat monitorizarea emisiilor în întreaga lume, ceea ce reprezintă primul pas necesar în conceperea unor măsuri de reducere a emisiilor.

CBAM este un catalizator pentru tarifarea carbonului, ca urmare a modului în care este conceput și a aplicării unei deduceri a prețului carbonului plătit efectiv din ajustarea financiară CBAM. CBAM internalizează externalitățile de mediu ale producției de mărfuri energointensive atunci când acestea intră pe piața unică a UE. Obligația financiară intră în vigoare din 2026. În consecință, de la momentul respectiv importatorii trebuie să cumpere certificate CBAM egale cu emisiile încorporate ale mărfurilor vizate. Se asigură astfel echivalența cu sfera de cuprindere a EU ETS și cu prețul aferent al carbonului, aplicându-se o deducere pentru orice preț al carbonului plătit efectiv în țara de origine.

Această structură a politicii recompensează producătorii care pot să măsoare și să reducă emisiile la nivel de produs și oferă guvernelor un stimulent clar pentru a adopta o politică internă de tarifare a carbonului, astfel încât să păstreze veniturile care ar fi altfel colectate de statele membre ale UE prin intermediul platformei centrale comune.

De la lansarea CBAM, mai multe jurisdicții au făcut tranziția către tarifare și către monitorizare, raportare și verificare. Acoperirea a crescut la nivel mondial, iar producătorii au trecut de la raportarea valorilor implicite la raportarea emisiilor reale pe care le generează. Acest lucru transmite țărilor terțe semnalul de preț necesar pentru adoptarea unor măsuri de tarifare a carbonului.

Asigurând o echivalență între costurile emisiilor asociate importurilor și producției UE, CBAM combate relocarea emisiilor de dioxid de carbon și stimulează importul de produse mai ecologice. Mărfurile cu emisii mai scăzute vor necesita mai puține certificate CBAM, ceea ce va reduce costurile de mediu și va spori competitivitatea variantelor tehnologice eficiente (cum ar fi cuptoarele cu arc electric care folosesc energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon pentru a produce oțel, cimentul cu clincher scăzut sau aluminiul modern). Pe măsură ce alocarea cu titlu gratuit din cadrul ETS este eliminată, acest avantaj se va intensifica, atingându-și potențialul maxim în 2032.

Parteneriatul pentru comerț și investiții curate cu Africa de Sud, adoptat recent, este o dovadă suplimentară a tendinței lansate de UE, legând strâns comerțul și investițiile de o performanță

verificabilă în materie de carbon și orientând capitalul către lanțuri de aprovizionare mai curate și mai competitive.

CBAM a oferit o oportunitate unică la nivel mondial de promovare a unui consens politic mai larg în ceea ce privește acțiunile climatice. În această perioadă de tranziție, Comisia s-a implicat activ în forurile multilaterale relevante și în diferite coaliții de actori care împărtășesc aceeași viziune, urmărind o acțiune coordonată privind măsurile de reglementare a emisiilor de carbon la frontieră, care să combată relocarea emisiilor de dioxid de carbon și să realizeze interoperabilitatea în domeniul contabilizării carbonului.

Conferințele părților (COP) la Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC), partenerii comerciali ai UE din țările în curs de dezvoltare, au exprimat preocupări și incertitudini cu privire la CBAM, inclusiv cu privire la posibilul său impact asupra țărilor terțe și la faptul că CBAM nu prevede scutiri sau alte diferențieri în favoarea produselor din țările în curs de dezvoltare. Comisia a discutat aceste chestiuni și alte aspecte legate de CBAM cu delegațiile țărilor terțe, cu asociațiile de întreprinderi și cu organizațiile societății civile în cadrul unor evenimente secundare, la nivel bilateral și în contextul altor negocieri. Aceste discuții au contribuit la o mai bună înțelegere a CBAM ca măsură de mediu menită să combată relocarea emisiilor de dioxid de carbon și, de asemenea, au evidențiat deschiderea Comisiei de a coopera cu țările terțe și de a integra feedbackul constructiv în structura CBAM.

În cadrul conferinței COP30 din 2025, UE a reiterat faptul că salută continuarea dialogului cu partenerii de pe mapamond cu scopul de a consolida cooperarea în ceea ce privește măsurile de politică menite să combată schimbările climatice cu impact asupra comerțului, inclusiv măsurile de prevenire a relocării emisiilor de dioxid de carbon. Comisia va contribui la procesul de mobilizare „Global Mutirão” convenit de părțile COP în vederea unui nou dialog în cadrul organismelor auxiliare ale CCONUSC, cu participarea părților și a altor factori interesați (printre care se numără Centrul de Comerț Internațional, Conferința Organizației Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare și Organizația Mondială a Comerțului). Scopul acestui dialog este de a analiza oportunitățile, provocările și barierele legate de consolidarea cooperării internaționale în domeniul comerțului. Printre altele, în cadrul său ar trebui abordate măsurile luate pentru combaterea schimbărilor climatice, inclusiv măsurile – cum ar fi CBAM – care prevăd ajustări pentru a reflecta diferențele de tarifare a carbonului la frontieră, precum și alte măsuri climatice cu impact asupra comerțului, cum ar fi subvențiile care denaturează comerțul și restricțiile la export și import asupra tehnologiilor cu emisii scăzute de dioxid de carbon și a materiilor prime esențiale pentru economiile cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

Totodată, UE a sprijinit mai multe inițiative plurilaterale în cadrul COP30, printre care o „Declarație a liderilor privind Coaliția deschisă pentru conformitatea piețelor carbonului”. Declarația recunoaște relevanța tarifării carbonului și a mecanismelor de piață ca instrumente-cheie pentru promovarea acțiunilor climatice la nivel mondial.

UE s-a implicat activ în Forumul incluziv al OCDE privind abordările de atenuare a emisiilor de dioxid de carbon (IFCMA), colaborând cu 60 de țări membre pentru a sprijini abordări mai coerente ale eforturilor globale de atenuare. Ca mențiune specială, Comisia Europeană a avut o contribuție voluntară menită să crească interoperabilitatea datelor privind intensitatea

carbonului și a sistemelor de monitorizare, raportare și verificare, în urma acestui demers fiind publicate două documente IFCMA la 30 iunie 2025[6]. Interoperabilitatea face posibilă utilizarea datelor într-o mare diversitate de cazuri, ceea ce determină scăderea costurilor de raportare ale întreprinderilor și facilitează raportarea emisiilor reale în cadrul CBAM.

Începând din 2023, Comisia sprijină și activitatea Clubului pentru climă[7] de promovare a cooperării internaționale privind decarbonizarea industrială. În septembrie 2025, Clubul pentru climă a emis principii voluntare comune privind acțiunile de combatere a relocării emisiilor de dioxid de carbon[8].

Totodată, în 2025 Comisia a avut o contribuție activă la declarația comună a Clubului pentru climă pentru COP30 și la Angajamentul mondial de a dezvolta piețe ale oțelului și cimentului cu emisii apropiate de zero și cu emisii scăzute. Atât declarația, cât și angajamentul au fost lansate la 6 noiembrie în contextul COP30[9].

UE a colaborat îndeaproape cu alți membri ai OMC pe tema punerii în aplicare a CBAM, prin intermediul mai multor sesiuni cu rol de informare cu privire la stadiul actual al implementării mecanismului și de obținere de feedback din partea membrilor OMC. CBAM a făcut în mod regulat obiectul discuțiilor în cadrul Comitetului pentru comerț și mediu. De asemenea, UE a informat membrii OMC cu privire la lansarea cererilor de contribuții și a proiectelor de acte pe care le-a publicat în vederea obținerii de feedback. Totodată, a profitat de ocaziile survenite în cadrul altor foruri multilaterale pentru a oferi partenerilor UE informații actualizate cu privire la punerea în aplicare a CBAM.

De asemenea, țările terțe se pregătesc în prezent să introducă propriile mecanisme CBAM sau analizează oportunitatea introducerii lor. De exemplu, Regatul Unit va introduce un CBAM al Regatului Unit la 1 ianuarie 2027. CBAM al Regatului Unit va fi introdus direct (fără perioadă de tranziție) și va acoperi mărfurile a cinci dintre sectoarele vizate de CBAM al UE. Cu alte cuvinte, urmează să vizeze aluminiul, cimentul, îngrășămintele, hidrogenul și, respectiv, fonta, fierul și oțelul, dar nu și energia electrică.

CBAM al Regatului Unit se va aplica emisiilor directe și indirecte din toate sectoarele, precum și unui anumit număr de precursori. După încheierea anului 2027, domeniul său de aplicare

---

[6] OCDE (2025), „*Towards interoperable carbon intensity metrics: Assessing and comparing selected data sources*” (Către indicatori interoperabili ai intensității carbonului: evaluarea și compararea unei selecții de surse de date), Inclusive Forum on Carbon Mitigation Approaches Papers, nr. 8, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/a9cdb1ba-en. OCDE (2025), „*Towards interoperable carbon intensity metrics: Assessing monitoring, reporting and verification systems*” (Către indicatori interoperabili ai intensității carbonului: evaluarea sistemelor de monitorizare, raportare și verificare), Inclusive Forum on Carbon Mitigation Approaches Papers, nr. 9, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/b185bcfa-en.

[7] Clubul pentru climă este un forum multilateral de dialog care a fost lansat oficial în 2023 în cadrul COP28 ca inițiativă globală. În prezent, aceasta are 45 de membri (dintre care 16 sunt state membre ale UE), atât din economii avansate, cât și din țări cu economii emergente și în curs de dezvoltare.

[8] Clubul pentru climă (2025). *Explanatory Note: Climate Club voluntary principles for action to address carbon leakage and other spillovers* (Notă explicativă: principiile voluntare de acțiune ale Clubului pentru climă pentru combaterea relocării emisiilor de dioxid de carbon și a altor efecte de propagare).

[9] Clubul pentru climă (2025). Declarația membrilor Clubului pentru climă al COP30 și Angajamentul mondial de a dezvolta piețe ale oțelului și cimentului cu emisii apropiate de zero și cu emisii scăzute.

sectorial va fi revizuit în vederea reflectării eventualelor modificări ale riscurilor de relocare a emisiilor de dioxid de carbon.

Alți parteneri comerciali, cum ar fi Australia, Brazilia, Canada și Taiwan, au anunțat că au în vedere, la rândul lor, instrumente similare.

UE este conștientă de preocupările partenerilor comerciali în ceea ce privește posibilele efecte ale CBAM și le-a abordat cât mai mult posibil, pentru ca mecanismul să devină chiar mai eficace și mai ușor de pus în aplicare de către părțile interesate implicate. Feedbackul primit din partea țărilor partenere și a industriilor acestora s-a dovedit valoros inclusiv pentru eforturile de simplificare a CBAM.

2.2. Perioada de tranziție a CBAM

Prezentare generală a datelor

Prezentarea generală a datelor de mai jos este detaliată în anexa IV.

Între T4 2023 și T2 2025, datele referitoare la CBAM au arătat importuri de aproximativ 156 de milioane de tone de mărfuri CBAM, din care aproximativ 69 % au fost fontă, fier și oțel, 15 % îngrășăminte, 11 % ciment și 5 % aluminiu. Cei mai mari exportatori de mărfuri CBAM către UE în perioada respectivă au fost Ucraina și Turcia, responsabile pentru aproximativ 14 % și, respectiv, 12 % din volumul masic total.

Emisiile încorporate estimate acumulate în 2024 din registrul tranzitoriu CBAM arată un total de 167 de milioane de tone de echivalent CO_2, din care 102,5 milioane de tone de echivalent CO_2 pentru fontă, fier și oțel, 38,4 milioane de tone de echivalent CO_2 pentru aluminiu, 18 milioane de tone de echivalent CO_2 pentru îngrășăminte și 8 milioane de tone de echivalent CO_2 pentru ciment.

Pe baza datelor raportate de declaranți, utilizarea valorilor reale a crescut semnificativ de-a lungul timpului: de la doar 8 % în T4 2023 la aproximativ 53 % până în T2 2025, ceea ce arată că din ce în ce mai mulți importatori au reușit să colaboreze în mod util cu lanțul lor de aprovizionare pentru a obține și a raporta datele necesare.

În ceea ce privește energia electrică în calitate de marfă CBAM, datele din registru – astfel cum au fost raportate de declaranți – indică o cantitate totală de 96 de milioane MWh declarată între T4 2023 și T2 2025. Principalii exportatori sunt Regatul Unit (65 % din totalul importurilor de energie electrică declarate în registrul CBAM), Serbia (15 %) și Macedonia de Nord (5,2 %).

În total, emisiile încorporate aferente codului NC 27 160 000 au reprezentat 86 de milioane de tone de echivalent CO_2. Este important de precizat că principalul mecanism de calculare a emisiilor încorporate ale energiei electrice în calitate de marfă CBAM constă în utilizarea unor valori implicite bazate pe producția de energie electrică din combustibili fosili. Această abordare reflectă mecanismul de stabilire a prețurilor energiei electrice în cadrul UE, dar limitează recunoașterea surselor decarbonizate de energie electrică, ceea ce ar putea duce la supraestimarea emisiilor reale încorporate.

Valorile implicite din perioada de tranziție se bazează pe câte o valoare implicită medie globală pentru fiecare cod NC. Prin urmare, Comisia se angajează să se asigure că datele din registrul CBAM referitoare la perioada definitivă vor fi utilizate la stabilirea valorilor implicite pentru CBAM (planificate să fie revizuite în 2027, odată ce prima perioadă de raportare va fi încheiată, iar datele relevante vor putea fi folosite pentru determinarea valorilor revizuite).

Administrarea și guvernanța CBAM

Guvernanța CBAM se bazează pe un cadru hibrid cu niveluri multiple, în care sunt implicate Comisia și organismele statelor membre (autoritățile naționale competente desemnate, ANC).

Comisia supraveghează punerea în aplicare a CBAM la nivelul UE. Pe lângă supravegherea centrală, Comisia instituie și gestionează sistemele necesare pentru aplicarea CBAM. De asemenea, poate examina declarațiile CBAM depuse de declaranți.

Comisia a instituit registrul tranzitoriu CBAM și l-a gestionat în cursul perioadei de tranziție (1 octombrie 2023-31 decembrie 2025). Registrul are rolul unei platforme centrale prin care importatorii transmit rapoarte trimestriale privind emisiile, iar operatorii din afara UE fac schimb de date referitoare la emisii.

De asemenea, Comisia a pregătit registrul CBAM, care va înlocui registrul tranzitoriu în perioada definitivă. În 2025 a fost introdus modulul de gestionare a autorizațiilor (*Authorisation Management Module* – AMM), cu scopul de a raționaliza cererile importatorilor în calitate de declaranți autorizați în cadrul CBAM, pe care ANC-urile le gestionează atât direct, cât și prin intermediul registrului CBAM. Registrul CBAM a fost interconectat cu Sistemul de schimb de certificate în cadrul ghișeului unic al UE pentru vămi (EU CSW-CERTEX), în vederea automatizării controalelor efectuate de autoritățile vamale ale UE asupra autorizațiilor CBAM la import.

Pentru a reduce sarcina administrativă, Comisia a introdus un portal prin care operatorii de instalații cu sediul în afara UE să încarce date privind emisiile în registrul CBAM. Odată încărcate, aceste date pot fi (re)utilizate de importatori diferiți și pentru importuri diferite.

De asemenea, Comisia va institui și va gestiona platforma centrală comună (PCC) în urma unei proceduri comune de achiziții publice între statele membre și Comisie, precum și interfața dintre PCC și registrul CBAM. Începând din februarie 2027, vânzările și răscumpărările de certificate CBAM vor avea loc prin PCC. Obligațiile de raportare și obligațiile financiare ale declaranților în cadrul CBAM vor fi îndeplinite prin intermediul celor două platforme.

Legislația secundară

Comisia a fost împuternicită să adopte mai multe acte pentru a stabili normele care se vor aplica de la începutul fazei definitive și pentru a asigura aplicarea uniformă a CBAM în întreaga UE, în special pentru a defini:

1. regulile de calcul și publicare a prețului certificatelor CBAM;
2. metodele de calculare a emisiilor încorporate în mărfuri și valorile implicite pentru fiecare țară de origine și pentru fiecare cod NC;
3. normele de verificare a emisiilor;

4. condițiile în care organismele naționale de acreditare vor acorda acreditarea verificatorilor în scopuri legate de CBAM;
5. obiectul informațiilor și periodicitatea, calendarul și mijloacele de comunicare cu autoritățile vamale;
6. modul în care se calculează ajustarea alocării cu titlu gratuit care ar reduce numărul de certificate CBAM care urmează să fie restituite, pentru a reflecta măsura în care certificatele EU ETS sunt alocate cu titlu gratuit;
7. normele aplicabile registrului CBAM definitiv;
8. condițiile și procedurile aferente statutului de „declarant autorizat în cadrul CBAM”.

Comitetul CBAM se reunește periodic pentru a discuta aspecte de politică și juridice cu reprezentanții statelor membre și a votat în favoarea actelor menționate cu suficient timp înainte de începerea perioadei definitive. Actele respective vor fi publicate înainte de sfârșitul anului 2025 și vor fi aplicabile de la 1 ianuarie 2026.

Pentru a promova și a ține seama de prețurile carbonului din țările terțe, Comisia va adopta un act de punere în aplicare în vederea stabilirii de norme pentru deducerea unui preț al carbonului plătit efectiv în țările terțe în T1 2026.

Autoritățile naționale competente (ANC) ale statelor membre

În conformitate cu articolul 11 din Regulamentul CBAM, fiecare stat membru a desemnat un organism specific pentru implementarea CBAM la nivel național. ANC-urile sunt responsabile de contactele cu importatorii stabiliți în statul lor membru, inclusiv în ceea ce privește prelucrarea cererilor importatorilor și acordarea statutului de declarant autorizat în cadrul CBAM. De asemenea, ANC-urile asigură respectarea obligațiilor CBAM prin finalizarea examinării declarațiilor CBAM pe baza evaluării preliminare transmise de Comisie și prin faptul că decid dacă ar trebui aplicate sau nu sancțiuni în cadrul stabilit prin Regulamentul CBAM. Comisia menține și actualizează o listă provizorie a autorităților naționale competente pe portalul său web privind CBAM. Atunci când lista va fi considerată stabilă, Comisia o va publica în *Jurnalul Oficial* al UE.

22 de state membre au desemnat o autoritate de mediu (ANC-ul lor pentru EU ETS) ca autoritate națională competentă și pentru CBAM, în timp ce șapte state membre și-au desemnat autoritatea vamală. Două state membre le-au desemnat pe ambele ca ANC, iar într-un stat membru autoritatea vamală este în același timp autoritate națională competentă pentru ETS. Într-un stat membru, ANC-ul nu este nici autoritatea națională competentă pentru ETS, nici autoritatea vamală.

Autoritățile vamale ale statelor membre colaborează cu ANC-urile pentru a integra CBAM în procedurile vamale existente. Deoarece punerea în aplicare efectivă a CBAM la nivel național se bazează uneori pe autorități diferite, în unele state membre pot apărea dificultăți de coordonare.

Implementarea unui nou mecanism

Implementarea eficace a CBAM necesită o cooperare strânsă între Comisie și statele membre. În pofida acestor eforturi, au persistat unele dificultăți în pregătirea fazei definitive a CBAM. Gradul de pregătire operațională variază de la o ANC la alta, unele state membre prelucrând

cererile în mod eficient, în timp ce altele se confruntă cu întârzieri și probleme legate de respectarea legislației. Pe lângă acestea, va fi esențial să se asigure și faptul că normele CBAM sunt interpretate consecvent de autoritățile statelor membre.

Operatorii și importatorii au început cu greu să utilizeze instrumentele existente pentru a se pregăti pentru perioada definitivă: pe portalul dedicat operatorilor din registrul CBAM s-au înregistrat doar 78 de operatori de instalații din țările terțe, deși la sfârșitul lunii decembrie 2024 a fost introdus un sistem de încărcare unică. 5 902 importatori au solicitat să devină declaranți autorizați în cadrul CBAM, o condiție indispensabilă pentru a continua importul de mărfuri CBAM în UE începând cu 1 ianuarie 2026.

Provocările actuale în materie de guvernanță decurg și din faptul că CBAM este un mecanism complet nou, inclusiv pentru autoritățile naționale, pentru importatori și pentru producătorii din țări terțe. El presupune conceperea și punerea în aplicare de noi procese administrative, sisteme informatice și cadre de conformitate, ceea ce implică în mod firesc incertitudini operaționale și o curbă inițială a învățării pentru Comisie, ANC-uri, autoritățile vamale și întreprinderi.

Având în vedere aceste provocări semnificative, progresele rapide înregistrate începând din 2023 reprezintă o realizare majoră pentru UE, statele sale membre și partenerii internaționali.

Pentru a consolida cooperarea dintre ANC-urile statelor membre, Comisia și ANC-urile organizează periodic ateliere informale în care fac schimb de opinii și de bune practici. Cooperarea mai strânsă consolidează expertiza națională și capacitatea administrativă, asigurând totodată că ANC-urile responsabile pentru CBAM pot aplica mecanismul în mod consecvent pe tot cuprinsul UE.

Costurile administrative

Evaluarea costurilor administrative pe care le presupune CBAM pentru autoritățile statelor membre este deosebit de dificilă, deoarece CBAM este un instrument cu totul nou. Prin urmare, statele membre și Comisia au trebuit să construiască de la zero capacitățile necesare și nu au putut anticipa în detaliu, de la bun început, tot ceea ce este necesar pentru punerea în aplicare. ANC-urile nu au instituit încă toate procesele administrative necesare pentru a implementa pe deplin mecanismul. De exemplu, unele ANC-uri nu au finalizat încă dezvoltarea capacității administrative de a gestiona sarcini precum prelucrarea cererilor de autorizare și asigurarea conformității.

La începutul anului 2025, Comisia a lansat un sondaj la nivelul UE pentru a colecta feedback calitativ și cantitativ din partea tuturor statelor membre cu privire la costurile lor administrative legate de implementarea CBAM. Rezultatele au arătat o diversitate semnificativă între situațiile din statele membre, de exemplu în ceea ce privește gradul lor de pregătire pentru faza definitivă și existența unor previziuni bugetare pentru perioada următoare.

La rândul lor, valoarea importurilor și numărul de importatori diferă semnificativ de la un stat membru la altul:

- cele două state membre cu cea mai mare valoare a mărfurilor CBAM importate în 2024 au înregistrat importuri de peste 10 miliarde EUR fiecare, pe când cele două cu cea mai

mică valoare au înregistrat importuri de mărfuri CBAM care nu au depășit 0,10 miliarde EUR fiecare;

- numărul importatorilor CBAM variază de asemenea puternic: dintre cei 200 000 de importatori din 2024, statele membre cu cel mai mare număr de importatori au înregistrat aproximativ 37 000 și, respectiv, 21 000. Statele membre cu cel mai mic număr de importatori au înregistrat doar 1 200 și, respectiv, 400 de importatori.

  Aceste diferențe majore între statele membre se vor menține și în perioada definitivă a CBAM care începe în 2026, cu excepția importatorilor de până la 50 de tone anual: dintre cei 18 000 de importatori despre care se estimează că vor face obiectul CBAM începând din 2026, se preconizează că statul membru cu cel mai mare număr de importatori înregistrați va avea 2 700 de importatori (următorul stat membru ca număr de importatori urmând să aibă 2 200), iar cele două state membre cu cel mai mic număr de importatori vor avea mai puțin de 70 de importatori fiecare.

Nu în ultimul rând, statele membre au optat pentru configurații administrative diferite pentru implementarea CBAM, în special ca urmare a desemnării unor organisme diferite în calitate de autoritate națională competentă, cum ar fi autoritățile de mediu/pentru EU ETS sau autoritățile vamale. În consecință, pot apărea diferențe la nivelul costurilor și al dificultăților întâmpinate, de exemplu atunci când se coordonează punerea în aplicare a CBAM cu activitățile vamale.

În plus, în T4 2025 numeroase norme și proceduri detaliate care sunt necesare pentru aplicarea CBAM începând din 2026 se aflau încă în proces de finalizare prin intermediul legislației secundare (de exemplu al actelor de punere în aplicare și al actelor delegate), chiar dacă statele membre și Comisia au implementat deja unele componente-cheie ale CBAM, cum ar fi registrul, procesele de autorizare și cerințele de raportare.

Costurile administrative suportate de administrațiile statelor membre și de Comisie continuă să evolueze pe măsură ce CBAM este pus în aplicare și vor evolua în continuare după ce mecanismul va intra în perioada definitivă în 2026, inclusiv ca urmare a modificărilor majore introduse prin pachetul de simplificare, după ce vor începe vânzările de certificate în 2027 și după ce vor intra în vigoare modificările CBAM, cum ar fi prima extindere în aval care urmează să fie propusă de Comisie.

Acordul privind achizițiile publice comune și PCC

Comisia a depus eforturi în vederea instituirii platformei centrale comune (PCC), prin care se vor efectua vânzările și răscumpărările de certificate CBAM începând cu 1 februarie 2027. La 1 decembrie 2025, Comisia a adoptat o decizie de aprobare a semnării proiectului de acord privind achizițiile publice comune, care fusese convenit cu statele membre la 17 noiembrie 2025. Odată ce acest acord va fi semnat de toate statele membre și de Comisie și va intra în vigoare, Comisia va lansa în numele tuturor părților procedura comună de achiziții publice pentru achiziționarea serviciilor aferente PCC în cursul anului 2026.

Lecțiile învățate în perioada de tranziție

Una dintre principalele lecții învățate în primul an al fazei de tranziție a fost aceea a provocărilor administrative cu care se confruntă întreprinderile, în special cele mici și mijlocii,

și autoritățile publice în procesul de familiarizare cu un instrument nou și complex. Această lecție a scos în evidență nevoia critică și urgentă de simplificare a CBAM.

Pe baza consultărilor ample cu părțile interesate și cu autoritățile publice și a datelor operaționale din prima perioadă de raportare, analiza Comisiei a evidențiat costuri disproporționate de asigurare a conformității pentru IMM-uri, întârzieri în prelucrarea de către ANC-uri a cererilor de autorizare și riscul aplicării inconsecvente a normelor complexe în cadrul UE. Complexitatea unora dintre cerințele de raportare, combinată cu nivelul diferit de pregătire atât în rândul autorităților naționale competente, cât și al întreprinderilor, a indicat că sunt necesare modificări specifice pentru a garanta eficacitatea CBAM.

Pachetul de simplificare din 2025

Având în vedere cele de mai sus, la 26 februarie 2025 Comisia a adoptat o propunere legislativă de simplificare și consolidare a CBAM înainte de faza definitivă și în conformitate cu Busola pentru competitivitatea UE. În urma acordului rapid exprimat de Parlament și de Consiliu cu privire la propunerea Comisiei, regulamentul a fost adoptat la 8 octombrie 2025.

Această adoptare rapidă a permis Comisiei și statelor membre să țină seama de măsurile de simplificare adoptate de UE pentru începutul perioadei definitive, și anume 1 ianuarie 2026, în special în ceea ce privește legislația secundară relevantă pentru perioada definitivă. Este o realizare comună care demonstrează capacitatea UE de a se adapta rapid, precum și angajamentul de a face din CBAM nu doar un mecanism eficace, ci și unul favorabil întreprinderilor.

Regulamentul respectiv urmărește să asigure eficiența administrativă, astfel încât CBAM să își păstreze caracterul practic și favorabil întreprinderilor, fără a-și compromite obiectivele climatice. Introducerea unui prag *de minimis* are un rol esențial în reducerea sarcinilor administrative pentru micii importatori. Făcând ca cerințele CBAM să se axeze pe importatorii mai mari, pragul scutește de obligațiile CBAM aproximativ 90 % dintre importatori, în principal IMM-urile, însă continuă să acopere 99 % din emisiile încorporate, menținând astfel pe deplin eficacitatea CBAM din punctul de vedere al mediului.

În cazul importatorilor vizați de CBAM, regulamentul prevede cerințe de raportare simplificate pentru a facilita conformitatea declaranților, de exemplu în ceea ce privește mărfurile complexe. De asemenea, pentru a da părților interesate timp să se pregătească în vederea obligațiilor financiare și de raportare, vânzarea certificatelor CBAM pe platforma centrală comună va începe abia la 1 februarie 2027, iar termenele anuale de raportare au fost mutate la o dată ulterioară.

O altă îmbunătățire majoră constă în faptul că, începând din 2027, Comisia poate stabili prețuri implicite ale carbonului pentru țările în care se aplică un instrument de tarifare a carbonului. Declaranții vor avea posibilitatea de a se baza pe aceste valori pentru a solicita o reducere a obligației financiare care le revine în temeiul CBAM, ca alternativă la furnizarea de dovezi certificate ale faptului că au plătit efectiv prețului carbonului.

Au fost operate simplificări suplimentare în ceea ce privește calcularea răspunderii financiare a declaranților autorizați în cadrul CBAM, pentru a diminua sarcina acestora. Una dintre aceste simplificări constă în raționalizarea normelor privind ciclul de viață al certificatelor CBAM

începând din 2027, de exemplu prin simplificarea limitei de răscumpărare și scăderea volumului obligatoriu al achizițiilor trimestriale de certificate CBAM în anul importului (de la certificate care acoperă 80 % din emisiile încorporate în mărfurile importate de la începutul anului la 50 %).

Simplificările adoptate constituie totodată o premisă importantă pentru posibila extindere a domeniului de aplicare al CBAM în viitor.

În fine, regulamentul consolidează CBAM prin introducerea unei monitorizări centralizate mai stricte de către Comisie, în special în ceea ce privește pragul *de minimis*, consolidând astfel eficacitatea și coerența mecanismului. Supravegherea consolidată la nivelul UE în registrul CBAM va asigura uniformitate în colectarea și validarea datelor, precum și în asigurarea respectării legii în toate statele membre, reducând discrepanțele dintre nivelurile naționale ale punerii în aplicare.

Simplificări și flexibilități separate de pachetul de simplificare din 2025

Pe lângă simplificările introduse prin revizuirea Regulamentului CBAM, Comisia a lucrat la simplificări și flexibilități semnificative prin intermediul actelor de punere în aplicare și al actelor delegate. Acestea vor facilita punerea în aplicare a CBAM, inclusiv pentru operatorii și IMM-urile din țări terțe.

În cadrul actului de punere în aplicare planificat de stabilire a normelor pentru deducerea unui preț al carbonului plătit într-o țară terță și al orientărilor care îl vor însoți, Comisia Europeană va lucra la principiul echivalenței și va clarifica modul în care pot fi luate în considerare solicitările privind creditele de carbon achiziționate în baza sistemelor de conformitate, inclusiv privind creditele de carbon prevăzute la articolul 6 din Acordul de la Paris.

Totodată, normele vor specifica modul în care pot fi deduse taxele pe carbon percepute pentru combustibilii utilizați în producția mărfurilor CBAM. Comisia se va asigura astfel, pe baza schimburilor cu țările partenere și a analizei efectuate în cursul perioadei de tranziție, că prețurile carbonului plătite efectiv în cadrul diverselor sisteme de conformitate pot fi deduse în mod real din obligația CBAM, ținând seama de caracteristicile lor specifice și asigurând în același timp integritatea de mediu a CBAM.

În ceea ce privește acreditarea și verificarea, au fost concepute mai multe flexibilități. Organismele naționale de acreditare vor putea să țină seama de competența demonstrată a solicitanților de acreditare CBAM în aplicarea standardelor internaționale relevante. Prin urmare, evaluarea în vederea acreditării CBAM se va axa pe cunoștințele și competența de a aplica normele metodologiei CBAM.

În plus, activitatea anuală de supraveghere desfășurată de organismul național de acreditare asupra verificatorului CBAM poate fi efectuată virtual și nu neapărat la fața locului, așa cum se întâmplă în cazul EU ETS. Nu în ultimul rând, în timpul verificării, condițiile în care un verificator CBAM poate efectua o vizită virtuală la fața locului sau poate renunța la obligația de a efectua o vizită fizică sunt mai flexibile decât în cazul EU ETS, fără a știrbi prin aceasta integritatea verificării.

În ceea ce privește metodologia de calculare a emisiilor încorporate, au fost introduse o serie de simplificări. În primul rând, metodologia revizuită permite operatorilor, în anumite cazuri,

să diferențieze calculul emisiilor pentru mărfurile din cadrul unui anumit cod NC, în cazul în care există o variabilitate semnificativă a intensităților emisiilor. De exemplu, operatorii vor putea să diferențieze calculul emisiilor pentru anumite tipuri de ciment în funcție de conținutul de clincher sau pentru anumite tipuri de îngrășăminte în funcție de conținutul de azot.

În al doilea rând, metodologia revizuită introduce regula potrivit căreia, în cazul în care se utilizează variante tehnologice diferite pentru a produce un tip de marfă în cadrul aceleiași instalații, emisiile încorporate ale mărfurilor respective se calculează ca medie a emisiilor generate de diferitele variante tehnologice. Această măsură va reduce riscul practicilor de eludare. În plus, metodologia revizuită include diverse noutăți cu scop de clarificare, care vor spori coerența cadrului general și vor facilita aplicarea acestuia de către operatori.

Concluzie

Deși punerea în aplicare a unui nou instrument este un proces complex, UE a reușit să instituie un cadru de guvernanță funcțional pentru CBAM într-o perioadă excepțional de scurtă. Statele membre, Comisia și părțile interesate s-au folosit de perioada de tranziție pentru a culege date și a acumula experiență, a trage concluzii rapid și a institui un mecanism care să fie nu numai operațional, ci și îmbunătățit în permanență.

Lansarea cu succes a proceselor administrative și a sistemelor informatice necesare, elaborarea de orientări și materiale de formare cuprinzătoare, precum și adoptarea unor măsuri de simplificare în decursul a doi ani și jumătate reflectă capacitatea UE de a inova, de a se adapta și de a prelua încă o dată rolul de lider în politica globală privind clima, oferind în același timp protecție împotriva efectelor nedorite, cum ar fi relocarea emisiilor de dioxid de carbon.

Soliditatea actualului cadru de guvernanță a fost întărită prin Regulamentul privind simplificarea CBAM, care a consolidat rolul de supraveghere al Comisiei în punerea în aplicare a CBAM prin intermediul registrului CBAM centralizat. Capacitatea Comisiei de a prelucra date și de a face schimb de informații relevante cu ANC-urile asigură faptul că informațiile raportate de declaranți și de operatori sunt cât mai utile posibil. De asemenea, permite Comisiei să detecteze mai bine riscurile și oferă ANC-urilor instrumente mai bune pentru a lua măsuri adecvate acolo unde este necesar.

Principalele îmbunătățiri operaționale în ceea ce privește calitatea datelor din registrul tranzitoriu CBAM

Una dintre erorile întâlnite cel mai frecvent viza modul de introducere a datelor numerice, de exemplu din cauza faptului că declaranții din diferite state membre utilizează diferit punctul și virgula ca separatori pentru zecimale și pentru mii. În mod similar, posibilitatea inițială ca declaranții să aleagă între kilograme și tone a generat erori, identificate prin compararea datelor din registrul tranzitoriu cu datele vamale și privind comerțul. Prin eliminarea câmpurilor redundante, standardizarea formatelor și introducerea etichetelor de avertizare, au fost reduse erorile cauzate de utilizarea inconsecventă a zecimalelor și a unităților de măsură.

În primele trimestre de raportare, numărul codurilor NC pentru care se trimiteau rapoarte era mai mare decât cel prevăzut în Regulamentul CBAM. Introducerea unor norme de validare rigide a condus la scăderea semnificativă a intrărilor cu coduri NC incorecte (a se vedea anexa IV).

Un alt domeniu care a prezentat dificultăți a fost cel al codurilor de țară utilizate pentru instalațiile din afara UE, deoarece s-au folosit abrevieri diferite pentru aceeași țară (de exemplu TR și TC pentru Turcia, UK și GB pentru Regatul Unit). În urma integrării în registrul tranzitoriu CBAM a portalului dedicat operatorilor, operatorii instalațiilor din țări terțe au putut să își introducă datele o singură dată, apoi să le transmită importatorilor de mărfuri CBAM direct prin intermediul registrului tranzitoriu. Această centralizare a informațiilor privind operatorii și instalațiile din țările terțe asigură o mai mare consecvență a codurilor de țară. Pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunile de mai jos și anexa IV.

Datele din registrul tranzitoriu CBAM pentru perioada de timp indicată (raportate până la 31 august 2025)

Monitorizarea trimestrială din T4 2023 până în T2 2025 indică o îmbunătățiri constante la nivelul a două dintre problemele identificate mai sus: după o etapă inițială cu incidență ridicată, s-a înregistrat o scădere bruscă în T2 2024, urmată de stabilizare la niveluri reziduale începând cu T2 2024, când erorile practic au dispărut.

Tendința descendentă a fost mai modestă în cazul codurilor de țară incorecte, deoarece rata de eroare a fost relativ scăzută de la bun început (T4 2023) – în perioadele inițiale au fost afectate doar aproximativ 0,5 % dintre declarații, iar procentul a continuat să scadă treptat în timp.

Ca urmare a acțiunilor corective și a colaborării continue, registrul tranzitoriu a devenit un instrument mai fiabil, mai ușor de utilizat și mai eficient. Aceste experiențe au demonstrat valoarea adăugată clară a perioadei de tranziție a CBAM în pregătirea sistemului definitiv. Registrul tranzitoriu a fost îmbunătățit în permanență, fiind lansate frecvent noi versiuni concrete care au beneficiat de contribuția importatorilor, a industriilor și a ANC-urilor în vederea asigurării unor soluții practice și aplicabile operațiunilor de zi cu zi.

Portalul dedicat operatorilor

Portalul dedicat operatorilor (O3CI), introdus la 31 decembrie 2024, permite operatorilor de instalații din țările terțe să încarce informațiile relevante privind instalațiile lor și datele privind emisiile pentru mărfurile CBAM pe care le produc direct în registrul CBAM (atât în registrul tranzitoriu, cât și în registrul definitiv ulterior).

Acest demers raționalizează procesul prin care operatorii instalațiilor din afara UE încarcă datele privind instalațiile și emisiile lor și le transmit declaranților care raportează informații.

În perioada decembrie 2024-august 2025 au fost prelucrate 573 de cereri de acces la portalul dedicat operatorilor. Un număr mare de cereri au trebuit să fie respinse, mai ales la început. Pentru a veni în sprijinul solicitanților, Comisia a pus la dispoziție o gamă largă de resurse, printre care un ghid operațional actualizat (martie 2025), o fișă informativă (iulie 2025), manuale și tutoriale video. Aceste resurse s-au dovedit esențiale pentru reducerea erorilor și consolidarea încrederii. În urma publicării unor orientări mai clare, a scăzut semnificativ numărul erorilor legate de eligibilitate și al dublării cererilor.

Rezultatul aferent perioadei definitive

Experiența avută cu portalul dedicat operatorilor arată că perioada de tranziție a oferit oportunități importante și necesare pentru îmbunătățirea sistemului înainte de perioada definitivă.

Pe lângă îmbunătățirile detaliate, procesul a evidențiat importanța monitorizării bazate pe date. Analizând evoluția lunară a respingerilor și motivele aflate la baza acestora, a fost posibilă identificarea rapidă a aspectelor în care intervențiile erau cele mai necesare – fie că era vorba de clarificarea normelor de eligibilitate, de simplificarea procedurilor sau de consolidarea cerințelor referitoare la documente. Această utilizare proactivă a dovezilor a asigurat orientări care nu au fost generice, ci specifice și eficace.

O altă lecție a fost valoarea adaptării progresive. Respingerile din perioada de început au expus punctele slabe ale sistemului, dar au generat totodată o cultură a capacității de reacție. Fiecare actualizare – fie că a fost vorba de noi orientări, de o fișă informativă sau de îmbunătățirea verificărilor efectuate în vederea validării – a reprezentat o reacție directă la probleme reale, iar solicitanții au răspuns pozitiv prin ajustarea comportamentului.

Nu în ultimul rând, procesul a confirmat că o abordare colaborativă și iterativă funcționează. Combinația dintre orientări clare, feedback consistent și implicarea activă a utilizatorilor a consolidat registrul, a redus erorile și a consolidat încrederea. În loc să pună accentul pe respingeri, sistemul s-a reorientat către o îmbunătățire continuă și o participare de succes. Această abordare va asigura sustenabilitatea procesului odată cu creșterea volumelor în 2026 și ulterior.

Campania de comunicare CBAM

Pentru a sprijini părțile interesate relevante în eforturile de respectare a CBAM, Comisia a derulat mai multe campanii de sensibilizare și de comunicare, cu începere din 2023. Demersul a inclus, printre altele, orientări pentru importatorii din UE cu privire la conceptele care trebuie utilizate pentru raportarea CBAM; orientări pentru producătorii din țările terțe cu privire la conceptele care trebuie utilizate pentru monitorizarea emisiilor generate de instalațiile de producție; seminare online pe teme generale și sectoriale și module de învățare online pentru a ajuta importatorii, autoritățile naționale și operatorii din afara UE să înțeleagă și să aplice cerințele CBAM; precum și un set de întrebări frecvente actualizat periodic, bazat pe întrebările părților interesate și pe feedbackul primit de la acestea, pentru a clarifica și mai mult eventualele aspecte nelămurite.

Capitolul 3.1 oferă o prezentare mai detaliată a activităților de sensibilizare. De asemenea, Comisia dispune de un portal web dedicat pe care se găsesc toate informațiile relevante.

De la adoptarea Regulamentului CBAM în mai 2023, DG TAXUD a desfășurat o campanie de comunicare specifică privind CBAM cu scopul de (a) a informa părțile interesate cu privire la CBAM, (b) a explica modul în care funcționează CBAM, oferind părților interesate cunoștințe detaliate și aplicabile pentru a se conforma CBAM în perioada de tranziție și pentru a se pregăti pentru implementarea CBAM în faza definitivă a mecanismului, care începe din 2026 și (c) a

activa părțile interesate și multiplicatorii pentru a distribui informațiile către mai multe părți interesate relevante.

Principalul public vizat de campania de comunicare privind CBAM a fost alcătuit din importatorii din UE de mărfuri CBAM și producătorii de mărfuri CBAM din țările terțe. S-a pus un accent deosebit pe statele membre cu procente mai mari de importatori de mărfuri CBAM, pe principalele țări terțe de origine a mărfurilor CBAM, precum și pe informarea IMM-urilor.

De asemenea, campania de comunicare a identificat și a implicat o rețea de multiplicatori în vederea distribuirii pe mai departe a informațiilor referitoare la CBAM. Printre aceștia s-au numărat asociațiile industriale relevante, camerele de comerț și delegațiile UE. În anexa I sunt prezentate un rezumat al principalelor elemente și activități ale campaniei de comunicare CBAM, precum și date privind participarea de la webinarele publice pe tema CBAM organizate în 2023 și în 2024.

DG TAXUD pregătește o a doua campanie de comunicare privind CBAM, care urmează să fie pusă în aplicare în perioada T4 2025-T4 2026, pe baza rezultatelor primei campanii. Această campanie va continua să informeze importatorii, producătorii din afara UE și verificatorii acreditați cu privire la obligații și la aspectele practice ale punerii în aplicare odată cu începerea perioadei definitive a CBAM.

3. Colaborarea cu partenerii noștri

3.1 Colaborarea cu țările terțe

UE colaborează în mod regulat cu partenerii internaționali și cu părțile interesate care au un interes în funcționarea CBAM al UE sau care și-au exprimat îngrijorarea cu privire la modul în care este conceput acesta sau la anumite aspecte ale funcționării sale.

În efortul de a obține contribuții relevante și de a stabili un dialog constructiv cu industria din UE, cu statele membre și cu țările terțe, a fost înființat grupul de experți CBAM, în care sunt incluse mai multe țări terțe în calitate de observatori[10]. Împreună cu reprezentanții părților interesate, observatorii oferă o contribuție esențială la rolul grupului de experți de a asista Comisia în elaborarea și punerea în aplicare a CBAM.

Comisia menține un dialog strâns și cu autoritățile din țările terțe prin dialoguri la nivel înalt, reuniuni bilaterale, misiuni dedicate în țările partenere și schimburi în cadrul diferitelor comitete. Au avut loc dialoguri legate de CBAM în cadrul dialogului la nivel înalt UE-China privind mediul și clima, al Consiliului UE-India pentru comerț și tehnologie, al alianței verzi UE-Japonia, al parteneriatului verde UE-Coreea, al dialogului la nivel înalt UE-Turcia privind comerțul, al dialogului la nivel înalt UE-Turcia privind clima și al Comitetului mixt al uniunii vamale UE-Turcia[11]. De asemenea, Comisia s-a întâlnit periodic cu reprezentanțele țărilor terțe la Bruxelles pentru a face schimb de opinii cu privire la punerea în aplicare a CBAM. Au fost organizate mai multe misiuni în țările partenere, în strânsă cooperare cu Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE), pentru a discuta în mod specific punerea în aplicare a CBAM în țările partenere (China, Egipt, India, Japonia, Africa de Sud, Coreea de Sud, Serbia și Turcia). Totodată, stadiul implementării CBAM este discutat periodic în cadrul diferitelor comitete pentru comerț, cum ar fi comitetele pentru comerț și dezvoltare durabilă instituite în temeiul acordurilor comerciale cu partenerii comerciali. De asemenea, Comisia participă periodic la evenimente, conferințe și ateliere privind CBAM, oferind expertiză tehnică privind funcționarea CBAM operatorilor din țările terțe. În total, Comisia a prezentat mecanismul în cadrul a peste 100 de reuniuni cu reprezentanți, industrii și părți interesate din țări terțe numai în 2025.

Prin intermediul delegațiilor UE, Comisia informează țările din afara UE și întreprinderile acestora cu privire la deschiderea consultărilor publice sau a cererilor de contribuții care permit părților interesate, inclusiv celor din țările terțe, să ofere feedback cu privire la inițiativele CBAM relevante, cum ar fi măsurile de punere în aplicare a CBAM sau modificările Regulamentului CBAM[12].

Angajamentul bilateral privind CBAM este strâns legat de activitatea Grupului operativ pentru stabilirea prețului carbonului la nivel internațional și diplomația piețelor din cadrul Comisiei.

[10] Țări și organizații din afara UE cu rol de observatori în cadrul grupului de experți CBAM: Australia, Canada, Egipt, Islanda, Japonia, Iordania, Maroc, Mozambic, Noua Zeelandă, Norvegia, Singapore, Coreea de Sud, Elveția, Turcia, Ucraina, Regatul Unit, Statele Unite, Comunitatea Energiei, BERD și OCDE.

[11] Primul dialog la nivel înalt privind clima a avut loc în 2021. Prima reuniune a grupului de lucru tehnic pentru CBAM a avut loc la 28 noiembrie 2025.

[12] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_ro.

Lansat în februarie 2024, grupul operativ colaborează cu peste 40 de țări partenere pentru a extinde piețele carbonului și tarifarea acestuia[13].

Astfel cum s-a subliniat în Comunicarea comună privind viziunea UE asupra climei și energiei la nivel mondial[14], UE se angajează să își sprijine partenerii în elaborarea propriilor politici ambițioase în domeniul climei și al energiei, promovând stabilirea prețului carbonului și standarde pentru o tranziție echitabilă. CBAM oferă un semnal transparent și bazat pe norme privind prețul carbonului pentru importurile pe piața UE, evitând relocarea emisiilor de dioxid de carbon și impulsionând decarbonizarea în afara UE.

Comisia va continua să ofere sprijin financiar țărilor care depun eforturi pentru decarbonizare, urmărind să maximizeze contribuția instrumentului Europa globală la nevoile de decarbonizare și de adaptare ale țărilor în curs de dezvoltare, în conformitate cu obiectivul instrumentului de a aloca 30 % din cheltuieli pentru climă și mediu.

Prezentare generală a activităților de sensibilizare și de asistență tehnică

Cooperarea Comisiei cu țările partenere urmărește să consolideze politicile de decarbonizare, în special prin promovarea tarifării carbonului, a comercializării certificatelor de emisii, a taxelor pe carbon și a sistemelor de monitorizare, raportare și verificare (MRV). După caz, schimburile tehnice legate de CBAM se realizează în strânsă coordonare cu activitățile de sensibilizare ale Grupului operativ pentru stabilirea prețului carbonului la nivel internațional și diplomația piețelor din cadrul Comisiei.

TAIEX (asistență tehnică și schimb de informații) este un instrument al UE de consolidare a capacităților instituționale, care oferă sprijin specific și rapid administrațiilor publice din țările candidate la aderarea la UE, precum și din alte țări. De exemplu, TAIEX sprijină în mod activ eforturile de decarbonizare ale țărilor vizate de politica de vecinătate, oferindu-le asistență tehnică în domeniul mecanismului de ajustare a carbonului la frontieră (CBAM), al monitorizării, raportării și verificării (MRV) și al schemei de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS). Anexa II oferă o prezentare detaliată a atelierelor și evenimentelor relevante organizate.

Începând din 2021, Mecanismul de sprijin global al UE pentru contribuțiile stabilite la nivel național (CSN) a oferit asistență la cerere cu scopul de a crește nivelul de ambiție al CSN în temeiul Acordului de la Paris, de a concepe sisteme MRV și de a dezvolta mecanisme de tarifare a carbonului și politici fiscale care să stimuleze producția cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Se pot menționa în acest sens exemple precum: foile de parcurs privind MRV din Mozambic și Zambia; revizuirea juridică a Decretului privind schema de comercializare a certificatelor de emisii (ETS) din Vietnam, care sprijină dezvoltarea unui ETS intern în sectoarele EU ETS și studiul de prefezabilitate privind o taxă pe carbon în Suriname.

[13] Comisia Europeană, „*Stronger EU climate diplomacy: expanding carbon pricing worldwide*” (O diplomație mai puternică a UE în domeniul climei: extinderea tarifării carbonului la nivel mondial), https://link.europa.eu/VDJX7M.
[14] JOIN(2025) 25 final.

Proiecte de decarbonizare în țări din afara UE

Tabelul 1 de mai jos prezintă alocările din Planul economic și de investiții care au fost puse la dispoziția țărilor din vecinătatea estică în sectorul energetic începând din 2019, ajutându-le să realizeze investițiile necesare pentru accelerarea tranziției verzi și pentru decarbonizare.

Tabelul 1: Sprijinul pentru tranziția energetică și decarbonizarea industrială prin intermediul strategiei Global Gateway

Țara	Finanțarea totală angajată din partea UE, în *milioane EUR*	Investițiile preconizate mobilizate, în *milioane EUR*
Balcanii de Vest (program regional)	103,12	541,25
Albania	165,70	383,36
Bosnia și Herțegovina	115,85	351,39
Kosovo	103,13	233,52
Muntenegru	30	58
Macedonia de Nord	103,48	277,79
Serbia	196,64	736,48
Ucraina	439,99	1 567,55
Moldova	300,02	836,62
Georgia	25,85	161,10
Armenia	17,74	389,99
Azerbaidjan	10	22,8
Total	1 612	5 568,85

Strategia Global Gateway a UE sprijină tranziția energetică și industrializarea verde în țările partenere, mai mult de un sfert din proiectele sale emblematice având drept obiect energia.

Investițiile Global Gateway acordă prioritate energiei din surse regenerabile, extinderii rețelei, accesului la energie curată și reformelor în materie de reglementare. Prin reducerea emisiilor generate la producerea energiei electrice, Global Gateway sporește competitivitatea industrială și diminuează expunerea la obligațiile CBAM. În continuare se menționează câteva exemple de rezultate ale Global Gateway în fiecare regiune:

Africa

Inițiativa privind energia verde Africa-Europa (AEGEI) urmărește să sprijine instalarea a cel puțin 50 GW de energie electrică din surse regenerabile în Africa până în 2030, oferind acces la energie electrică unui număr de cel puțin 100 de milioane de oameni până în anul respectiv.

Asia-Pacific

Inițiativa „Echipa Europa” privind tranziția către o energie verde în Bangladesh sprijină tranziția verde a Bangladeshului prin investiții în producerea de energie din surse regenerabile și în eficiența energetică.

America Latină și zona Caraibilor

Sprijin pentru sectorul energiei eoliene în Trinidad și Tobago: UE oferă asistență tehnică pentru a sprijini dezvoltarea sectorului energiei eoliene în Trinidad și Tobago, reducând dependența acestei țări de combustibilii fosili.

Euroclima, un program emblematic al UE din cadrul strategiei Global Gateway, construiește parteneriate pentru guvernanță, politici și investiții în domeniul climei între Uniunea Europeană (UE) și regiunile din America Latină și zona Caraibilor (ALC). Derulat de agențiile UE și ale statelor membre alături de parteneri multilaterali, Euroclima consolidează capacitatea necesară pentru respectarea articolului 6 din Acordul de la Paris, pentru dezvoltarea pieței carbonului și pentru MRV.

Următoarele exemple ilustrează inițiative din cadrul programului Euroclima finanțat de UE, puse în aplicare prin cooperare delegată:

2023-2025: Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru America Latină și Caraibe (CEPALC): promovarea prețurilor sociale ale carbonului și integrarea criteriilor climatice în investițiile publice;

- 2024-2025: Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP): instituirea unui observator regional al piețelor carbonului pentru America Latină și zona Caraibilor;
- 2024-2025: Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ): sprijinirea legislației privind ETS din Brazilia prin studii privind inventarele emisiilor, normele MRV și strategiile de decarbonizare;
- 2024-2025: Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), Expertise France și GIZ: consolidarea inițiativelor și mecanismelor din Belize legate de schimbările climatice și de piața carbonului;
- 2024: UNEP: consolidarea capacității de punere în aplicare a articolului 6 în America Centrală.

Investiții în hidrogenul verde

Decarbonizarea industriilor vizate de CBAM necesită hidrogen din surse regenerabile.

Pentru a promova creșterea verde și a reduce emisiile, Global Gateway acordă prioritate investițiilor în lanțurile valorice ale hidrogenului din țările partenere. Printre aceste inițiative se numără:

- hidrogenul verde din Namibia: în 2022, Namibia a fost prima țară africană care a instituit un parteneriat strategic cu UE privind lanțurile valorice sustenabile ale materiilor prime și hidrogenul din surse regenerabile;

- inițiativa „Echipa Europa” de dezvoltare a hidrogenului verde în Mauritania: sprijinirea infrastructurii, a creării de locuri de muncă, a instruirii și a cadrelor juridice/fiscale pentru dezvoltarea hidrogenului;
- dezvoltarea portului Lumut din Malaysia: proiect de oraș industrial maritim care vizează dezvoltarea portului Lumut ca centru industrial verde specializat în hidrogen și în energia din surse regenerabile.

Ca exemplu de parteneriat european cu o țară individuală pentru dezvoltarea unei infrastructuri durabile, reziliente la schimbările climatice și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, Echipa Europa investește în tranziția verde a Mozambicului prin Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – Europa globală (IVCDCI – Europa globală), în cadrul programului indicativ multianual, cu scopul de a realiza un mix energetic decarbonizat, de a îmbunătăți accesul la energia din surse regenerabile cu sau fără conectare la rețea și de a îmbunătăți eficiența energetică a rețelei electrice.

Sprijin sporit pentru decarbonizarea economiilor țărilor în curs de dezvoltare

Având rol de vehicul pentru sprijinirea tranziției curate și reziliente în economiile emergente și în curs de dezvoltare, Global Gateway va contribui și mai mult la decarbonizarea economiilor țărilor în curs de dezvoltare. Acest sprijin va genera beneficii pe trei planuri: va ajuta la combaterea schimbărilor climatice pe plan mondial, va sprijini dezvoltarea în țările partenere și va demonstra în mod concret solidaritatea UE. De asemenea, prin sprijinirea eforturilor de decarbonizare, va contribui la scăderea conținutului de carbon al mărfurilor exportate din aceste țări și, în consecință, la creșterea competitivității industriei și la scăderea expunerii la obligațiile CBAM.

3.2 Impactul CBAM asupra țărilor din afara UE

Astfel cum se prevede în Regulamentul CBAM, Comisia a evaluat impactul CBAM asupra țărilor în curs de dezvoltare și, în special, asupra țărilor cel mai puțin dezvoltate (TCPD)[15]. În prezentul capitol se discută și impactul CBAM asupra țărilor vizate de politica de vecinătate a UE[16].

Măsura în care CBAM produce un impact asupra țărilor din afara UE depinde de doi factori principali. În primul rând, volumul total al mărfurilor CBAM exportate către UE în raport cu activitatea economică în ansamblu – cu alte cuvinte, expunerea comercială – a unei țări din afara UE este un indicator general al expunerii potențiale a țării respective la tarifarea carbonului introdusă prin CBAM. În al doilea rând, este importantă intensitatea emisiilor mixului de exporturi al țării din afara UE, deoarece o intensitate mai mare a emisiilor înseamnă

[15] TCPD sunt țările clasificate (la sfârșitul anului 2024) ca țări care înregistrează niveluri scăzute ale veniturilor și care se confruntă cu obstacole structurale severe în calea dezvoltării durabile. Categoria TCPD a fost instituită de Adunarea Generală a ONU în 1971. A se vedea https://www.un.org/ohrlls/content/list-ldcs pentru mai multe informații și o listă a țărilor cel mai puțin dezvoltate.

[16] https://economy-finance.ec.europa.eu/international-economic-relations/candidate-and-neighbouring-countries/neighbouring-countries-eu/neighbourhood-countries_en.

că importatorii din UE trebuie să plătească un preț mai mare pentru carbon. Se preconizează că țările și sectoarele cu o intensitate relativ scăzută a emisiilor vor înregistra o creștere a cererii, în timp ce produsele cu o intensitate relativ ridicată a emisiilor vor înregistra o scădere a cererii. Prin stimularea utilizării unor tehnologii de producție mai curate și prin diminuarea cererii de mărfuri cu emisii ridicate, CBAM ar trebui să reducă emisiile de GES ale țărilor terțe care sunt asociate exporturilor către UE.

În ceea ce privește expunerea comercială, Mozambicul iese în evidență printre țările cel mai puțin dezvoltate. Exporturile sale totale de mărfuri CBAM către UE s-au ridicat la 1,2 miliarde EUR în 2024, majoritatea constând în aluminiu. Aceasta corespunde unui procent de aproximativ 5,5 % din PIB-ul Mozambicului. Astfel cum se arată în tabelul 2, alte TCPD au o expunere foarte limitată, următorii doi exportatori ca mărime (Cambodgia și Zambia) exportând doar cantități mici de mărfuri CBAM.

În general, mai multe mărfuri CBAM sunt exportate în UE de către țările vizate de politica de vecinătate a UE. Cei mai mari exportatori către UE, ca miliarde EUR, sunt Ucraina, Egipt și Maroc. Cel mai mare impact este resimțit de țările apropiate de UE. Acestea sunt de regulă economii mici, ceea ce înseamnă că volumele absolute ale exporturilor din aceste țări sunt, în mod firesc, mici, dar pentru ele aceste exporturi pot reprezenta cote importante. De exemplu, exporturile de mărfuri CBAM ale Macedoniei de Nord către UE s-au ridicat la aproximativ 4,1 % din PIB în 2024[17].

Tabelul 2: Expunerea comercială a celor mai mari exportatori din țările cel mai puțin dezvoltate și din țările vizate de politica de vecinătate

	Exporturi de mărfuri CBAM către UE în miliarde EUR (2024)	**Exporturi de mărfuri CBAM către UE ca % din PIB (2024)**
Țările cel mai puțin dezvoltate (principalii trei exportatori)		
Mozambic	1,2	5,5
Cambodgia	0,014	0,03
Zambia	0,015	0,02
Țările vizate de politica de vecinătate (principalii trei exportatori)		
Ucraina	3,3	1,8
Egipt	1,6	0,4
Maroc	1,0	0,7

Sursa: Comext (2024) pentru datele privind comerțul și datele Băncii Mondiale (2024) pentru PIB

Impactul introducerii CBAM a fost analizat de Centrul Comun de Cercetare (JRC) al Comisiei utilizând modelul de echilibru general calculabil (CGE) JRC-GEM-E3 și baza de date GTAP 11 privind economia circulară. Introducerea CBAM a fost comparată cu un scenariu de

[17] Trebuie precizat că Macedonia de Nord nu este disponibilă în baza de date GTAP și, prin urmare, nu a putut fi analizată mai în detaliu. Macedonia de Nord exportă în UE în principal fontă, fier și oțel, cu o intensitate relativ scăzută a emisiilor. Având în vedere intensitatea scăzută, probabil că impactul negativ asupra acestui sector nu este semnificativ.

referință fără CBAM, dar cu o continuare a altor politici climatice ale UE[18]. Eliminarea treptată a certificatelor gratuite din EU ETS nu a fost inclusă în scenariul de referință, însă a fost presupusă pentru scenariul CBAM. Introducerea CBAM a fost modelată împreună cu o eliminare treptată a certificatelor gratuite, pe măsură ce acestea sunt înlocuite de CBAM ca principal instrument de politică al UE menit să combată riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon. Modelul a ținut seama de impactul CBAM asupra a 50 de țări și regiuni, punând accentul pe țările cel mai puțin dezvoltate, pe o selecție de alte economii în curs de dezvoltare și emergente și pe anumite țări partenere vizate de politica de vecinătate a UE[19]. A se vedea anexa III pentru lista completă a țărilor incluse și pentru detalii suplimentare privind abordarea bazată pe modelare. Introducerea CBAM se realizează treptat, iar analiza discutată aici se axează pe anul 2035, când mecanismul va fi implementat pe deplin. În toți anii anteriori se preconizează să se vor înregistra în mod constant efecte mai mici.

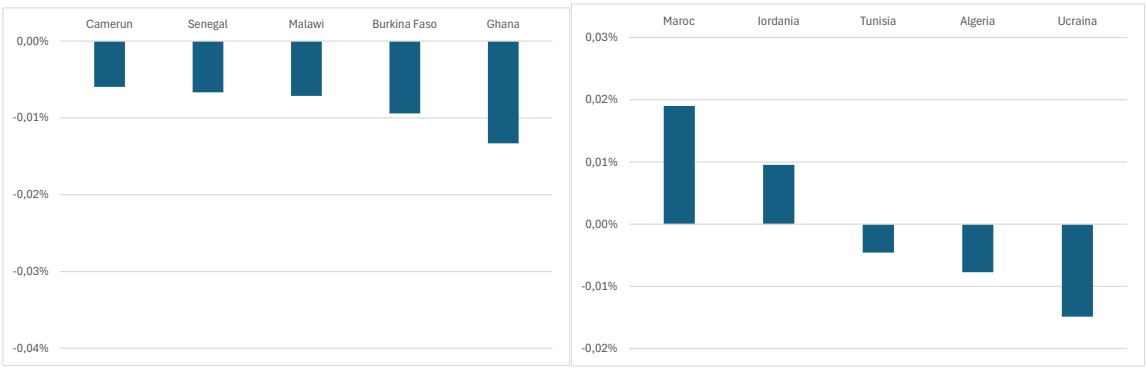
În ansamblu, rezultatele modelului arată că impactul preconizat al CBAM asupra PIB-ului țărilor cel mai puțin dezvoltate la nivel agregat este neglijabil, situându-se la mai puțin de 0,01 % până în 2035. CBAM a fost conceput cu accent pe sectoarele energointensive și mari generatoare de emisii, prin urmare afectează în primul rând economiile mai industrializate și mai dezvoltate. În plus, majoritatea țărilor cel mai puțin dezvoltate exportă în UE o cantitate foarte mică de mărfuri CBAM. Impactul asupra PIB-ului altor țări în curs de dezvoltare și vizate de politica de vecinătate la nivel agregat este la fel de mic.

Impactul macroeconomic al CBAM asupra fiecărei țări este de asemenea neglijabil, astfel cum se arată în figura 2 de mai jos. Cele mai afectate cinci TCPD și alte țări în curs de dezvoltare vor înregistra modificări foarte mici ale PIB-ului (aproximativ 0,01 %) comparativ cu scenariul de referință. În rândul țărilor vizate de politica de vecinătate a UE, modelarea arată doar o scădere minoră față de PIB-ul din scenariul de referință (0,01 %) în cazul Ucrainei, al Algeriei și al Tunisiei, în timp ce Marocul și Iordania vor înregistra o creștere minoră (0,02 % și, respectiv, 0,01 %).

[18] Scenariul de referință presupune punerea în aplicare a pachetului „Pregătiți pentru 55” al UE, cu excepția CBAM. Se presupune că restul lumii va urma scenariul de referință din *Perspectivele globale privind energia și clima pentru 2024*.

[19] Țările au fost selectate pe baza datelor disponibile în baza de date GTAP și sunt următoarele: Algeria, Egipt, Iordania, Maroc, Tunisia și Ucraina. Armenia, Azerbaidjan și Georgia sunt incluse ca parte a unei regiuni agregate desemnate drept Caucaz.

Figura 2: Impactul CBAM asupra PIB-ului (variație procentuală față de scenariul de referință, 2035) în cele mai afectate cinci țări în curs de dezvoltare* (stânga) și în țările vizate de politica de vecinătate (dreapta)

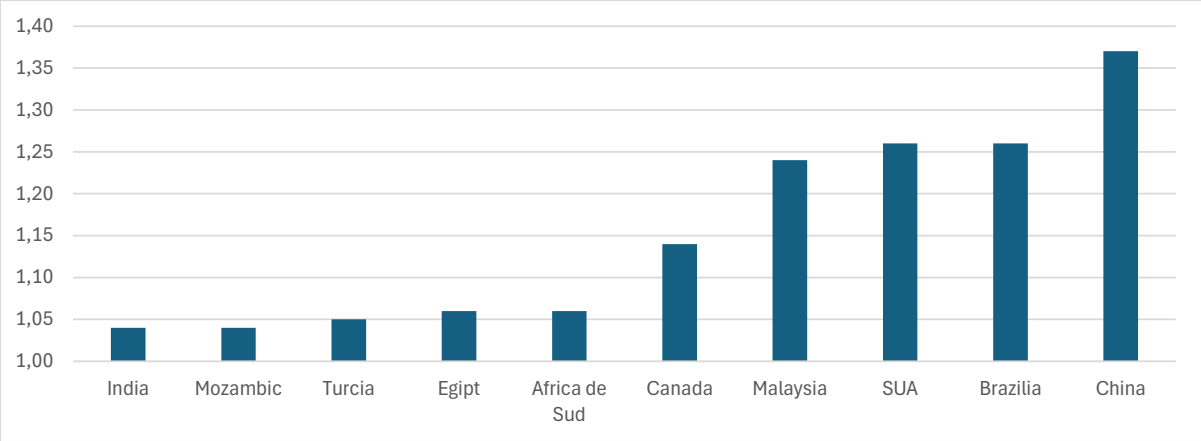
*Sursa: Modelul JRC-GEM-E3. *Sunt incluse țările cel mai puțin dezvoltate și alte țări în curs de dezvoltare. Mozambicul este discutat separat mai jos.*

Mozambicul are o situație aparte în rândul țărilor evaluate, deoarece produce și exportă în principal un singur tip de marfă CBAM – aluminiu sub formă brută[20] –, care provine de la o singură întreprindere. Acesta este un produs cu valoare adăugată relativ mică în comparație cu produsele din aluminiu mai prelucrate și, în cazul Mozambicului, cu emisii încorporate relativ moderate. Studiile externe au constatat că producția de aluminiu a Mozambicului este relativ curată și consideră că introducerea unui preț al carbonului ar avea probabil un efect minor asupra acesteia[21].

Având în vedere aceste caracteristici, s-a adoptat o abordare mai granulară pentru a modela impactul potențial asupra sectorului aluminiului din Mozambic. În primul rând au fost calculate intensitățile fizice ale emisiilor (echivalent kg CO_2/tonă produsă) pentru principalele țări producătoare de aluminiu, astfel încât emisiile să poată fi comparate la nivelul fiecărui produs în parte. Figura 3 arată că Mozambicul este una dintre cele mai nepoluante țări terțe producătoare, cu o intensitate a emisiilor de doar 1,04 ori mai mare decât media UE. În al doilea rând, aceste intensități ale emisiilor au fost utilizate pentru a simula impactul introducerii CBAM. Trebuie precizat că modelarea standard utilizată pentru restul prezentei secțiuni se bazează pe emisiile exprimate în raport cu valoarea totală a fiecărui sector (echivalent kg CO_2/USD). Această abordare supraestimează însă impactul asupra țărilor cu un accent aparte pe produse cu valoare adăugată relativ scăzută, cum este Mozambicul. A se vedea anexa III pentru detalii suplimentare.

[20] Este vorba în principal de grupul de produse cu codul NC 76011090.
[21] Pentru situația Mozambicului, a se vedea caseta 3 din raportul „*Building a Climate Coalition: Aligning Carbon Pricing, Trade, and Development*” (Construirea unei coaliții pentru climă: alinierea tarifării carbonului, a comerțului și a dezvoltării).

Figura 3: Intensitatea fizică a emisiilor, ponderată în funcție de comerț (echivalent kg CO_2/tonă), a principalilor producători de aluminiu, în raport cu intensitatea medie a emisiilor din UE („mai puțin înseamnă mai bine”)

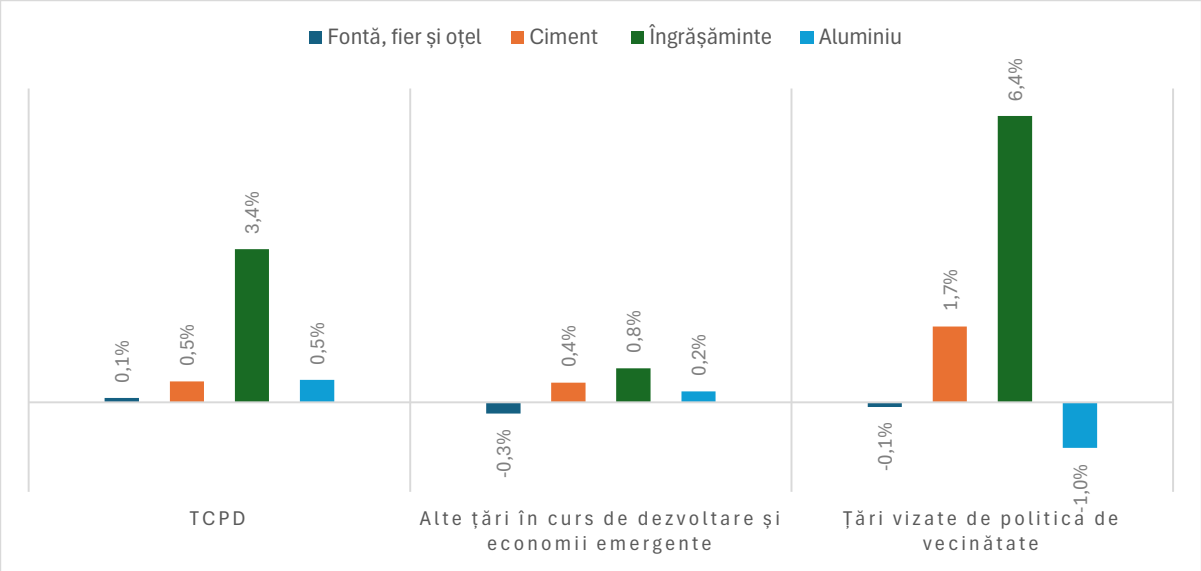
Sursa: Calculele Comisiei bazate pe datele Comext pentru 2023 și Vidovic et al. (2023)[22]

Pe baza acestei abordări, rezultatele pentru 2035 indică o scădere preconizată foarte mică a producției în sectorul aluminiului din Mozambic, de - 0,4 % față de scenariul de referință. În plus, impactul macroeconomic este neglijabil, PIB-ul Mozambicului urmând să se modifice cu - 0,01 % față de scenariul de referință până în 2035.

În ceea ce privește impactul sectorial asupra principalelor agregări ale țărilor, figura 4 arată variația (procentuală) a producției în fiecare sector pentru țările cel mai puțin dezvoltate, alte țări în curs de dezvoltare și economii emergente (a se vedea anexa III pentru țările incluse în această categorie) și țările vizate de politica de vecinătate a UE la nivel agregat.

[22] Vidovic, D., Marmier, A., Zore, L. și Moya, J., *Greenhouse gas emission intensities of the steel, fertilisers, aluminium and cement industries in the EU and its main trading partners* (Intensitățile emisiilor de gaze cu efect de seră din industria oțelului, a îngrășămintelor, a aluminiului și a cimentului din UE și din principalii săi parteneri comerciali), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2023, doi: 10.2760/359533, JRC134682.

Figura 4: *Impactul sectorial (variația procentuală a producției comparativ cu scenariul de referință, 2035) în următoarele agregări ale țărilor: TCPD, alte țări în curs de dezvoltare și țări vizate de politica de vecinătate*

Sursa: Modelul JRC-GEM-E3. Modelarea pentru Mozambic (inclus în agregarea TCPD) se bazează pe intensitățile fizice ale emisiilor.

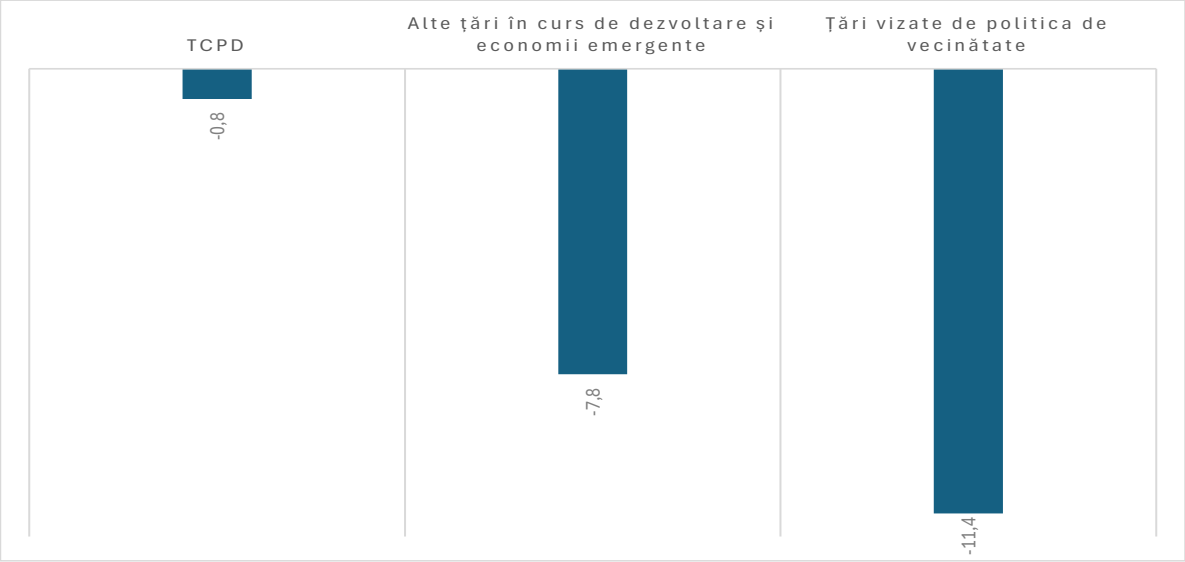
Schimbările sectoriale din celelalte TCPD, pe lângă Mozambic, sunt în general foarte mici atât ca procent, cât și ca valoare absolută și, prin urmare, nu sunt defalcate suplimentar. Nu sunt detaliate nici impacturile sectoriale asupra fiecărei țări din agregarea „alte țări în curs de dezvoltare și economii emergente", deoarece este vorba de un grup mare de țări, iar analiza individuală nu intră în sfera de cuprindere a prezentei analizei. Având în vedere expunerea mai mare a țărilor vizate de politica de vecinătate, impactul sectorial este mai substanțial, în special în sectorul îngrășămintelor. În acest sector, impactul este semnificativ pentru Maroc, Algeria și Egipt. Dintre mărfurile aflate în domeniul de aplicare al CBAM, Marocul produce în principal îngrășăminte care conțin predominant fosfor și doar o cantitate mică de azot. Procesul de producție a îngrășămintelor fosfatice nu utilizează aproape deloc gaze naturale, prin urmare aceste produse au o intensitate relativ scăzută a emisiilor[23]. În schimb, Algeria și Egiptul produc în principal îngrășăminte care conțin predominant azot și, prin urmare, au o intensitate mai mare a emisiilor. Ca urmare a acestor diferențe dintre intensitățile emisiilor, sectorul îngrășămintelor din Maroc ar înregistra o creștere a producției comparativ cu scenariul de referință, în timp ce producția din Algeria și Egipt ar scădea în raport cu scenariul de referință. Nu sunt detaliate nici impacturile sectoriale asupra fiecărei țări din agregarea „alte țări în curs de dezvoltare și economii emergente", deoarece este vorba de un grup mare de țări, iar analiza individuală nu intră în sfera de cuprindere a prezentei analizei.

Astfel cum s-a menționat mai sus, este de așteptat ca introducerea CBAM să reducă emisiile globale de echivalent CO_2. Figura 5 prezintă această variație, exprimată în milioane de tone (Mt) de echivalent CO_2, pentru trei agregări ale țărilor. În termeni absoluți și în comparație cu scenariul de referință, emisiile scad cel mai mult în țările vizate de politica de vecinătate: cu 11,4 Mt echivalent CO_2. În cazul țărilor cel mai puțin dezvoltate, scăderea emisiilor absolute

[23] Trebuie precizat că produsele fertilizante care conțin doar fosfor nu sunt incluse în domeniul de aplicare al CBAM, însă produsele care conțin un amestec de fosfor și azot sunt incluse.

este mult mai mică, situându-se la - 0,8 Mt echivalent CO_2. În termeni relativi, aceasta înseamnă o modificare a emisiilor cu - 0,9 % în țările vizate de politica de vecinătate și cu - 0,2 % în țările cel mai puțin dezvoltate. Agregarea „alte țări în curs de dezvoltare și economii emergente" prezintă o scădere semnificativă a emisiilor: - 7,8 Mt echivalent CO_2. Având însă în vedere amploarea acestei agregări, variația procentuală este mai mică, situându-se la - 0,05 %.

Figura 6: *Variația în Mt echivalent CO_2 (comparativ cu scenariul de referință, 2035)*

Sursa: Modelul JRC-GEM-E3.

În ansamblu, pe baza rezultatelor modelării, se poate concluziona că impactul asupra țărilor cel mai puțin dezvoltate, a țărilor în curs de dezvoltare și a țărilor vizate de politica de vecinătate este relativ minor la nivel agregat. Întrucât analiza se axează pe impactul economic la nivel agregat (la nivel de țară sau la nivelul sectorului în ansamblu), ar fi necesară o mai mare granularitate a evaluării pentru a obține rezultate concludente în ceea ce privește impactul asupra sectoarelor la un nivel mai dezagregat.

Puține alte studii au modelat în mod specific impactul CBAM asupra țărilor în curs de dezvoltare. Ipotezele de bază și sfera de cuprindere a acestora diferă semnificativ de prezenta analiză, iar concluziile sunt diferite. Un studiu din 2023 axat pe impactul asupra Africii a constatat că PIB-ul țărilor africane ar scădea la nivel agregat cu un procent cuprins între 0,33 % și 1,12 %, în funcție de scenariu[24]. Această concluzie se bazează însă în mare parte pe scenarii care presupun că CBAM se aplică tuturor mărfurilor importate de UE și/sau că nu vor fi eliminate certificatele gratuite pentru producția de mărfuri CBAM în cadrul EU ETS. Din acest motiv, studiul supraestimează puternic impactul introducerii CBAM, care se realizează în paralel cu eliminarea treptată a certificatelor gratuite. Un studiu anterior (din 2021) a modelat de asemenea impactul unui mecanism similar CBAM asupra țărilor în curs de dezvoltare, dar a exclus țările cel mai puțin dezvoltate[25]. Studiul a constatat că CBAM ar duce la modificarea

[24] *Implication for African countries of carbon border adjustment mechanism in the EU* (Implicația pentru țările africane a mecanismului de ajustare a carbonului la frontieră în UE) (Fundația Africană pentru Climă și Institutul Firoz Lalji pentru Africa din cadrul London School of Economics, 2023).

[25] *A European Union Carbon Border Adjustment Mechanism: Implications for developing countries* (Un mecanism al Uniunii Europene de ajustare a carbonului la frontieră: Implicații pentru țările în curs de dezvoltare) (UNCTAD, 2021).

modelelor comerciale, în sensul că unele țări în curs de dezvoltare cu emisii ridicate ar exporta mai puțin, iar unele țări dezvoltate cu emisii scăzute ar exporta mai mult. De asemenea, a studiul a ajuns la concluzia că venitul real în țările în curs de dezvoltare ar scădea la nivel agregat cu o valoare cuprinsă între 5,8 și 10,2 miliarde USD. Aceste constatări s-au bazat însă pe un domeniu de aplicare sectorial care diferă considerabil de cel legiferat în prezent prin CBAM al UE[26].

[26] Acesta include de exemplu petrolul, cărbunele, produsele chimice, sticla și hârtia – care nu se regăsesc deloc în CBAM al UE.

Casetă: Impactul CBAM asupra economiei Ucrainei în circumstanțele excepționale ale războiului de agresiune purtat de Rusia împotriva Ucrainei

Circumstanțele excepționale ale războiului de agresiune purtat de Rusia împotriva Ucrainei

Articolul 30 alineatul (7) din Regulamentul CBAM prevede că, „atunci când se produce un eveniment imprevizibil, excepțional și neprovocat care se află în afara controlului uneia sau mai multor țări terțe cărora li se aplică CBAM, iar evenimentul respectiv are consecințe distructive asupra infrastructurii economice și industriale a țării sau a țărilor în cauză, Comisia evaluează situația și prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport însoțit, dacă este cazul, de o propunere legislativă de modificare a prezentului regulament prin stabilirea măsurilor provizorii necesare pentru a gestiona respectivele circumstanțe excepționale”.

Deși circumstanțele excepționale ale războiului de agresiune purtat de Rusia împotriva Ucrainei sunt pe deplin recunoscute, evaluarea de mai jos arată că, în această etapă, ele nu justifică acordarea unei excepții pentru situații de forță majoră în temeiul articolului 30 alineatul (7) din Regulamentul CBAM.

În același timp, cadrul CBAM permite o serie de măsuri de facilitare și de sprijin care pot contribui la diminuarea sarcinilor administrative și financiare, la promovarea conformității și la consolidarea rezilienței economice și a traiectoriei de decarbonizare a Ucrainei, fără a deroga de la regulament. Aceste măsuri ar trebui explorate în mod activ pentru a atenua potențialul impact administrativ și financiar al CBAM și pentru a sprijini redresarea economică și decarbonizarea Ucrainei.

Încă de la începerea războiului neprovocat de agresiune purtat de Rusia împotriva Ucrainei, la 24 februarie 2022, infrastructura industrială a Ucrainei și economia sa în general au suferit daune semnificative. Până la sfârșitul anului 2024, daunele asupra infrastructurii au depășit 150 de miliarde EUR, dintre care daunele aduse comerțului și industriei s-au ridicat la 30 de miliarde EUR[27]. Sectorul energetic – în special producția și transportul de energie electrică – a reprezentat o țintă din ce în ce mai frecventă pe tot parcursul anului 2024.

Invazia a cauzat perturbări economice, pierderi de locuri de muncă și un nivel scăzut de încredere a investitorilor, toate acestea afectând finanțarea publică și privată. Aproximativ o treime din teritoriul țării se află sub ocupație, iar capacitățile sale de producție sunt distruse sau confiscate de invadator. 90 % din daunele aduse infrastructurii au fost concentrate în zece regiuni din prima linie (din cele 27 care compun țara), iar economia Ucrainei a dat dovadă de reziliență. După o contracție de 28,8 % din PIB în 2022, economia Ucrainei a crescut în 2023 și 2024, deși producția rămâne cu mult sub nivelurile anterioare războiului din cauza ocupării, a distrugerii și a exodului refugiaților. Redeschiderea coridorului Mării Negre spre sfârșitul anului 2023 a contribuit la o mai bună utilizare a capacității în sectorul metalelor și al mineritului, iar PIB-ul Ucrainei a crescut cu 5,5 % în 2023 și cu 3,6 % în 2024; totuși, performanța economică în ansamblu continuă să rămână cu mult în urma condițiilor de dinaintea războiului.

Încă de la început, Uniunea Europeană a oferit sprijin ferm Ucrainei. Mecanismul pentru Ucraina este programul emblematic prin care se oferă asistență pentru redresare, reconstrucție

și aderarea la UE[28]. Mecanismul cuprinde trei piloni și va aloca Ucrainei până la 50 de miliarde EUR în perioada 2024-2027 pentru a o ajuta să facă față amenințărilor externe, să își accelereze redresarea și să avanseze pe calea dezvoltării durabile și a aderării la UE. Cadrul de investiții pentru Ucraina, care face parte din Mecanismul pentru Ucraina, este conceput să atragă investiții publice și private în vederea redresării și a reconstrucției Ucrainei. Susținut de 9,3 miliarde EUR, din care 7,8 miliarde EUR sub formă de garanții și 1,5 miliarde EUR sub forma unei combinații de finanțare publică și privată (finanțare mixtă), cadrul urmărește să deblocheze investiții suplimentare de până la 40 de miliarde EUR. Este conceput special pentru a contribui la reconstrucția infrastructurii critice a Ucrainei și la stimularea economiei sale, punând accentul pe sectoare-cheie cum ar fi energia și industria. Prin intermediul său sunt sprijinite proiecte de investiții cum ar fi construirea unui nou parc eolian cu o capacitate de 147 MW în regiunea Volînia. De asemenea, UE a finanțat refacerea centralelor hidroelectrice printr-un împrumut BEI în cuantum de 120 de milioane EUR acordat celei mai mari companii hidroelectrice din Ucraina, Ukrhidroenergo. La 10 iulie 2025, Comisia Europeană și BEI au anunțat un nou pachet de finanțare din partea UE pentru infrastructura critică și sprijinirea IMM-urilor, în special prin trei împrumuturi în cuantum de 100 de milioane EUR pentru Ukreximbank, 70 de milioane EUR pentru Ukrgasbank și 60 de milioane EUR pentru Bank Lviv. De asemenea, în sectorul energetic UE este unul dintre principalii contribuitori la reziliența energetică a Ucrainei prin intermediul Fondului de sprijin energetic pentru Ucraina, gestionat de Secretariatul Comunității Energiei.

Se preconizează că cel puțin 20 % din investițiile realizate în cadrul Mecanismului pentru Ucraina și al cadrului de investiții pentru Ucraina vor contribui la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, precum și la tranziția verde în general.

Exporturile ucrainene de mărfuri CBAM și raportarea CBAM în contextul războiului de agresiune

În al doilea trimestru al anului 2025, aproape 15 % din totalul mărfurilor CBAM importate de UE (calculate ca volum, exprimat în tone; a se vedea tabelul de mai jos) au provenit din Ucraina. În perioada respectivă, 18,4 % din importurile de fontă, fier și oțel ale UE și 17,4 % din importurile sale de ciment au provenit din Ucraina, sprijinite de accesul facil la piața UE ca urmare a acordului nostru de liber schimb (DCFTA) și a suspendării garanțiilor privind oțelul care fuseseră convenite pentru Ucraina la începutul războiului. În termeni absoluți, aceste importuri au fost totuși mai mici decât nivelurile anterioare războiului.

Tabelul 2: Cota de piață a Ucrainei în cadrul importurilor de mărfuri CBAM în UE în perioada T4 2023-T2 2025

An și trimestru	Fontă, fier și oțel	Ciment	Îngrășăminte	Aluminiu	Total

[27] *Ukraine: Fourth Rapid Damage and Needs Assessment* (Ucraina: A patra evaluare rapidă a daunelor și a nevoilor).

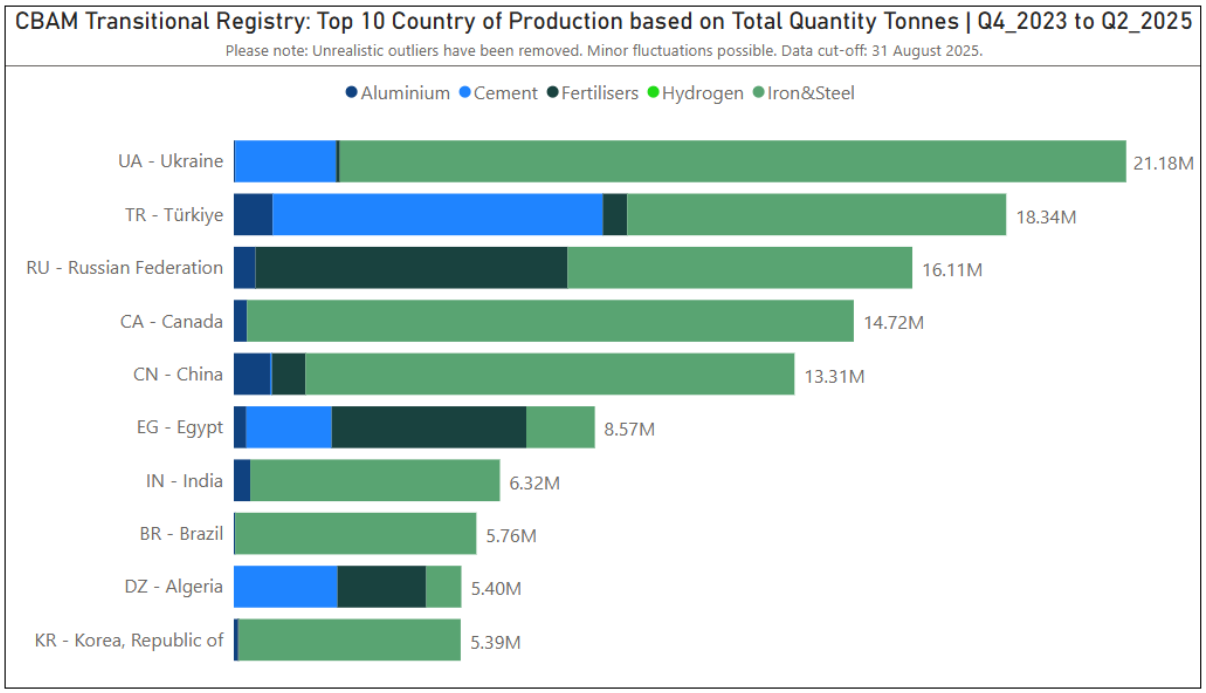
[28] Regulamentul (UE) 2024/792 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024 de instituire a Mecanismului pentru Ucraina.

T4 2023	15,4 %	13,6 %	1,7 %	0,4 %	12,2 %
T1 2024	19,0 %	10,8 %	0,6 %	0,4 %	14,7 %
T2 2024	16,9 %	11,2 %	0,2 %	0,4 %	13,7 %
T3 2024	16,1 %	19,5 %	0,0 %	0,6 %	13,1 %
T4 2024	17,6 %	13,6 %	0,5 %	0,5 %	13,9 %
T1 2025	17,4 %	7,8 %	0,1 %	0,4 %	12,3 %
T2 2025	18,4 %	17,4 %	0,0 %	0,8 %	14,8 %
Total	17,3 %	13,6 %	0,4 %	0,5 %	13,6 %

Sursa: Registrul CBAM, informații suplimentare în ANEXA IV

De la intrarea în vigoare a CBAM, Ucraina a exportat în UE 21,2 milioane de tone de mărfuri CBAM, din care 18,7 milioane de tone de fontă, fier și oțel și 2,4 milioane de tone de ciment.

Figura 7: Registrul tranzitoriu CBAM – Principalele 10 țări producătoare ale mărfurilor CBAM importate în UE

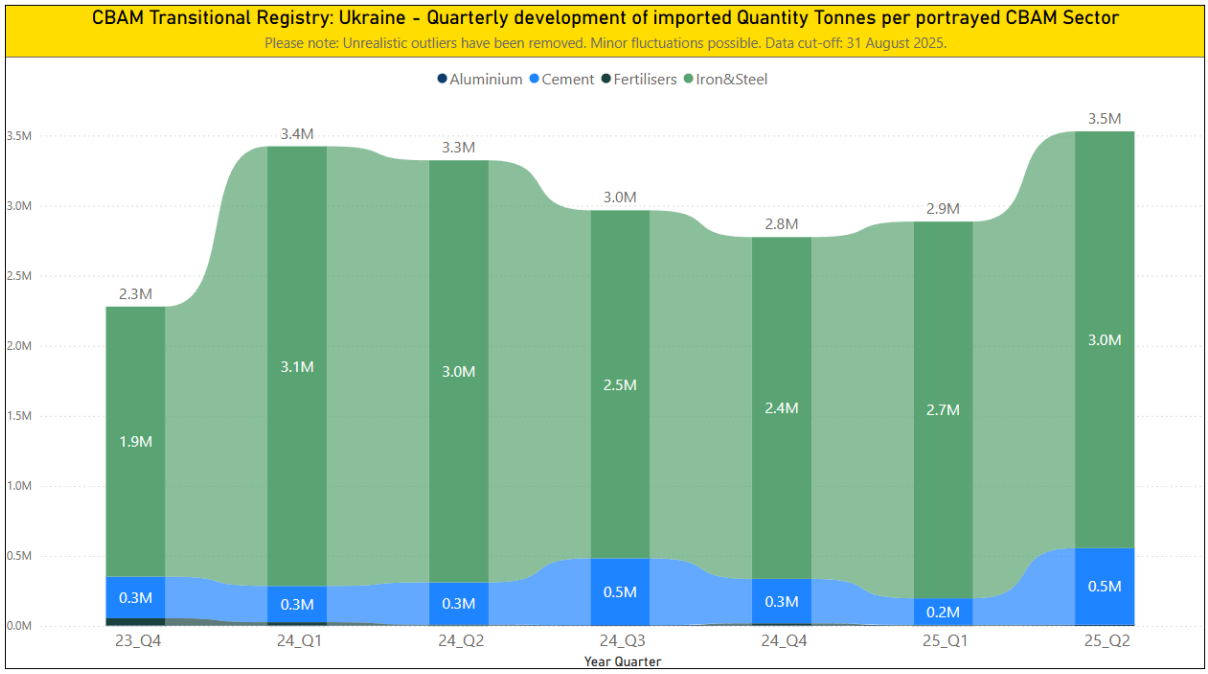
Sursa: Registrul tranzitoriu CBAM, informații suplimentare în anexa IV.

În pofida războiului și a prejudiciului adus de acesta producției Ucrainei și potențialului său de export, Ucraina, care exportă în principal produse agricole, este totodată exportator de fontă, fier și oțel – acestea reprezentând al doilea tip de marfă în ordinea importanței (12,3 % din exporturile către UE) –, precum și ciment (0,6 % din exporturile către UE) și aluminiu (0,3 % din exporturile către UE).

Deși industria siderurgică se confruntă cu provocări pe tot cuprinsul lumii, în special în UE – unde cererea de oțel a scăzut puternic – și în pofida daunelor cauzate de război, producția de fontă și de oțel a Ucrainei a crescut cu aproximativ 20 % în 2024 comparativ cu 2023. În pofida supracapacității din UE, de la intrarea în vigoare a Regulamentului CBAM și începerea perioadei de tranziție volumul importurilor UE de oțel și aluminiu din Ucraina a crescut. Datele privind comerțul (Comext)[29] arată că UE a importat din Ucraina 7,6 milioane de tone de fontă, fier și oțel în 2022, 8,1 milioane de tone în 2023 și 9,8 milioane de tone în 2024. În ceea ce privește aluminiul, datele Comext arată că importurile UE din Ucraina au crescut de la 17 300 de tone în 2022 la 23 000 de tone în 2023 și la 26 800 de tone în 2024.

Volumele mărfurilor CBAM exportate de Ucraina în UE și raportate în registrul CBAM au rămas în linii mari stabile în pofida războiului, prezentând chiar o creștere de la începutul anului 2025.

Figura 8: Ucraina – Registrul tranzitoriu CBAM: variațiile trimestriale ale cantităților de mărfuri importate, exprimate în tone, în fiecare sector CBAM

Sursa: Registrul tranzitoriu CBAM, informații suplimentare în ANEXA IV.

La intrarea în vigoare a CBAM în al patrulea trimestru al anului 2023, doar aproximativ 15 % din importurile de mărfuri CBAM din Ucraina erau raportate pe baza emisiilor reale încorporate, și nu pe baza valorii implicite. În al doilea trimestru al anului 2025, procentul era de 78 %. Acesta este de 99 % pentru importurile de cantități care depășesc 1 000 de tone, ceea ce ilustrează faptul că, în pofida războiului, operatorii ucraineni sunt în măsură să respecte obligațiile CBAM, iar procesul de măsurare, raportare și verificare (MRV) este utilizat pe scară largă. Începând din ianuarie 2025, utilizarea MRV este din nou obligatorie în Ucraina (a fost suspendată ca urmare a introducerii legii marțiale din cauza războiului de agresiune purtat de

[29] Datele Comext sunt utilizate aici pentru a prezenta evoluțiile din anii anteriori perioadei de tranziție a CBAM. Pot apărea diferențe firești între datele Comext (elaborate de Eurostat) și datele CBAM (elaborate în comparație cu datele vamale), în special în ceea ce privește Ucraina.

Rusia împotriva Ucrainei). Un sistem MRV solid va da posibilitatea operatorilor ucraineni să își contabilizeze cu precizie emisiile încorporate și, de asemenea, va facilita exporturile de mărfuri CBAM de către Ucraina începând din 2027, când Regatul Unit va introduce propriul CBAM.

Au fost menționate câteva studii[30] care ar estima că CBAM va afecta negativ dinamica dezvoltării economiei ucrainene, dar merită reamintit faptul că ajustarea financiară CBAM va fi introdusă încetul cu încetul, în paralel cu eliminarea treptată a alocării cu titlu gratuit a certificatelor de emisii în cadrul EU ETS. Cu excepția exportului de energie electrică (deoarece în general nu există alocări cu titlu gratuit pentru producerea de energie electrică în EU ETS), ajustarea financiară CBAM se va aplica pe deplin abia în 2034 – după eliminarea definitivă a certificatelor cu titlu gratuit din EU ETS. Până în 2030, ajustarea financiară CBAM va fi minimă. Astfel cum s-a menționat mai sus în evaluarea efectuată de Comisie cu privire la impactul CBAM asupra țărilor în curs de dezvoltare și asupra țărilor vizate de politica de vecinătate a UE, exporturile de mărfuri CBAM constituie mai puțin de 2 % din PIB-ul Ucrainei. În acest sens, modelarea realizată de Comisie cu privire la impactul CBAM arată doar o scădere minoră a PIB-ului (- 0,01 %) în cazul Ucrainei.

În cadrul noului prag *de minimis* introdus de simplificarea CBAM, în registrul tranzitoriu CBAM sunt raportate 86 % din importurile de mărfuri CBAM provenite din Ucraina, cu declararea valorilor reale ale emisiilor încorporate în loc de valorile implicite. Datorită acestei capacități puternice a operatorilor ucraineni de a utiliza MRV, importatorii vor putea să utilizeze emisiile reale atunci când vor importa mărfuri CBAM din Ucraina și să beneficieze de o ajustare financiară CBAM mai mică, deoarece intensitatea emisiilor asociate fontei, fierului și oțelului produse în Ucraina este mai mică decât cea a concurenților producători de oțel din țări precum India și China. Intensitatea emisiilor este deosebit de mică în cazul mărfurilor din aluminiu, ceea ce va constitui un avantaj competitiv pentru exportul către UE al produselor ucrainene din aluminiu.

Simplificarea CBAM prevede și faptul că, începând din 2027, Comisia poate să stabilească prețuri implicite ale carbonului pentru fiecare țară, pe care să le pună la dispoziție în registrul CBAM pentru prețul carbonului plătit. Declaranților li se va oferi posibilitatea de a alege fie să se bazeze pe prețul implicit al carbonului stabilit de Comisie, disponibil direct în registrul CBAM, fie să solicite deducerea prețului carbonului plătit efectiv, pe baza unor dovezi certificate. Ucraina a instituit o taxă pe carbon pentru emisiile provenite de la combustibili; deși este mică, pe baza ei s-ar putea introduce o schemă de comercializare a certificatelor de emisii. La 21 februarie 2025, Ucraina a adoptat o foaie de parcurs pentru punerea în aplicare a unui ETS național. Posibilitatea de a utiliza un preț implicit al carbonului va simplifica în mare măsură cererile depuse de operatorii ucraineni în cadrul CBAM pentru deducerea prețului carbonului plătit efectiv.

Înainte de război, energia electrică reprezenta 1,4 % din exporturile Ucrainei către UE. În prezent însă, Ucraina este un importator net de energie electrică. Mecanismul pentru Ucraina, atât prin pilonul 1, cât și prin pilonul 2, precum și Fondul de sprijin energetic pentru Ucraina,

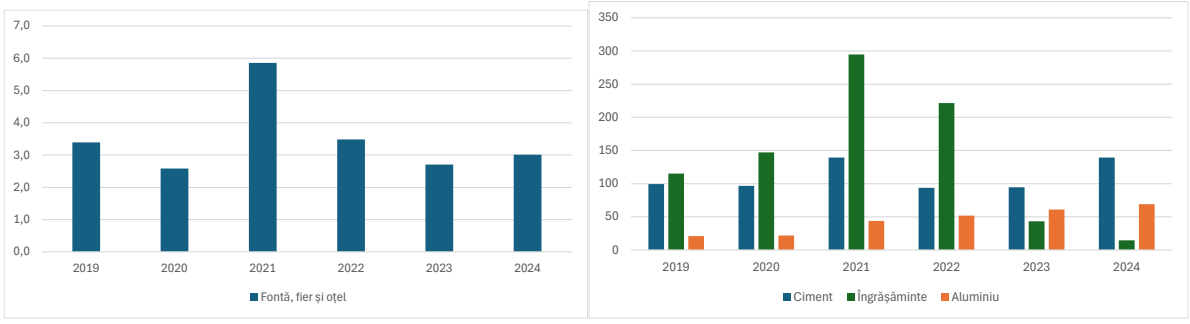
[30] De exemplu „*The impact of the CBAM on the economy of Ukraine*” (Impactul CBAM asupra economiei Ucrainei), Federația angajatorilor din Ucraina, Centrul pentru Dezvoltarea Economiei de Piață din Ucraina.

care mobilizează aproximativ 2,3 miliarde EUR sub formă de contribuții internaționale, sprijină repararea infrastructurii energetice, inclusiv construirea de noi capacități de producere a energiei din surse regenerabile. Mecanismul de atenuare a riscurilor legate de energia din surse regenerabile în Ucraina va sprijini instalarea unei noi capacități de energie din surse regenerabile de 1 GW; conform estimărilor, capacitatea de producție a sectorului ucrainean de energie verde ar urma să se dubleze până în 2040. Propunerile Comisiei care urmează să fie prezentate până în decembrie cu scopul de a asigura eficacitatea CBAM în promovarea decarbonizării producției de energie electrică în țările terțe vor contribui la competitivitatea exporturilor de energie electrică ale Ucrainei, întrucât țara a înregistrat mai multe progrese în tranziția către o energie verde și durabilă.

Impactul preconizat al CBAM asupra economiei ucrainene

Astfel cum s-a menționat în capitolul 3.1, exporturile de mărfuri CBAM ale Ucrainei către UE s-au ridicat la aproximativ 3,3 miliarde EUR (1,8 % din PIB) în 2024. Aproximativ 90 % din această sumă, și anume 3,0 miliarde EUR, a reprezentat valoarea produselor din fontă, fier și oțel. Exporturile de ciment s-au ridicat la 139 de milioane EUR. Niciunul dintre exporturile de alte mărfuri CBAM (îngrășăminte, energie electrică și hidrogen) nu a depășit 100 de milioane EUR. În special exportul de îngrășăminte a scăzut semnificativ de la invadarea pe scară largă a Ucrainei de către Rusia în 2021. Exporturile de fontă, fier și oțel către UE au scăzut mai puțin în perioada 2019-2024, însă exporturile de fontă, fier și oțel către restul lumii au scăzut puternic, de la aproximativ 10 miliarde EUR în 2019 la aproximativ 4 miliarde EUR în 2023.

Figura 7: Exporturile ucrainene către UE constând în produse CBAM din fontă, fier și oțel, în miliarde EUR (stânga) și exporturile de alte mărfuri CBAM, în milioane EUR (dreapta)

Sursa: baza de date Comext

Impactul CBAM asupra Ucrainei a fost evaluat împreună cu impactul asupra altor țări terțe (a se vedea capitolul 3.1). Ar trebui precizat că baza de date utilizată reflectă schimbările de la nivelul PIB-ului și al populației survenite de la începutul războiului, dar nu include o modelare completă a schimbărilor sectoriale. De asemenea, nu formulează ipoteze cu privire la impactul pe termen lung al războiului asupra economiei ucrainene. Cu toate acestea, modelarea oferă o indicație a gradului în care se poate preconiza o creștere sau o scădere a cererii de produse CBAM ucrainene în UE, având în vedere emisiile specifice ale mărfurilor CBAM din Ucraina în raport cu cele ale mărfurilor CBAM de la alți producători din țări terțe.

Modelarea arată că, în ansamblu, cererea de produse ucrainene din fontă, fier și oțel ar trebui să rămână în linii mari stabilă, exporturile crescând cu aproximativ 1 % față de scenariul de

referință până în 2035. Intensitatea emisiilor asociate fontei, fierului și oțelului produse în Ucraina este similară cu media mondială și mai scăzută decât cea a altor producători de oțel din țări terțe, cum ar fi India și China. Impactul preconizat (în procente, raportat la scenariul de referință) asupra creșterii exporturilor de ciment, îngrășăminte și produse din aluminiu este de + 24 %, - 25 % și, respectiv, - 3 %. În special în ceea ce privește exporturile de îngrășăminte, ar trebui precizat că modelarea este extrem de incertă, având în vedere impactul negativ pe scară largă al războiului asupra acestui sector. În ansamblu, având în vedere că impactul asupra sectorului oțelului în general este relativ mic, iar exporturile de alte mărfuri CBAM reprezintă o parte mult mai mică a economiei ucrainene, se preconizează că impactul CBAM asupra PIB-ului va fi minor, de - 0,01 % până în 2035.

În pofida războiului și a daunelor aduse economiei sale, Ucraina este cel mai mare exportator de mărfuri CBAM către UE ca volum (tone). Operatorii ucraineni au demonstrat o capacitate puternică de a utiliza MRV, și deci de a se folosi de CBAM ca instrument competitiv, deoarece intensitatea emisiilor asociate fontei, fierului și oțelului produse în Ucraina este mai mică decât în cazul concurenților. Ajustarea financiară CBAM va fi introdusă încetul cu încetul, iar modelarea efectuată de Comisie arată că CBAM are un impact extrem de mic asupra PIB-ului Ucrainei. Pe baza evaluării de mai sus, în această etapă nu par a fi necesare măsuri provizorii privind aplicarea CBAM în cazul mărfurilor originare din Ucraina. Operatorii ucraineni vor beneficia la rândul lor de simplificările descrise în prezentul raport. Printre acestea se numără simplificarea raportării valorilor reale și implicite, precum și posibilitatea Comisiei Europene de a publica prețuri implicite ale carbonului pentru Ucraina până în 2027, după ce vor fi disponibile toate observațiile cu privire la datele privind prețurile din 2026. Aceasta ar trebui să aibă loc înainte de termenul de depunere a declarației CBAM pentru importurile din 2026, la sfârșitul lunii septembrie 2027. Comisia Europeană va continua să monitorizeze impactul aplicării CBAM asupra Ucrainei și se angajează să sprijine în continuare eforturile de redresare economică și decarbonizare ale Ucrainei.

Pe scurt, pe baza dovezilor și a evaluării efectuate, Comisia concluzionează că, în pofida circumstanțelor excepționale generate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, în această etapă aplicarea CBAM în cazul mărfurilor originare din Ucraina nu are un impact negativ semnificativ asupra economiei Ucrainei sau asupra capacității sale de redresare. În consecință, nu se justifică nicio măsură provizorie de modificare a aplicării CBAM în cazul mărfurilor ucrainene. În același timp, Comisia își reiterează angajamentul de a sta alături de Ucraina prin măsuri de facilitare integrate pe deplin în cadrul CBAM, care cuprind simplificarea cerințelor de raportare, utilizarea datelor reale privind emisiile, viitoarea disponibilitate a unor prețuri implicite ale carbonului și sprijinul continuu pentru dezvoltarea unor sisteme solide de monitorizare, raportare și verificare și de tarifare a carbonului. Aceste elemente, combinate cu introducerea treptată a ajustării financiare a CBAM, oferă operatorilor ucraineni previzibilitate în materie de reglementare și stimulente pentru a investi în decarbonizare, consolidând competitivitatea lor pe piața UE și sprijinind redresarea pe termen lung a Ucrainei, precum și alinierea sa la acquis-ul UE.

3.3. Facilitarea punerii în aplicare a CBAM pentru producătorii din țări terțe

Astfel cum s-a subliniat mai sus, Comisia s-a străduit să se asigure că CBAM, ca măsură de mediu orientată spre climă, este integrat într-un context internațional mai larg și reduce cât mai mult posibil sarcina asupra comerțului internațional.

Pe parcursul perioadei de tranziție, unii parteneri au adresat întrebări sau au exprimat îngrijorări cu privire la modul în care CBAM le va afecta procesele de producție și exporturile către UE.

3.4. Aplicarea CBAM în Spațiul Economic European (SEE)

Regulamentul CBAM are relevanță pentru SEE, iar Secretariatul AELS a declanșat procesul de încorporare a acestuia în Acordul privind SEE. Acest proces este în desfășurare. Încorporarea se realizează printr-o decizie a Comitetului mixt al SEE.

Comisia poartă un dialog cu țările SEE/AELS pe tema adaptărilor necesare înainte ca CBAM să fie inclus în Acordul privind SEE. După finalizarea procesului, Regulamentul CBAM va deveni pe deplin aplicabil în țările SEE/AELS, cu excepția cazului în care sunt prevăzute excepții. În Norvegia, guvernul a propus o lege de punere în aplicare a CBAM până în 2027 și a lansat o consultare publică.

4. Creșterea eficacității și a eficienței CBAM

4.1 Introducere

Pe baza lecțiilor învățate în cursul perioadei de tranziție (a se vedea capitolul 2) și a feedbackului primit de la părțile interesate, Comisia a decis să utilizeze o abordare în două etape pentru consolidarea și extinderea CBAM în următorii ani.

Într-o primă etapă, în perioada 2026-2027, Comisia va continua demersurile privind: (i) o extindere în aval limitată la anumite produse; (ii) măsuri suplimentare împotriva eludării; (iii) modificarea regulilor de calcul al emisiilor încorporate în energia electrică; (iv) o propunere de combatere a riscurilor reziduale de relocare a emisiilor de dioxid de carbon; (v) un act de punere în aplicare în vederea stabilirii de norme pentru deducerea unui preț al carbonului plătit efectiv în țările terțe și (vi) revizuirea ETS. Valorile de referință CBAM vor fi revizuite în 2026, pentru a corespunde noilor valori de referință ETS. Apoi, în 2027 sau la începutul anului 2028, după colectarea unui număr suficient de date, valorile implicite vor fi revizuite.

Prezenta secțiune se axează pe pachetul din decembrie 2025, în care Comisia prezintă o propunere menită să consolideze eficacitatea CBAM prin atenuarea riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon în aval, prin consolidarea aplicării mecanismului și prin descurajarea practicilor de eludare, precum și prin elemente mai favorabile raportării privind energia electrică, stimulând astfel și decarbonizarea rețelelor de energie electrică din țările terțe.

Propunerea este rezultatul unei examinări atente a implementării CBAM în cursul perioadei de tranziție și al unor consultări ample cu părțile interesate. Acestea au confirmat necesitatea de a acționa rapid pentru a aborda provocările menționate, în vederea protejării obiectivelor de mediu ale CBAM. Acesta este motivul pentru care, printre altele, Planul de acțiune privind oțelul și metalele din martie 2025[31] a anunțat o propunere a Comisiei menită să extindă domeniul de aplicare al CBAM la anumite produse din aval cu utilizare intensivă a oțelului și aluminiului și să introducă măsuri suplimentare împotriva eludării. Propunerea este prezentată în restul capitolului.

Într-o a doua etapă, în 2027, Comisia va evalua oportunitatea unei propuneri prin care să extindă suplimentar mecanismul, prin adăugarea la domeniul de aplicare a mai multor sectoare EU ETS expuse riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, să completeze sfera de cuprindere a produselor cu mai multe mărfuri din aval și să analizeze posibilitățile de extindere a domeniului de aplicare la emisiile indirecte, acolo unde este posibil. Capitolul 5 din prezentul raport face bilanțul analizei efectuate până în prezent în acest sens.

4.2. Mărfurile din aval

În prezent, CBAM este limitat la un set de mărfuri de bază importate. Mărfurile din aval încorporează aceste mărfuri de bază în producția lor sub formă de materii prime. Sfera de cuprindere limitată a CBAM în ceea ce privește produsele reflectă o abordare etapizată, care inițial a prioritizat mărfurile de bază cele mai relevante din punctul de vedere al emisiilor încorporate și cu cele mai mari și mai clare riscuri de relocare a emisiilor de dioxid de carbon. Această alegere structurală a fost totodată și proporțională, deoarece costurile emisiilor de dioxid de carbon aferente mărfurilor din avalul lanțului valoric erau mai puțin pronunțate în comparație cu valoarea adăugată totală din aval, ceea ce plasa riscurile de relocare în principal în sectoarele din amonte, cu emisii ridicate de dioxid de carbon. Totuși, Regulamentul CBAM recunoaște că ar putea fi necesară extinderea domeniului său de aplicare la mărfurile din aval, în pregătirea viitoarelor creșteri ale prețului carbonului în cadrul EU ETS. Motivul este că, la momentul respectiv, costurile emisiilor de dioxid de carbon pot deveni o parte mai semnificativă a cheltuielilor de producție a mărfurilor din aval, ceea ce ar putea încuraja producătorii să își transfere operațiunile către țări terțe cu politici climatice mai laxe sau ar putea determina consumatorii să înlocuiască mărfurile produse în aval în cadrul UE cu importuri cu emisii ridicate de dioxid de carbon, care nu înglobează astfel de costuri.

Previziunile actuale privind prețul carbonului indică o creștere continuă a prețurilor carbonului în cadrul EU ETS începând din 2026, în concordanță cu creșterea ambițiilor UE în materie de climă. Odată cu eliminarea treptată a certificatelor gratuite în cadrul EU ETS și cu introducerea treptată a CBAM în paralel, producătorii din UE aflați în aval se pot confrunta cu o presiune a costurilor din două direcții. Vor avea de plătit un preț mai mare al factorilor de producție atât pentru mărfurile de bază de origine internă, cât și pentru cele importate de care au nevoie ca materii prime pentru fabricarea mărfurilor din aval. Prin urmare, este de foarte posibil ca riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon să se mute din sectoarele din amonte, vizate de

[31] COM(2025) 125.

CBAM, la etapele ulterioare ale lanțului valoric, care rămân expuse. Acest lucru va submina puternic eficacitatea CBAM în domeniul climei dacă nu va fi abordat.

Prin urmare, extinderea CBAM în avalul lanțului valoric are scopul de a contracara riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon în aval. Extinderea propusă se bazează pe criterii obiective similare celor pe care s-a bazat stabilirea domeniului de aplicare inițial al CBAM, și anume nivelul riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, relevanța emisiilor și fezabilitatea tehnică a atribuirii unor emisii mărfurilor respective. În cazul mărfurilor din aval, riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon este la rândul lui determinat de factorul presiunii costurilor, care reflectă gradul în care costurile totale ale mărfii din aval depind de costul emisiilor de dioxid de carbon al materiilor prime CBAM comparativ cu valoarea adăugată totală a mărfii respective, iar intensitatea schimburilor comerciale constituie un indicator indirect al posibilității de comercializare a mărfii din aval. Produsele din aval sunt considerate a fi expuse riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon atunci când există atât o presiune mare a costurilor, cât și o intensitate ridicată a schimburilor comerciale.

Această primă rundă propusă pentru extinderea în aval vizează produsele din aval cu conținut ridicat de oțel și de aluminiu. Este o consecință directă a Planului de acțiune privind oțelul și metalele, care limitează această extindere inițială către mărfurile din aval la „sectoarele metalelor” din cadrul CBAM. Produsele din aval pe bază de oțel și de aluminiu, pe lângă faptul că se confruntă cu cel mai mare risc de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, prezintă și cea mai mare fezabilitate tehnică de a obține valorile reale ale emisiilor încorporate. Mărfurile din aval din alte sectoare CBAM, și anume cele legate de ciment, îngrășăminte și hidrogen, nu sunt incluse în această primă rundă propusă pentru extinderea în aval. În schimb, necesitatea și posibilitatea unor extinderi în aval în aceste sectoare sunt evaluate ca parte a prezentului raport (a se vedea capitolul 5).

Mărfurile din aval se caracterizează de obicei prin lanțuri valorice mai lungi, mai complexe și mai globale decât mărfurile de bază cuprinse în prezent în domeniul de aplicare. Din acest motiv, importatorilor le este mai greu să obțină date reale privind emisiile de la producătorii din aval. Emisiile sunt împărțite între diversele etape de producție ale mărfii din aval, ceea ce crește sarcina administrativă de raportare a emisiilor încorporate. În consecință, prima extindere a domeniului de aplicare al CBAM la mărfurile din aval ia în considerare anumite flexibilități măsurate pentru atribuirea de emisii acestor mărfuri, fără a compromite obiectivele CBAM.

4.3 Evitarea CBAM: practici de eludare și de alt tip pentru reducerea nejustificată a răspunderii CBAM

Astfel cum s-a anunțat în Planul de acțiune privind oțelul și metalele[32], Comisia lucrează la măsuri suplimentare de combatere a evitării obligațiilor. Aceste noi măsuri urmăresc să prevină exploatarea de către importatorii din UE și producătorii din țări terțe a dispozițiilor Regulamentului CBAM astfel încât să evite sau să reducă în mod nejustificat plata datoriei financiare impuse de CBAM, subminând obiectivul mecanismului de a impulsiona reducerea emisiilor de GES.

[32] COM(2025) 125.

Evitarea CBAM se realizează prin practici de eludare și alte practici de diminuare a datoriei financiare impuse de CBAM, care contravin obiectivelor mecanismului. Se consideră că riscul de eludare rezultă din practicile pentru care nu există o motivație suficientă sau o justificare economică, alta decât evitarea efectivă, integrală sau parțială, a datoriilor financiare care decurg din CBAM, subminând integritatea de mediu a mecanismului.

Un alt risc pentru eficacitatea CBAM este legat de tratarea deșeurilor metalice. Deșeurile nu sunt deocamdată incluse în domeniul de aplicare al CBAM, iar deșeurilor folosite ca materie primă li se atribuie zero emisii. Emisiile provenite din producția deșeurilor preconsum obținute în UE fac obiectul unui preț al carbonului, deoarece în cadrul EU ETS emisiile sunt măsurate la nivel de instalație. Neincluderea deșeurilor în CBAM creează așadar un canal prin care operatorii din țările terțe nu sunt expuși unei răspunderi echivalente, ceea ce scade eficacitatea protecției CBAM împotriva relocării emisiilor de dioxid de carbon. Prin urmare, eliminarea așa-numitei lacune legate de deșeuri este unul dintre domeniile aflate în curs de evaluare pentru o intervenție la nivel de politică în cadrul propunerii de consolidare a CBAM.

Actualul cadru de asigurare a respectării CBAM face posibilă eliminarea mai multor riscuri de eludare, cum ar fi riscurile de clasificare eronată a mărfurilor, de subdeclarare a cantităților CBAM în declarația CBAM, de lipsă a declarațiilor CBAM (adică nedepunerea unei declarații CBAM în timp ce se importă mărfuri CBAM) și de raportare eronată cu privire la pragul *de minimis*.

Sunt necesare dispoziții consolidate în Regulamentul CBAM pentru a aborda în special două riscuri specifice: riscul de declarare eronată a intensităților emisiilor și riscul de practici abuzive.

CBAM este prima măsură de acest tip, așadar există foarte puțină experiență și foarte puține date empirice pe care să se fundamenteze proiecțiile privind comportamentul viitor al părților interesate afectate de CBAM. Mai precis, asigurarea respectării CBAM necesită găsirea unui echilibru atent calibrat între robustețe, pe de o parte, și evitarea birocrației suplimentare inutile, pe de altă parte.

Prin urmare, un element esențial al măsurilor suplimentare de combatere a evitării obligațiilor impuse de CBAM este agilitatea operațională. Având în vedere incertitudinile menționate, va fi important ca autoritățile implicate în asigurarea respectării CBAM, în special Comisia ca urmare a rolului său de supraveghere în analiza riscurilor și detectarea eludării, să dispună de suficientă flexibilitate în combaterea practicilor de eludare și de evitare nou identificate. Acest aspect este esențial inclusiv pentru punerea în aplicare a anumitor măsuri de combatere a evitării obligațiilor care sunt în curs de pregătire: deși revizuirea Regulamentului CBAM va urmări să restrângă posibilitățile de comitere a diverse practici de eludare și evitare care pot fi anticipate pe baza dovezilor disponibile, este plauzibil că vor apărea canale de eludare/evitare suplimentare. Pentru a putea aborda astfel de cazuri, este esențial să existe pârghiile de politică necesare pentru a acționa rapid și decisiv, de exemplu prin intermediul unor competențe delegate clar delimitate, dar eficace. Trebuie evitată situația în care practicile de evitare identificate nu pot fi combătute din cauza rigidității prea mari a structurii juridice și de guvernanță.

În același timp, va fi esențial ca diferiții actori implicați în asigurarea respectării CBAM să coopereze în mod eficient: pe lângă Comisie, aceștia sunt în special autoritățile naționale competente și autoritățile vamale din UE-27. Merită menționat că există sinergii substanțiale între gestionarea CBAM și gestionarea riscurilor vamale, atât în ceea ce privește analiza riscurilor, cât și punerea în aplicare la nivel operațional. Aceste interacțiuni și colectarea de informații vor contribui inclusiv la viitoarele decizii ale Comisiei de a acționa împotriva practicilor de evitare în cadrul competențelor sale delegate.

O discuție amplă cu privire la riscurile identificate de eludare a CBAM și la răspunsurile aferente în materie de politici va fi disponibilă în evaluarea impactului care însoțește propunerea legislativă planificată pentru sfârșitul anului 2025.

4.4 Energia electrică

Având în vedere caracteristicile fizice ale energiei electrice și formele specifice de comercializare a acesteia, normele CBAM pentru această marfă diferă ușor de cele care aplicabile altor bunuri corporale. Acest considerent se aplică în special metodologiei care trebuie utilizată pentru a calcula emisiile încorporate ale energiei electrice importate.

Spre deosebire de restul mărfurilor CBAM, principala regulă aplicată în cadrul CBAM pentru a calcula emisiile încorporate în energia electrică folosește o valoare implicită bazată pe producția de energie electrică din combustibili fosili. Această metodologie reflectă mecanismul de stabilire a prețurilor energiei electrice în UE, dar limitează recunoașterea eforturilor de decarbonizare ale țărilor din afara UE în mixul lor energetic. Deși importatorii vor avea posibilitatea de a utiliza emisiile reale în locul valorilor implicite, multe părți interesate au criticat dificultatea condițiilor pe care trebuie să le îndeplinească pentru a raporta emisiile reale. În special condițiile pentru definirea contractelor de achiziție de energie electrică (CAEE), congestionarea rețelelor și desemnarea capacității ar fi greu sau chiar imposibil de îndeplinit, împiedicând astfel stimularea decarbonizării în țările din afara UE.

Pentru a răspunde preocupărilor exprimate de părțile interesate, Comisia are în vedere mai multe opțiuni pentru o posibilă modificare a regulilor în cazul energiei electrice, cum ar fi schimbarea valorii implicite prin înlocuirea factorului de emisie bazat exclusiv pe CO_2 cu un alt factor, clarificarea aplicabilității diferitelor tipuri de CAEE, simplificarea cerințelor referitoare la congestia fizică a rețelei și clarificarea aplicării criteriului privind desemnarea capacității pentru utilizarea valorilor reale.

Obiectivul acestor posibile modificări ar fi acela de a asigura eficacitatea CBAM în promovarea eforturilor de decarbonizare pentru producția de energie electrică în țările din afara UE, precum și faptul că răspunderea CBAM reflectă mai bine conținutul de carbon al energiei electrice importate.

4.4.1 Importurile de energie electrică din țările din Balcanii de Vest și din Ucraina

Aceste schimbări vor fi deosebit de relevante pentru Balcanii de Vest. Importurile Uniunii Europene de energie electrică din Balcanii de Vest, deși acoperă doar aproximativ 1 % din cererea de energie electrică a UE, reprezintă o parte semnificativă din consumul național de

energie electrică în unele state membre (cum ar fi Croația, Bulgaria sau Grecia)[33]. De asemenea, exporturile de energie electrică în UE pot fi semnificative pentru unele țări din Balcanii de Vest. De exemplu, exporturile de energie electrică în UE reprezintă aproximativ 58 % din exporturile Muntenegrului către UE sau 5 % din exporturile Serbiei sau ale Albaniei către UE. Este de așteptat ca modificarea regulilor privind valorile implicite și simplificarea normelor privind declararea emisiilor reale să aibă drept rezultat obligații CBAM mai puțin stricte pentru importurile de energie electrică din țări în care sunt prezente surse regenerabile de energie. În majoritatea țărilor din Balcanii de Vest, energia electrică are emisii ridicate de dioxid de carbon. Pe de altă parte, modificările aduse normelor privind energia electrică vor avea un impact pozitiv semnificativ asupra importurilor din țări în care ponderea energiei din surse regenerabile este mai mare, cum ar fi Albania, unde producția de energie electrică se bazează exclusiv pe energie hidroelectrică și solară, sau Muntenegru[34], unde 61 % din energia electrică a fost produsă din surse regenerabile în 2023. Modificările avute în vedere pentru normele privind energia electrică vor duce la o mai mare apreciere a eforturilor de înverzire a rețelei de energie electrică depuse de aceste țări și vor încuraja continuarea decarbonizării, transmițând în același timp semnalul de preț corect și stimulând astfel importurile de energie electrică mai curată.

În plus, țările din Balcanii de Vest și Ucraina s-au angajat să introducă un ETS sau taxe pe CO_2/carbon. Posibilitatea declaranților, introdusă în simplificarea CBAM, de a utiliza câte un preț implicit al carbonului pentru fiecare țară pentru prețul carbonului plătit va simplifica în mare măsură solicitarea deducerii pentru prețul carbonului plătit efectiv de operatorii de energie electrică din Balcanii de Vest.

4.4.2 Importurile de energie electrică din Regatul Unit

În 2024, 39 % din totalul importurilor comerciale brute de energie electrică ale UE (în MWh) din țări neparticipante la EU ETS au provenit din Regatul Unit[35]. În 2023, peste 60 % din energia electrică produsă în Regatul Unit a fost generată din surse regenerabile sau decarbonizate[36]. Producătorii de energie electrică din Regatul Unit plătesc un preț al carbonului în cadrul sistemului ETS al Regatului Unit, precum și un sprijin pentru prețul carbonului. Modificările aduse regulilor CBAM de calcul al emisiilor încorporate în energia electrică vor ajuta la reflectarea mai bună a nivelului ridicat de decarbonizare a rețelei de energie electrică din Regatul Unit în ajustarea financiară CBAM pentru importurile de energie electrică din această țară. În plus, posibilitatea de a solicita deducerea prețului plătit pentru carbon pe baza valorilor implicite care au fost introduse în pachetul de simplificare a CBAM va răspunde preocupărilor, exprimate în special de părțile interesate din Regatul Unit, cu privire la faptul că sarcina probei care trebuie îndeplinită pentru a permite deducerea unui preț al carbonului plătit într-o țară terță este exagerată, în special atunci când declarația se bazează pe valori implicite, ca urmare a dificultății de a urmări energia electrică până la sursă și, prin urmare, de a furniza dovezi privind prețul plătit pentru carbon. În practică, deducerea valorilor implicite ale prețului carbonului pentru energia electrică importată din Regatul Unit nu ar genera nicio datorie

[33] Sursa: Eurostat și AIE.
[34] Sursa: AIE.
[35] Sursa: Comisia Europeană, pe baza Platformei de transparență ENTSO-E.
[36] Sursa: AIE.

financiară în temeiul CBAM atât timp cât prețul combinat al carbonului din cadrul ETS al Regatul Unit și al sprijinului pentru prețul carbonului este mai mare decât prețul carbonului din cadrul EU ETS.

4.5 Relocarea emisiilor de dioxid de carbon

Regulamentul CBAM prevede obligația Comisiei de a prezenta, până în 2028 și ulterior o dată la doi ani, un raport privind aplicarea regulamentului și funcționarea CBAM, care trebuie să includă o evaluare a impactului CBAM asupra relocării emisiilor de dioxid de carbon, inclusiv în ceea ce privește exporturile. Se preconizează o creștere a costurilor emisiilor de dioxid de carbon pentru operatorii EU ETS pe măsură ce alocarea cu titlu gratuit va dispărea, reflectând scăderea plafonului ETS și creșterea preconizată a prețului certificatelor. Acest semnal al prețurilor din ce în ce mai mari pentru decarbonizare ar trebui să promoveze reduceri ale emisiilor de GES eficiente din punctul de vedere al costurilor. Totuși, în sectoarele care sunt afectate în plus de accelerarea eliminării treptate a alocării cu titlu gratuit indusă de factorul CBAM, producția anumitor mărfuri ar putea să prezinte un risc rezidual mai mare de relocare a emisiilor de dioxid de carbon. Estimările preliminare sugerează că, în sectoarele industriale afectate de factorul CBAM (fontă, fier și oțel, ciment, aluminiu, îngrășăminte, hidrogen), numărul certificatelor alocate cu titlu gratuit în 2026 și 2027 ar scădea în total cu aproximativ 15 milioane ca urmare a aplicării factorului definit în Directiva EU ETS [articolul 10a alineatul (1)]. Presupunând un preț al carbonului de 95 EUR/tonă, aceasta ar însemna pierderi de alocări cu titlu gratuit estimate la aproximativ 1,4 miliarde EUR în perioada 2026-2027 pentru operatorii în cauză[37].

În cazul mărfurilor produse pentru a fi vândute pe piața internă a UE, se poate considera că această eliminare treptată a alocării cu titlu gratuit este atenuată de asigurarea, prin CBAM, a faptului că produsele fabricate în țări terțe și importate pe piața internă a UE vor plăti același preț al carbonului ca și când mărfurile ar fi produse în UE. Acest efect de atenuare nu se aplică însă mărfurilor care sunt produse în UE și comercializate într-o măsură semnificativă cu țări terțe care nu aplică EU ETS sau mecanisme comparabile de tarifare a carbonului. Se poate considera că producătorii acestor mărfuri prezintă un risc rezidual mai mare de relocare a emisiilor de dioxid de carbon.

Scăderea din ultimii ani a emisiilor în cadrul EU ETS a fost determinată în mare măsură de sectorul energiei electrice. Pe de altă parte, emisiile din sectorul industriilor energointensive au înregistrat scăderi mai puțin pronunțate, explicate parțial și prin scăderea producției. Aceste evoluții indică necesitatea unor investiții mai mari în măsuri de decarbonizare, deoarece investițiile de acest tip reduc expunerea la riscurile de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, fiind totodată necesare pentru atingerea obiectivelor climatice ale UE.

Prin urmare, operatorii instalațiilor EU ETS care prezintă riscuri reziduale mai mari de relocare a emisiilor de dioxid de carbon ar putea avea nevoie de stimulente și sprijin pentru a accelera investițiile în măsuri de decarbonizare.

Riscurile reziduale de relocare a emisiilor de dioxid de carbon au fost recunoscute și în Comunicarea privind punerea în aplicare a Pactului pentru o industrie curată I, de exemplu în

[37] Cifre orientative bazate pe analiza preliminară.

contextul exporturilor[38]. Comisia urmează să prezinte o propunere suplimentară de sprijinire a decarbonizării sectoarelor relevante.

4.6 Prețurile implicite ale carbonului

Modificările adoptate recent pentru simplificarea CBAM permit Comisiei să stabilească, începând din 2027, prețuri implicite ale carbonului pentru țările în care se aplică un instrument de tarifare a carbonului. Declaranții vor avea posibilitatea de a se baza pe aceste valori pentru a solicita o reducere a obligației financiare care le revine în temeiul CBAM, ca alternativă la furnizarea de dovezi certificate ale faptului că au plătit efectiv prețului carbonului. Această simplificare va permite în special deducerea efectivă a unui preț al carbonului deja plătit pentru energia electrică importată, care altfel nu ar fi posibilă atunci când declarația CBAM se bazează pe valorile implicite ale emisiilor.

Prețurile implicite ale carbonului ar urma să funcționeze în mod similar cu valorile implicite pentru calcularea emisiilor încorporate: declaranților li s-ar oferi posibilitatea de a alege fie să se bazeze pe prețul implicit al carbonului stabilit de Comisie, disponibil direct în registrul CBAM, fie să solicite deducerea prețului carbonului plătit efectiv, pe baza unor dovezi certificate. Prețurile implicite ale carbonului ar urma să asigure deducerea automată a prețului carbonului plătit efectiv în țara de origine pentru toate mărfurile CBAM începând cu declarațiile din 2027, care vizează importurile din 2026, reducând astfel considerabil costurile de asigurare a conformității. Abordarea metodologică pentru determinarea prețurilor implicite ale carbonului se va baza pe cele mai bune date disponibile provenite din informații fiabile și disponibile public și din informațiile furnizate de țările terțe.

4.7 Metodologia de calcul al emisiilor indirecte încorporate

Regula generală a CBAM pentru calcularea emisiilor indirecte încorporate este de a utiliza valori implicite[39]. Emisiile indirecte reale încorporate pot fi raportate numai atunci când sunt îndeplinite anumite condiții. În perioada de tranziție, această valoare implicită se bazează pe media pe 5 ani a intensității emisiilor rețelei de energie electrică din țara de origine. Regulamentul CBAM impune Comisiei să aleagă între trei opțiuni pentru stabilirea valorii implicite pentru perioada definitivă: (a) valoarea medie a factorului de emisie (FE) al rețelei de energie electrică a Uniunii; (b) factorul de emisie al rețelei de energie electrică din țara de origine; (c) factorul de emisie de CO_2 al surselor de stabilire a prețurilor din țara de origine.

Regulamentul prevede, de asemenea, că opțiunea aleasă și metoda de calcul trebuie determinate pe baza celui mai adecvat mod (i) de prevenire a relocării emisiilor de dioxid de carbon și (ii) de asigurare a integrității de mediu a CBAM, ceea ce în acest context înseamnă stimularea reducerii emisiilor de către operatorii din țări terțe. Concluzia Comisiei este că în faza definitivă ar trebui aplicată aceeași abordare care a fost utilizată în etapa de tranziție la calcularea factorului de emisie, și anume factorul de emisie al rețelei de energie electrică din țara de

[38] COM(2025) 378.

[39] În contextul emisiilor indirecte, valorile implicite se referă la emisiile încorporate în energia electrică consumată pentru a produce mărfuri CBAM. Aceste valori implicite se înmulțesc cu consumul real de energie electrică pentru producerea mărfurilor, determinându-se astfel emisiile indirecte.

origine. Această concluzie se bazează pe considerațiile prezentate mai jos în legătură cu cele trei opțiuni enumerate în regulament.

În primul rând, opțiunea de a utiliza valoarea medie a factorului de emisie (FE) al rețelei de energie electrică a UE ar trebui eliminată, deoarece nu ar reuși să asigure nici prevenirea relocării emisiilor de dioxid de carbon, nici stimulente pentru decarbonizare. FE mediu pentru rețeaua UE ar asigura o prevenire nesatisfăcătoare a relocării emisiilor de dioxid de carbon, deoarece ar fi mai mic decât factorii de emisie predominanți în țările terțe, ca urmare a decarbonizării rețelei de energie electrică a UE. Valoarea sa ar fi mai mică decât sursa de stabilire a prețurilor energiei electrice din UE, care în majoritatea cazurilor se bazează în continuare pe combustibili fosili și, prin urmare, nu reflectă costurile suportate de producătorii din UE. Pe de altă parte, ar oferi puține stimulente pentru decarbonizare, deoarece nu ar reflecta progresele înregistrate în decarbonizarea rețelelor de energie electrică ale țărilor terțe.

În al doilea rând, Comisia a evaluat posibilitatea de a utiliza factorul de emisie de CO_2 al surselor de energie electrică folosite pentru stabilirea prețurilor din țara de origine. Un „factor de emisie de CO_2" reflectă intensitatea emisiilor doar în cazul surselor de energie electrică bazate pe combustibili fosili. Au fost luate în considerare abordări diferite pentru calcularea acestui factor de emisie de CO_2. Prima dintre ele, care utilizează un „factor de emisie de CO_2 al producției marginale" pentru a reflecta centrala electrică marginală pe baza căreia s-ar stabili prețul energiei electrice pe o piață liberalizată a energiei electrice dintr-o țară terță (de obicei o sursă bazată pe combustibili fosili), a fost eliminată ca fiind nefezabilă. O astfel de abordare nu ar fi adecvată pentru piețele neliberalizate, iar calculul ar fi deosebit de complex din punct de vedere tehnic, necesitând instrumente cum ar fi modelele de dispecerizare.

A doua abordare utilizează intensitatea medie a emisiilor surselor de energie electrică pe bază de combustibili fosili dintr-o țară terță (FE CO_2) ca substituent al factorului de emisie de CO_2 al „surselor de stabilire a prețurilor" pentru energia electrică menționate în Regulamentul CBAM. Această abordare s-ar putea aplica tuturor țărilor terțe, indiferent de structura pieței lor de energie. Totuși, ar oferi puține stimulente pentru decarbonizare, deoarece ar putea doar să reflecte modificările intensității emisiilor tehnologiilor pe bază de combustibili fosili, dar nu ar ține seama de prezența surselor regenerabile de energie.

În al treilea rând, a fost explorată utilizarea factorului de emisie al rețelei de energie electrică din țara de origine. După cum s-a menționat, acesta este folosit în prezent pentru calcularea emisiilor indirecte încorporate în perioada de tranziție a CBAM. Aceasta este opțiunea care oferă cele mai multe stimulente pentru decarbonizare în țările terțe. Ea oferă mai puțină protecție împotriva riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon în comparație cu un factor de emisie de CO_2. Totuși, se preconizează că acest efect va fi mai degrabă minor per ansamblu, deoarece emisiile indirecte în cazul cimentului și al îngrășămintelor, adică sectoarele pentru care emisiile indirecte sunt acoperite în prezent de CBAM, sunt minore comparativ cu emisiile directe. De obicei, emisiile indirecte nu depășesc 10 % din emisiile directe[40].

[40] Vidovic, D., Marmier, A., Zore, L. și Moya, J., *Greenhouse gas emission intensities of the steel, fertilisers, aluminium and cement industries in the EU and its main trading partners* (Intensitățile emisiilor de gaze cu efect de seră din industria oțelului, a îngrășămintelor, a aluminiului și a cimentului din UE și din principalii săi parteneri comerciali), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2023,

4.8 Ajustarea alocării cu titlu gratuit

Numărul de certificate CBAM care urmează să fie restituite de declaranții din cadrul CBAM va fi ajustat pentru a reflecta măsura în care sunt alocate certificate cu titlu gratuit în EU ETS în perioada 2026-2034. Metodologia de calculare a acestei ajustări va include valori de referință CBAM derivate din valorile de referință EU ETS aplicabile, cu ajutorul cărora se stabilește alocarea cu titlu gratuit la nivel de instalație în cadrul EU ETS. În sensul CBAM, aceste valori de referință EU ETS se combină în valori de referință CBAM.

Valorile de referință EU ETS sunt stabilite pentru perioadele 2021-2025 și 2026-2030. Valorile de referință CBAM care urmează să fie aplicate în perioada 2026-2030 se vor baza pe valorile de referință EU ETS aplicabile în perioada respectivă pentru a asigura tratamentul egal al importurilor. Valorile de referință CBAM vor fi stabilite printr-un act de punere în aplicare.

4.9 Raționalizarea proceselor administrative

Urmărind să faciliteze conformitatea și să reducă sarcina administrativă pentru toate părțile, precum și să asigure o raportare exactă, Comisia a dezvoltat procese automatizate pentru registrul CBAM pentru perioada definitivă, acestea îmbunătățind semnificativ eficiența și acuratețea comparativ cu registrul tranzitoriu.

Registrul CBAM va efectua verificări automate pentru validarea unor informații precum datele privind emisiile prezentate de importatori, în vederea reducerii ratelor de eroare. Această automatizare reduce la minimum eforturile de verificare manuală și accelerează timpul de prelucrare atât pentru declaranți, cât și pentru ANC-uri. Începând din decembrie 2024, operatorii instalațiilor din țări terțe pot să transmită o singură dată datele privind emisiile, în registrul CBAM, eliminând necesitatea unor transmiteri repetitive către mai mulți declaranți. Se reduce astfel dublarea sarcinilor administrative, iar conformitatea devine mai simplă pentru producătorii din țările terțe. Pe baza informațiilor raportate și prelucrate în registrul CBAM, inclusiv de către mai multe părți, Comisia va fi în măsură să precompleteze modelele de raportare din registrul CBAM astfel încât să raționalizeze obligațiile de raportare ale declaranților și să îi ajute să calculeze și să raporteze precis emisiile încorporate, reducând erorile și economisind timp.

5 Perspectivă: Extinderea și completarea CBAM: etapa a 2-a

Pe lângă îmbunătățirile realizate și propuse pentru CBAM în 2025, Comisia a evaluat posibila necesitate și posibilitatea de a extinde domeniul de aplicare al mecanismului, astfel cum prevede și articolul 30 alineatul (2) din Regulamentul CBAM. Criteriile aplicate pentru această evaluare includ în special riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon în sectoarele EU ETS relevante din punctul de vedere al intensității emisiilor și schimburilor comerciale, precum și fezabilitatea tehnică a elaborării și aplicării unei metodologii eficace de calcul al emisiilor încorporate în mărfurile analizate.

La sfârșitul perioadei de tranziție a CBAM, Comisia propune primele adaptări ale dispozițiilor referitoare la produsele din aval, la gestionarea riscurilor, la valorile implicite și la energia

https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/85cb6b79-60d7-11ee-9220-01aa75ed71a1/language-ro, JRC134682.

electrică. Până în 2027, CBAM va fi revizuit și îmbunătățit din nou pe baza experiențelor și a informațiilor colectate în cursul anului 2026, primul an din perioada definitivă. De asemenea, cel târziu la începutul anului 2026 vom adopta un act de punere în aplicare în vederea stabilirii de norme pentru deducerea unui preț al carbonului plătit efectiv în țările terțe, care va stabili metodologia și calea de urmat pentru deducerea prețului carbonului plătit în contextul CBAM.

Etapa 2, în urma unei revizuiri la sfârșitul anului 2027: posibile propuneri de revizuire a domeniului de aplicare al CBAM și a tratării emisiilor indirecte. Următorul raport al Comisiei trebuie prezentat înainte de 1 ianuarie 2028 și, ulterior, o dată la doi ani.

5.1 Emisiile indirecte

Cadrul actual

Măsurile de protecție împotriva relocării emisiilor de dioxid de carbon din cadrul EU ETS vizează atât emisiile directe, cât și pe cele indirecte (mai selectiv). În ceea ce privește emisiile indirecte, principalul instrument este compensarea costurilor indirecte (CCI), prin care statele membre pot compensa o parte din costurile emisiilor de dioxid de carbon asociate energiei electrice utilizate în industriile energointensive enumerate în orientările privind ajutoarele de stat. Aceste costuri indirecte ale emisiilor de dioxid de carbon diferă de la un stat membru la altul din cauza intensităților diferite ale emisiilor de dioxid de carbon ale tehnologiei de stabilire a prețurilor marginale.

Unele state membre au ales să compenseze costurile indirecte, iar altele nu. CCI se aplică până la o intensitate maximă permisă a ajutorului de 75 % din costurile eligibile. CCI depinde de costul carbonului inclus în prețul energiei electrice, care în UE diferă de la o zonă geografică la alta, precum și de tipul sectoarelor industriale din economie. Importurile de ciment, îngrășăminte și minereuri de fier au fost incluse în domeniul de aplicare al CBAM în 2023 atât pentru emisiile directe, cât și pentru cele indirecte, deoarece producătorii din UE din aceste sectoare nu erau eligibili pentru CCI. În schimb, aluminiul, oțelul și hidrogenul sunt scutite de taxele CBAM pentru emisiile indirecte, deoarece producătorii din UE din aceste sectoare erau eligibili pentru CCI. Această abordare a fost concepută pentru a se evita dubla protecție împotriva relocării emisiilor de dioxid de carbon, adică situația în care producătorii din UE ar primi o compensație pentru costurile indirecte ale emisiilor lor de dioxid de carbon prin intermediul CCI, iar în același timp importatorii ar fi taxați în cadrul CBAM pentru emisiile indirecte din sectoarele respective.

Posibilitățile de extindere a CBAM la emisiile indirecte în toate sectoarele CBAM

Comisia a explorat mai multe soluții tehnice posibile pentru a extinde CBAM astfel încât să acopere emisiile indirecte din toate sectoarele, ținând în același timp seama de interacțiunea cu CCI. Analiza a evaluat fiecare soluție tehnică, precum și eventualele subvariante ale acesteia, pe baza criteriilor următoare:

- integritatea de mediu evaluează măsura în care sunt acoperite emisiile indirecte de o soluție tehnică din cadrul CBAM, în funcție de gradul de acoperire – totală sau parțială (la nivelul sectoarelor și al produselor) – oferit de soluția tehnică respectivă, precum și de caracterul imediat sau gradual al acoperirii;

- prevenirea relocării emisiilor de dioxid de carbon evaluează măsura în care o soluție tehnică atenuează riscul de creștere a emisiilor ca urmare a relocării producției din UE în regiuni cu politici climatice mai permisive, în funcție de nivelul costurilor impuse de soluția tehnică respectivă pentru emisiile indirecte rezultate din producția mărfurilor importate;
- abordarea imparțială a importurilor evaluează dacă o soluție tehnică evită suprapunerile, adică supracompensarea producătorilor din UE în ceea ce privește emisiile indirecte care fac obiectul CBAM;
- fezabilitatea analizează sarcina administrativă și claritatea soluției tehnice pentru autoritățile de reglementare, importatori și operatori;
- ușurința adaptării evaluează viteza de ajustare la o soluție tehnică și nivelul ajustărilor care trebuie efectuate de producătorii din UE (ca urmare a eliminării CCI) și de importatorii din UE (ca urmare a noilor obligații CBAM).

Prima soluție tehnică avută în vedere ar consta în introducerea imediată a CBAM pentru acoperirea tuturor emisiilor indirecte odată cu începerea perioadei definitive sau la scurt timp după aceea. Ar putea fi concepute două subvariante. În cadrul subvariantei 1a (menținerea CCI), CBAM ar acoperi toate emisiile indirecte în paralel cu continuarea CCI. În cadrul subvariantei 1b (eliminarea CCI), CCI ar fi complet eliminat în paralel cu introducerea CBAM pentru a acoperi emisiile indirecte.

A doua soluție tehnică avută în vedere ar implica extinderea CBAM astfel încât să acopere doar acea pondere a emisiilor indirecte care nu este compensată prin CCI. Ar putea fi avute în vedere mai multe subvariante. Subvarianta 2a ar presupune o intensitate maximă a ajutorului de 75 %, astfel încât CBAM ar acoperi restul de 25 % din emisiile indirecte. Subvarianta 2b ar implica utilizarea datelor transmise de statele membre privind plățile efective în baza CCI pentru a calcula ponderea necompensată a emisiilor indirecte care fac obiectul CBAM. Subvarianta 2c ar implica aplicarea unor ipoteze sau valori de referință armonizate pentru a aproxima intensitatea efectivă a ajutorului. Calcularea intensității efective a ajutorului presupune compararea compensației maxime, astfel cum este stabilită în Orientările privind ajutoarele de stat, cu plățile efective realizate. În cazul în care ajutorul acordat de statele membre nu atinge nivelul maxim, intensitatea efectivă a ajutorului este mai mică, iar ponderea necompensată a costurilor este mai mare. Pentru a evita utilizarea datelor naționale confidențiale, în cadrul opțiunii 2c s-ar putea aplica o valoare armonizată (de exemplu media observată la nivelul UE sau valoarea de referință sectorială), care să reprezinte intensitatea maximă reală a ajutorului (față de valoarea fixă utilizată în opțiunea 2a, aceasta ar oferi o estimare mai precisă a ponderii costurilor indirecte compensate).

A treia soluție tehnică ar consta în extinderea treptată a CBAM pentru a acoperi emisiile indirecte, în paralel cu reducerea treptată a CCI și în același ritm și același timp cu aceasta, astfel încât să se evite dubla protecție împotriva relocării emisiilor de dioxid de carbon.

O a patra soluție tehnică ar fi eliminarea treptată a CCI și amânarea introducerii CBAM pentru acoperirea emisiilor indirecte până la retragerea completă a CCI. Odată introdus, CBAM s-ar aplica unui procent de 100 % din emisiile indirecte într-o singură etapă.

O a cincea soluție tehnică ar fi menținerea CCI în perioada introducerii CBAM pentru a acoperi emisiile indirecte ale importurilor, ajustând în același timp cuantumul pe care îl pot primi beneficiarii sub formă de CCI astfel încât să fie reflectate diferențele potențiale dintre costurile CBAM aferente emisiilor indirecte încorporate în mărfurile CBAM și costul indirect al carbonului conform modelului de stabilire a prețurilor marginale din UE.

Unele dintre soluțiile tehnice analizate ar putea fi adaptate dacă eligibilitatea CCI ar fi extinsă la sectoarele CBAM care nu sunt în prezent eligibile pentru CCI, dar ar necesita probabil ajustări.

Acoperirea integrală și imediată a emisiilor indirecte de către CBAM, ca în soluția tehnică 1b, ar putea fi cea mai solidă din punctul de vedere al integrității de mediu și o abordare imparțială, care merită analizată suplimentar. Menținerea CCI alături de CBAM, ca în soluția tehnică 1a, poate risca să introducă o dublă protecție împotriva relocării emisiilor de dioxid de carbon. Abordările intermediare ar putea oferi rezultate mai echilibrate: de principiu, variantele soluției tehnice 2 oferă modalități de corelare a CBAM cu CCI pentru a evita supracompensarea, însă ar trebui analizată suplimentar viabilitatea practică a unora dintre subvariante, din cauza limitărilor datelor și a complexității legate de abordările diferite ale CCI în diferite state membre, precum și din cauza altor provocări metodologice. Variantele soluției tehnice 3 ar putea oferi căi de tranziție mai ușoare, cu niveluri diferite de complexitate. În acest stadiu, soluția tehnică 4 pare a fi relativ slabă în ceea ce privește integritatea de mediu. Soluția tehnică 5 pare solidă din punctul de vedere al integrității de mediu, dar ar trebui calibrată atent pentru a asigura o abordare imparțială și a evita supracompensarea.

În concluzie, analiza efectuată până în prezent confirmă faptul că pot fi concepute soluții tehnice pentru extinderea domeniului de aplicare al CBAM în ceea ce privește emisiile indirecte, dincolo de abordarea consacrată în textul actual al Regulamentului CBAM, potrivit căreia CCI și CBAM se exclud reciproc. Totuși, este nevoie de o analiză suplimentară, pe de o parte pentru a explora pe deplin viabilitatea practică a mai multora dintre aceste soluții, iar pe de altă parte pentru a efectua o evaluare mai dezvoltată a impactului pe care l-ar avea soluțiile respective. Pentru a evalua potențialele soluții tehnice în raport cu abordarea actuală a Regulamentului CBAM, se vor utiliza criteriile menționate mai sus.

Comisia va avea în vedere această chestiune în perspectiva unei posibile propuneri în 2027, pe baza experienței dobândite cu CBAM până la momentul respectiv și în conformitate cu politicile privind protecția împotriva relocării emisiilor de dioxid de carbon care urmează să fie luate în considerare pentru cea de a cincea perioadă de comercializare a EU ETS. Între timp, anumite cazuri ar putea necesita o examinare prealabilă. De exemplu, în cazul îngrășămintelor, astfel cum s-a anunțat în Planul de acțiune RESourceEU[41], Comisia va propune până în T2 2026 un plan de acțiune care să asigure disponibilitatea îngrășămintelor interne și accesibilitatea prețurilor acestora, inclusiv acțiuni care să permită nutrienții reciclați și a altor alternative la îngrășăminte.

[41] economy.ec.europa.eu/document/download/01c448d6-dc93-40d7-9afe-4c2af448d00c_en.

5.2 Emisiile asociate transportului

Comisia a evaluat fezabilitatea extinderii CBAM pentru a acoperi emisiile încorporate în transportul mărfurilor enumerate în anexa I la Regulamentul CBAM și serviciile de transport. Evaluarea emisiilor încorporate în transportul mărfurilor CBAM pune accentul pe identificarea emisiilor încorporate generate de transporturile din afara UE asociate importului acelor mărfuri care intră în prezent în domeniul de aplicare al CBAM, și anume cimentul, hidrogenul, fonta, fierul și oțelul, îngrășămintele și aluminiul. Evaluarea posibilei extinderi a domeniului de aplicare la serviciile de transport se axează pe serviciile de transport aerian și maritim.

Principalele constatări privind emisiile încorporate în transportul mărfurilor enumerate în anexa I

Emisiile estimate generate de transportul mărfurilor CBAM între locul de producție și frontiera UE reprezintă aproximativ 5 % din totalul emisiilor încorporate. Acest procent variază considerabil în funcție de țara de origine și de modul de transport, ceea ce evidențiază importanța distanței și a modelelor logistice pentru înțelegerea intensității emisiilor de dioxid de carbon ale mărfurilor importate în cadrul CBAM.

În general, mutarea producției de mărfuri CBAM în străinătate nu înseamnă evitarea completă a costurilor carbonului datorate în UE pentru transportul mărfurilor CBAM destinate pieței UE, ceea ce limitează orice risc potențial de relocare a emisiilor de dioxid de carbon asociate importurilor din cauza transportului, deoarece:

- în cazul mărfurilor CBAM transportate pe cale aeriană, EU ETS acoperă deja zborurile intra-SEE;
- în cazul mărfurilor CBAM transportate pe cale maritimă, EU ETS include 100 % din emisiile generate de călătoriile în interiorul SEE și 50 % din emisiile generate de călătoriile între un port din SEE și un port din afara SEE;
- începând din 2028, prin ETS 2 vor fi acoperite emisiile generate de transportul rutier asociat mărfurilor CBAM pentru segmentul din SEE al călătoriei.

Emisiile generate de transport asociate proceselor din amonte (și anume distribuția combustibililor și a materiilor prime) vor fi afectate de EU ETS 2, ceea ce ar putea avea un impact asupra costurilor de producție.

Deși evaluarea Comisiei sugerează că măsurarea, stocarea și schimbul de date privind emisiile generate de transport între operatorii logistici ar putea fi fezabile din punct de vedere tehnic, conceperea și punerea în aplicare a unui sistem de verificare aplicabil mai multor operatori logistici de pe plan internațional ar fi complexe și ar necesita expertiză specifică. Este posibil ca micii operatori de transport din țările terțe să nu dispună de mijloace pentru a furniza datele necesare, iar procesul de verificare a emisiilor generate de transporturi la nivel de cod NC continuă să prezinte dificultăți majore, deoarece nu este o practică uzuală în rândul operatorilor de transport. Verificatorii CBAM ar trebui să verifice emisiile din diferite elemente ale lanțului de transport, ceea ce ar face ca procesul de verificare să fie complex și potențial costisitor.

Principalele constatări privind serviciile de transport aerian și maritim

În această etapă, necesitatea potențială a unui CBAM pentru serviciile aeriene și maritime, precum și adecvarea și eficacitatea acestuia sunt încă în curs de evaluare[42]. Deși dovezile existente privind relocarea emisiilor de dioxid de carbon asociate aviației sunt limitate pentru perioada 2014-2024, evaluarea continuă a riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon poate clarifica dacă extinderea CBAM la acest sector ar fi relevantă sau nu. În ceea ce privește transportul maritim, raportul Comisiei privind monitorizarea punerii în aplicare a extinderii EU ETS la transportul maritim nu a identificat nicio dovadă concretă a unor acțiuni de eludare care să poată fi atribuite direct introducerii EU ETS. Cu toate acestea, Comisia își continuă activitățile de monitorizare impuse de Directiva EU ETS și de Regulamentul privind inițiativa FuelEU în domeniul maritim și sunt în curs de analizare diverse măsuri posibile de combatere a evaziunii, inclusiv CBAM, în vederea pregătirii pentru eventuale acțiuni în cazul în care vor fi necesare.

Potrivit estimărilor, în viitor vor crește costurile de reglementare asociate politicilor UE privind clima care ar putea duce la relocarea emisiilor de dioxid de carbon. Aceste creșteri de costuri nu se datorează însă exclusiv EU ETS, ci și politicilor climatice independente de prețuri, în special Regulamentului privind inițiativa ReFuelEU în domeniul aviației și Regulamentului privind inițiativa FuelEU în domeniul maritim. Întrucât CBAM poate aborda doar relocarea emisiilor de dioxid de carbon determinată de EU ETS (sau de alte forme de tarifare explicită a carbonului), s-ar putea să nu fie un instrument adecvat pentru serviciile de transport aerian și maritim[43]. În plus, un CBAM pentru serviciile de transport aerian și maritim ar trebui să se limiteze la subsetul de rute predispuse la relocarea emisiilor de dioxid de carbon, ceea ce ar crea complexități administrative.

Pe scurt, un CBAM pentru serviciile aeriene și maritime ar fi complex de administrat și ar putea aborda numai o parte a potențialului risc de relocare a emisiilor de dioxid de carbon. Prin urmare, în cazul în care s-ar introduce o măsură de politică, aceasta ar trebui să fie concepută cu atenție pentru a aborda potențiala relocare a emisiilor de dioxid de carbon determinată nu doar de costurile politicilor de tarifare a carbonului, ci și de alte politici, cum ar fi măsurile privind combustibilii de aviație durabili (SAF) sau inițiativa FuelEU în domeniul maritim, fiind totodată adaptată corespunzător la circumstanțele specifice ale sectoarelor relevante.

5.3 Extinderea domeniului de aplicare al CBAM la alte sectoare

În acest capitol se analizează posibilele extinderi ale domeniului de aplicare al CBAM la precursori și la mărfuri suplimentare, și anume la mărfuri care nu sunt nici precursori ai mărfurilor actuale care fac obiectul CBAM, nici mărfuri din aval legate de acestea. Aceasta din urmă este cunoscută și ca extindere orizontală a domeniului de aplicare. Orice extindere

[42] Proiect de studiu comandat de Direcția Generală Mobilitate și Transporturi a Comisiei Europene, intitulat „*Economic Study for an assessment of potential carbon leakage in the aviation and maritime sectors and mitigating measures*" (Studiu economic pentru o evaluare a potențialelor relocări ale emisiilor de dioxid de carbon în sectorul aerian și maritim și a măsurilor de atenuare).

[43] În ceea ce privește transportul aerian și maritim, EU ETS include în prezent exclusiv zborurile efectuate în SEE, emisiile generate de călătoriile navelor de marfă și de pasageri în interiorul SEE și produse la dana unui port din SEE și 50 % din emisiile generate între porturile SEE și porturile din afara SEE.

potențială a domeniului de aplicare ar trebui să evalueze și impactul asupra comerțului internațional, precum și asupra competitivității industriei din aval a UE.

5.3.1 Mărfurile precursoare

Această evaluare și-a propus să identifice precursorii mărfurilor care intră în domeniul de aplicare actual al CBAM, precum și precursorii mărfurilor suplimentare care ar putea fi incluse în extinderea orizontală a domeniului de aplicare al CBAM.

Mai întâi au fost cartografiate lanțurile valorice relevante ale mărfurilor pentru a identifica o listă de potențiali precursori. În continuare au fost analizate datele disponibile privind emisiile, posibilitatea de comercializare și tratamentul acestor precursori în cadrul EU ETS. La final a fost evaluată fezabilitatea tehnică a includerii fiecărui precursor în CBAM, utilizând aceeași metodologie elaborată pentru extinderea domeniului de aplicare (prezentată pe scurt în capitolul privind mărfurile suplimentare).

Evaluarea fezabilității tehnice a extinderii domeniului de aplicare la mărfurile precursoare

Evaluarea arată că ar fi fezabil din punct de vedere tehnic să se includă precursorii fontei, fierului și oțelului, ai aluminiului și ai cimentului, precum și ai produselor chimice și ceramice (sub rezerva unei posibile extinderi a CBAM la aceste sectoare). Produsele considerate fezabile sunt varul calcinat, varul dolomitic, magnezia, alumina (și hidroxidul de aluminiu). Un alt exemplu ar putea fi soda calcinată, cu condiția ca sectorul sticlei să fie considerat un candidat potențial pentru extindere.

Includerea altor precursori care au coproduse[44], cum ar fi cocsul, se poate dovedi dificilă, deoarece aceștia necesită elaborarea unei metodologii specifice prin care să se atribuie emisii încorporate coproduselor, cum ar fi coprodusele rezultate din cocsificare (de exemplu gudroane, uleiuri și compuși aromatici), precum și produsele de rafinărie.

Includerea substanțelor chimice în CBAM (a se vedea capitolul privind mărfurile suplimentare de mai jos) poate avea, de asemenea, implicații asupra tratării coproduselor de cocsificare și al produselor de rafinărie, deoarece acestea sunt precursori pentru substanțe chimice și polimeri. Prin urmare, s-ar putea avea în vedere includerea în domeniul de aplicare al CBAM atât a cocsului, cât și a coproduselor acestuia ca precursori relevanți, dacă domeniul de aplicare s-ar extinde asupra sectorului chimic. Alternativ, cocsul ar putea fi tratat ca precursor de sine stătător pentru fontă, fier și oțel și pentru feroaliaje, cu excluderea coproduselor sale din domeniul de aplicare al CBAM. În ceea ce privește includerea anumitor precursori ai substanțelor organice din produsele de rafinărie, cum ar fi benzina nafta, benzina de piroliză și benzina reformată, aceasta este discutată în contextul extinderii orizontale a domeniului de aplicare (a se vedea capitolul privind mărfurile suplimentare).

În cazul în care CBAM ar fi extins pentru a acoperi diverse tipuri de deșeuri ca precursori pentru mai multe sectoare, printre care cel al fontei, fierului și oțelului și cel al aluminiului, acest considerent ar fi relevant și pentru sticlă (cioburi) și, respectiv, celuloză și hârtie (pastă de hârtie reciclată).

[44] Coprodus înseamnă oricare dintre două sau mai multe produse rezultate din același proces de producție.

În cazul hidrogenului și al îngrășămintelor, analiza noastră nu a identificat alți precursori relevanți pe lângă cei deja incluși în actualul domeniu de aplicare al CBAM.

În concluzie, evaluarea a identificat câțiva precursori a căror includere în CBAM ar putea fi fezabilă din punct de vedere tehnic, în timp ce alții ar putea prezenta anumite provocări din cauza complexităților metodologice.

5.3.2 Mărfuri suplimentare

Această evaluare urmărește să identifice și să prioritizeze mărfuri și sectoare potențiale care nu sunt încă incluse în domeniul de aplicare al CBAM, dar despre care se consideră că sunt expuse riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon în cadrul EU ETS, principalele fiind substanțele organice și polimerii.

Analiza noastră a aplicat același indicator al relocării emisiilor de dioxid de carbon folosit în faza 4 a EU ETS, cu o valoare-limită de 0,8[45]. Alte criterii au vizat prezența a cel puțin o instalație EU ETS încadrată la același cod NACE ca un sector analizat și raportarea unor emisii anuale EU ETS de cel puțin 25 kt echivalent CO_2 în legătură cu acest sector. Au fost luate în considerare și includerea unor mărfuri din amonte neincluse în prezent în domeniul de aplicare (de exemplu alumina), precum și întrebarea dacă în sectoarele analizate există aceiași precursori și procese de producție similare cu sectoarele CBAM actuale sau dacă produsele din sectoarele respective sunt direct mărfuri din aval.

Într-o a doua etapă, sectoarele identificate au fost evaluate în continuare pe baza unor criterii suplimentare, printre care cantitatea din producția aferentă care se obține în instalații EU ETS, importanța lor pentru producția UE și pentru importurile din țări terțe, precum și intensitatea schimburilor comerciale din cadrul lor.

La final, am evaluat dacă mărfurile identificate în cele două etape anterioare ar trebui păstrate în formatul actual sau dacă ar trebui agregate în categorii mai largi de produse, ținând seama de o combinație de factori statistici și de alte considerații relevante[46].

În cele din urmă, complexitatea sectorului chimic a necesitat o abordare sistematică și axată pe substanțe a lanțului valoric pentru a identifica substanțele esențiale pentru o posibilă includere în CBAM; nu s-au folosit analize statistice, întrucât acestea ar fi dus la identificarea unor substanțe dispersate de-a lungul lanțurilor valorice și care nu ar fi corespuns proceselor generatoare de emisii semnificative. Abordarea s-a axat pe acele lanțuri valorice ale produselor chimice care constau în substanțe, și nu în amestecuri sau formulări de mai multe substanțe. Au fost selectate pentru evaluare substanțele chimice și polimerii relevanți care au valori de referință stabilite pentru produse în EU ETS, care se fabrică în UE în volume mari (de peste 1 megatonă pe an) sau care cauzează emisii semnificative. În plus, au mai fost avuți în vedere precursorii și substanțele din aval care prezintă legătură cu mărfurile acoperite în prezent de

[45] Indicatorul relocării emisiilor de dioxid de carbon ține seama de intensitatea emisiilor și de intensitatea schimburilor comerciale. A se vedea lista disponibilă la adresa: EU ETS phase 4 Preliminary Carbon Leakage (List 6_cll-ei-ti_results_en.pdf).

[46] Aceste considerații se referă, de exemplu, la includerea mărfurilor similare în aceeași categorie de produse pentru a preveni eludarea, adăugarea produselor directe din aval la mărfurile de pe lista scurtă și excluderea codurilor care vizează produse nespecificate, precum și a mărfurilor importate în volume relativ mici sau cu intensități scăzute ale emisiilor încorporate, pentru a reduce la minimum sarcinile administrative.

CBAM, pentru a asigura acoperirea unor lanțuri valorice complexe și captarea unor emisii semnificative.

Pe baza aplicării criteriilor de mai sus, am identificat următoarele sectoare ca prioritare pentru analize suplimentare: **celuloza și hârtia**, **sticla, ceramica**, **feroaliajele**, **aluminiul** și **alte metale neferoase**. Acestea includ mărfurile identificate preliminar, precum și mărfuri similare din același grup sau din același capitol al sistemului armonizat sau precursori specifici.

A fost utilizată abordarea centrată pe substanțe pentru a întocmi o listă scurtă preliminară cu aproximativ 120 de substanțe, printre care **substanțe anorganice**, **substanțe organice** și **polimeri**. Analiza a indicat cărbunele, țițeiul și gazele naturale drept materii prime primare pentru substanțele organice, acestea generând elemente constitutive esențiale. În plus, **produsele de rafinărie** au fost identificate atât ca sector individual, cât și ca precursori pentru a contribui la evaluarea substanțelor organice și a polimerilor. Prin urmare, substanțele chimice sunt identificate ca fiind expuse riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon.

Pe baza criteriilor prezentate mai sus, **mărfurile provenite din activități miniere** și **îngrășămintele** (de exemplu clorura de potasiu) nu au fost selectate pentru o analiză suplimentară.

Evaluarea fezabilității tehnice a extinderii domeniului de aplicare la mărfuri suplimentare

Criteriile relevante pentru selectarea mărfurilor suplimentare care să fie incluse în CBAM sunt: în primul rând, relevanța sectoarelor în ceea ce privește emisiile, și anume dacă sectorul reprezintă una dintre cele mai mari surse de emisii agregate de gaze cu efect de seră; în al doilea rând, expunerea sectorului la un risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, astfel cum este definit în temeiul Directivei 2003/87/CE; iar în al treilea rând, necesitatea de a echilibra acoperirea unei game largi de produse în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră, limitând în același timp complexitatea și sarcina administrativă.

Fezabilitatea tehnică a extinderii domeniului de aplicare pentru a include mărfuri suplimentare a fost evaluată prin verificarea identificării corecte a mărfurilor (prin codurile NC sau prin alte mijloace, cum ar fi numerele CAS[47] în cazul substanțelor chimice) și a disponibilității unor norme de monitorizare, în special în ceea ce privește procesele de producție și variantele tehnologice, care trebuie să fie cunoscute și să nu fie excesiv de complexe.

Alte criterii aplicate au vizat necesitatea unor norme de atribuire a emisiilor în procesele cu coproduse, capacitatea de a determina valori implicite pentru emisiile încorporate și capacitatea sistemului MRV de a acoperi lanțuri valorice mai lungi. În plus, în cazul substanțelor chimice și al polimerilor, înțelegerea dificultăților legate de urmărirea și verificarea proceselor de producție a fost esențială pentru compararea lanțurilor valorice. Acest aspect a fost surprins printr-o „unitate de măsură a complexității” care analizează factori precum numărul variantelor tehnologice, precursorii, atribuirea coproduselor și dificultățile de monitorizare.

Evaluarea **substanțelor chimice** și a **polimerilor** arată că, din cauza complexității industriei chimice, caracterizată de subsectoare multiple și de variante tehnologice și procese de producție

[47] Chemical Abstracts Service (CAS) oferă o listă de numere unice care reprezintă substanțe chimice complexe.

interconectate, eventuala includere a acestor produse în CBAM ar fi foarte dificilă din punct de vedere tehnic. Această constatare este susținută de o analiză cuprinzătoare a lanțului valoric, care a vizat atât substanțe chimice de bază (cum ar fi olefinele, compușii aromatici și metanolul) în care sunt încorporate emisii semnificative, cât și produse mai complexe cum ar fi polimerii, în contextul Regulamentului CBAM. Majoritatea substanțelor pot fi identificate prin coduri standard (NC, CAS), dar unele necesită clarificări suplimentare. Evaluarea arată, în cele din urmă, că sunt necesare metode de contabilizare mai precise pentru a surprinde variantele tehnologice complexe și emisiile din industria chimică.

Ierarhizarea substanțelor doar în funcție de complexitatea lanțului valoric nu oferă o bază clară pentru a decide dacă se justifică sau nu includerea lor în CBAM. Evaluarea efectuată s-a axat pe substanțe de complexitate mai mică pentru care există valori de referință în EU ETS sau care sunt produse în volume mari, dar volumul ridicat al unui produs nu înseamnă întotdeauna că includerea sa în CBAM ar fi fezabilă din punct de vedere tehnic. Unele mărfuri mai simple au fost incluse numai pentru că sunt precursori ai unor substanțe mai relevante; în cazul în care produsele mai complexe vor fi excluse, ar putea fi necesară și reexaminarea acestor precursori. Alte mărfuri au fost evaluate numai pentru că apar sub formă de coproduse, produse intermediare sau subproduse, deși prezintă volume mici și posibilități limitate de comercializare. Excluderea lor ar putea reduce complexitatea inutilă și ar putea raționaliza abordarea generală. În ansamblu, în pofida dificultăților generate de interdependențele complexe dintre aceste substanțe, evaluarea a arătat că **includerea anumitor substanțe chimice și polimeri în CBAM ar fi fezabilă din punct de vedere tehnic**. Totuși, definirea unor condiții clare pentru includerea în CBAM sau excluderea din CBAM a anumitor substanțe chimice sau polimeri este un demers complex. O abordare etapizată, care să extindă treptat **domeniul de aplicare al CBAM la substanțele organice și la polimeri, ar putea contribui la depășirea problemei complexității sectorului**. **De exemplu, acest lucru ar putea implica la început includerea candidaților preferați care îndeplinesc criterii specifice, de exemplu existența unor lanțuri valorice relativ simple sau a unor valori de referință stabilite pentru produse în EU ETS, urmată de extinderea treptată a acoperirii la o gamă mai largă de substanțe**.

În cele din urmă, includerea substanțelor chimice și a polimerilor în CBAM ar necesita urmărirea substanțelor și a polimerilor relevanți și a emisiilor încorporate ale acestora de-a lungul unor variante tehnologice și lanțuri valorice complexe care includ sectoare din aval cum ar fi detergenții, produsele cosmetice, produsele farmaceutice (în avalul substanțelor organice), textilele, ambalajele și altele. Urmărirea acestor lanțuri valorice este deosebit de dificilă din cauza marii diversități și complexități a produselor din aval implicate, care se regăsesc într-o gamă vastă de industrii și de aplicații.

În ceea ce privește **produsele de rafinărie**, analiza noastră a luat în considerare două grupuri: precursorii substanțelor organice (cum ar fi benzina nafta, benzina de piroliză și benzina reformată) și combustibilii comerciali (deși benzina nafta se poate încadra în ambele categorii). Există două abordări posibile pentru includerea produselor de rafinărie în CBAM: 1) includerea doar a precursorilor substanțelor organice, variantă care ar viza un număr limitat de produse care contribuie la emisiile încorporate (această abordare ar exclude însă cea mai mare parte a

emisiilor provenite de la rafinării și ar necesita crearea de noi categorii, deoarece codurile NC actuale cuprind o gamă largă de substanțe) sau 2) includerea tuturor produselor de rafinărie, variantă care ar acoperi toate emisiile sectorului. Totuși, această abordare poate avea un impact asupra combustibililor comerciali care fac deja obiectul impozitării, generând implicații economice și sociale. Constatările preliminare sugerează că **includerea doar a precursorilor substanțelor organice ar fi o provocare, însă deși întregul sector al rafinării este dificil de monitorizat, de raportat și de verificat (MRV), provocările respective nu par a fi insurmontabile, deoarece există deja procese MRV similare în cadrul EU ETS**.

Evaluarea noastră sugerează, de asemenea, că este fezabil din punct de vedere tehnic să se analizeze includerea în CBAM a anumitor mărfuri incluse pe lista scurtă din sectoare precum **celuloza și hârtia**, **sticla**, **ceramica** (inclusiv produsele refractare) și **feroaliajele** (de exemplu ferosiliciul și ferosilicomanganul). În plus, alumina și intermediarul său hidroxid de aluminiu, care sunt de asemenea incluși ca precursori (a se vedea capitolul privind mărfurile precursoare), pot fi considerați la rândul lor candidați potențiali. Fie nu există bariere tehnice în calea includerii acestor mărfuri, fie acestea sunt similare cu mărfurile de pe lista scurtă, ceea ce ar preveni eludarea și ar asigura egalitatea de tratament. Totuși, în cadrul acestor sectoare anumite grupuri de mărfuri par a fi prea eterogene, iar procesul lor de producție este prea complex pentru a le include în CBAM. Această complexitate este principalul motiv pentru care analiza noastră nu indică sectorul **metalelor neferoase** (care include plumbul, zincul și cuprul) drept candidat pentru includere în momentul de față.

În plus, evaluarea a identificat grupuri de mărfuri care sunt fabricate de obicei în instalații din afara EU ETS și care ar fi clasificate ca mărfuri din aval ale potențialilor candidați pentru extinderea domeniului de aplicare al CBAM. Aceste mărfuri pot fi considerate potențiale candidate, sub rezerva îndeplinirii a două condiții: în primul rând, mărfurile precursoare trebuie să fie deja incluse în CBAM, iar în al doilea rând, o evaluare specifică trebuie să confirme că sunt expuse riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon. Deși aceste mărfuri nu sunt propuse în prezent pentru o eventuală includere, ele ar putea fi adăugate într-o etapă ulterioară, în așteptarea formalizării normelor pentru mărfurile din aval.

În fine, deșeurile din anumite sectoare, cum ar fi celuloza și hârtia, sticla și aluminiul (inclusiv deșeurile de hârtie și carton, cioburile, deșeurile și resturile de aluminiu) pot fi considerate potențiali candidați. Totuși, includerea lor ar trebui să țină seama de aspecte mai ample legate de încorporarea deșeurilor în CBAM (a se vedea secțiunea de mai sus privind evitarea CBAM).

În concluzie, extinderea domeniului de aplicare al CBAM la mărfuri suplimentare prezintă atât avantaje, cât și provocări semnificative. Pe de o parte, ea poate ajuta la scăderea relocării emisiilor de dioxid de carbon, la promovarea producției cu emisii scăzute de dioxid de carbon și la creșterea acoperirii globale a lanțurilor valorice care fac obiectul unui preț al carbonului, contribuind astfel la o reducere mai amplă a emisiilor de gaze cu efect de seră. Analizarea unor potențiali candidați care contribuie în mod substanțial la emisii, cum sunt substanțele chimice, polimerii și produsele de rafinărie, poate determina obținerea unor **rezultate cu impact**. Pe de altă parte, includerea unor astfel de produse în CBAM ar fi un demers complex din punct de vedere tehnic, din cauza marii diversități a produselor și a proceselor de producție din aceste sectoare, și ar putea să crească sarcina administrativă, în special pentru IMM-uri, care s-ar

putea să nu dispună de resursele sau cunoștințele de specialitate necesare pentru a se conforma noilor cerințe. În plus, atribuirea de emisii încorporate anumitor mărfuri, cum ar fi deșeurile sau produsele din aval, poate fi dificilă din punct de vedere metodologic și poate necesita elaborarea de noi metodologii sau norme. În cele din urmă, este esențial ca aceste avantaje și dezavantaje să fie evaluate în profunzime pentru a se asigura că extinderea CBAM reduce cu adevărat emisiile și, în același timp, limitează la minimum impactul negativ, ceea ce necesită o abordare echilibrată care să evalueze beneficiile pentru mediu în raport cu costurile și provocările potențiale pentru a obține un rezultat eficace.

5.3.3 Mărfurile din aval

Extinderea în aval în etape

Articolul 30 alineatul (3) din Regulamentul CBAM prevede obligația Comisiei de a raporta cu privire la o posibilă extindere în aval a domeniului de aplicare al mecanismului. Până la sfârșitul anului 2025, Comisia va propune o extindere a domeniului de aplicare la produsele din aval din sectoarele metalurgice vizate de CBAM, și anume fontă, fier și oțel, precum și aluminiu, astfel cum se descrie în capitolul 4.1. Produsele chimice (îngrășămintele și hidrogenul) și cimentul nu vor fi incluse în această propunere[48]. Capitolul de față explică motivele.

Mărfurile din aval utilizează mărfurile enumerate în anexa I la Regulamentul CBAM, adică mărfurile CBAM de bază, ca materii prime pentru producția lor. Principiul-cheie pentru extinderea CBAM la aceste mărfuri este de a limita aplicarea ajustării la frontieră la acele emisiile care ar fi acoperite de EU ETS dacă marfa ar fi produsă în UE.

În cazul în care va propune o extindere la mărfurile din aval ale produselor chimice și ale cimentului, Comisia va aplica aceleași criterii ca cele prezentate în capitolul 4.1 pentru mărfurile din aval ale metalelor, și anume presiunea costurilor indusă de CBAM, posibilitatea de comercializare, relevanța emisiilor și fezabilitatea tehnică.

Mărfurile din aval ale produselor chimice

Ar fi prematur să se includă în CBAM produsele din avalul mărfurilor de bază îngrășăminte și hidrogen, înainte de o posibilă extindere orizontală a domeniului de aplicare al mecanismului la substanțele organice și la polimeri, astfel cum se discută în capitolul de mai sus, din două motive principale.

În primul rând, în lipsa extinderii orizontale a domeniului de aplicare, obligația privind emisiile încorporate ale mărfurilor din aval ar contabiliza numai emisiile încorporate în precursorii produselor CBAM actuale. Ar fi astfel omise părți semnificative din emisiile totale încorporate ale acestor mărfuri din aval, și anume cele provenite de la precursorii polimeri și substanțe chimice. Într-un astfel de caz, nu s-ar realiza compatibilitatea deplină cu EU ETS. Pentru a atenua acest dezechilibru dintre EU ETS și CBAM, ar trebui ca mai întâi să fie incluse în CBAM mai multe substanțe organice ca mărfuri CBAM de bază. Acești precursori orizontali (substanțe organice și polimeri) contribuie la îngrășăminte și la hidrogen cu cantități semnificative de emisii încorporate, dacă nu chiar cu majoritatea. Prin urmare, este preferabil

[48] Produsele din aval ale energiei electrice nu fac obiectul analizei, deoarece energia electrică este utilizată în procesul de producție al aproape tuturor mărfurilor și nu este fezabil să se determine ponderea de intrare și emisiile încorporate ale energiei electrice pentru toate mărfurile importate posibile.

ca produsele din aval identificate din sectorul chimic să fie incluse abia după extinderea CBAM pe orizontală.

În al doilea rând, metodologia de atribuire a emisiilor în industria chimică ar putea fi perfecționată până la momentul posibilei extinderi ulterioare pe orizontală. Monitorizarea emisiilor generate la producerea substanțelor chimice poate necesita eforturi substanțiale. Multe substanțe organice sunt produse în instalații puternic integrate, în care se fabrică multe produse. Dacă emisiile încorporate ale fiecărei substanțe chimice trebuie monitorizate utilizând limite de sistem separate pentru fiecare substanță în parte, astfel cum presupune abordarea metodologiei CBAM actuale, ar trebui să se monitorizeze nu doar multe fluxuri de combustibili, inclusiv fluxurile diverselor gaze reziduale și fluxurile subproduselor provenite din diferitele procese de la fața locului, ci și o multitudine de fluxuri de căldură intrate și ieșite din fiecare proces. Substanțele chimice presupun adesea mai multe variante tehnologice, fiecare necesitând propria metodologie de calcul al emisiilor. În plus, metodologia ar trebui să țină seama de faptul că substanțele chimice sunt transformate sau consumate în procesul de fabricare a produsului din aval. În consecință, pentru a atribui conținutul de produs de bază unui produs din aval, metodologia ar trebui să utilizeze raporturi stoechiometrice, și nu greutatea produsului de bază utilizat ca materie primă, astfel cum se poate proceda în cazul fontei, fierului și oțelului, al aluminiului și al cimentului.

Mărfurile din aval ale cimentului

Numărul de produse din aval care utilizează cimentul ca materie primă este relativ scăzut. Printre aceste produse se numără, de exemplu, blocurile prefabricate pentru construcții, plăcile și cărămizile de ciment și betonul gata de turnare. UE importă volume foarte mici de produse de ciment din aval, aceste produse fiind caracterizate de elemente care limitează transportabilitatea, de exemplu un raport greutate/valoare ridicat. În plus, produse precum azbocimentul și betonul gata de turnare nu sunt deloc comercializabile din cauza interdicției de comercializare a azbocimentului, care este un material periculos, și deoarece betonul gata de turnare este un produs perisabil, fabricat de obicei pe șantier sau în apropiere. În plus, produsele de ciment din aval au, în general, un grad ridicat de diluare a materialelor, cimentul reprezentând în medie doar aproximativ 20 % din greutatea totală a mărfurilor din aval. Aceasta înseamnă că impunerea unui preț al carbonului pentru componenta de ciment a mărfurilor din aval ar determina probabil doar o creștere mică a prețului de cost total. În ansamblu, factorii menționați fac ca riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon să fie unul mic în cazul mărfurilor de ciment din aval. Ca atare, în ceea ce privește propunerea din 2025 privind o extindere a CBAM în aval, s-a acordat prioritate mărfurilor din aval expuse unui risc mai mare de relocare a emisiilor de dioxid de carbon.

6 Concluzii, etape următoare

Comisia este în curs de finalizare a **lucrărilor pregătitoare** pentru obligația financiară CBAM, care urmează să înceapă la 1 ianuarie 2026. Pe lângă propunerea sa omnibus, Comisia instituie **simplificări și flexibilități** suplimentare care să faciliteze respectarea normelor de către întreprinderi, în special de întreprinderile mici și mijlocii.

Strategia **Global Gateway** a UE va consolida și mai mult decarbonizarea economiilor țărilor în curs de dezvoltare. Acest sprijin va genera beneficii pe trei planuri: va ajuta la combaterea schimbărilor climatice pe plan mondial, va sprijini dezvoltarea în țările partenere și va demonstra în mod concret solidaritatea UE. De asemenea, prin sprijinirea eforturilor de decarbonizare, va contribui la scăderea conținutului de carbon al mărfurilor exportate din aceste țări și, în consecință, la creșterea competitivității industriei și la scăderea expunerii la obligațiile CBAM.

Comisia prezintă acum o **propunere menită să consolideze** eficacitatea CBAM prin atenuarea riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon în aval, prin consolidarea aplicării mecanismului, prin descurajarea practicilor de evitare și prin stimularea decarbonizării rețelelor de energie electrică din țările terțe. La începutul anului 2026, Comisia va adopta, pe baza **principiului echivalenței**, un act de punere în aplicare în vederea stabilirii de norme pentru deducerea unui preț al carbonului plătit efectiv în țările terțe. Se va promova astfel și mai mult adoptarea unor instrumente de tarifare a carbonului de către țările partenere.

Într-o a doua etapă, în 2027, Comisia va evalua oportunitatea unei propuneri de extindere suplimentară a CBAM prin includerea altor sectoare EU ETS expuse riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, a mai multor mărfuri din aval sau a emisiilor indirecte din alte sectoare CBAM.

Înainte de 1 ianuarie 2028, iar ulterior o dată la doi ani, Comisia va prezenta Parlamentului European și Consiliului un raport privind aplicarea Regulamentului CBAM și funcționarea CBAM, astfel cum se prevede la articolul 30 alineatul (6) din Regulamentul CBAM.